

Mirabank a.d. Beograd

**Finansijski izveštaji
sa stanjem na dan 31. decembra 2022.
i Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora	I
Finansijski izveštaji	
Bilans stanja	1
Bilans uspeha	2
Izveštaj o ostalom rezultatu	3
Izveštaj o promenama na kapitalu	4
Izveštaj o tokovima gotovine.....	5
Napomene uz finansijske izveštaje	6 - 69
Godišnji izveštaj o poslovanju	II

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionararu društva Mirabank a.d. Beograd:

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije društva Mirabank a.d. Beograd (u daljem tekstu "Društvo") na dan 31. decembra 2022. godine, i finansijske uspešnosti i tokova gotovine Društva za godinu završenu na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Predmet revizije

Finansijski izveštaji Društva uključuju:

- bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine;
- bilans uspeha za godinu završenu na taj dan;
- izveštaj o ostalom rezultatu za godinu završenu na taj dan;
- izveštaj o promenama na kapitalu za godinu završenu na taj dan;
- izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan; i
- napomene uz finansijske izveštaje, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije. Naše odgovornosti u skladu sa tim zakonom su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Nezavisnost

Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Međunarodnim Kodeksom Etike za Profesionalne Računovođe (uključujući Međunarodne Standarde Nezavisnosti) izdatim od strane Odbora za Međunarodne Etičke Standarde za Računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima Zakona o reviziji Republike Srbije koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji. Ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom i etičkim zahtevima Zakona o reviziji Republike Srbije.

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući Godišnji izveštaj o poslovanju

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju (koji ne uključuje finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima).

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije navedene gore, i pri tome razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa Godišnjim izveštajem o poslovanju, sprovedi smo takođe procedure u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije. Ove procedure uključuju razmatranje da li Godišnji izveštaj o poslovanju sadrži obelodanjivanja koja se zahtevaju Zakonom o računovodstvu Republike Srbije.

Na osnovu procedura sprovedenih tokom revizije, po našem mišljenju:

- Godišnji izveštaj o poslovanju sastavljen je u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije; i
- informacije navedene u Godišnjem izveštaju o poslovanju, za finansijsku godinu za koju se pripremaju finansijski izveštaji, su konzistentne sa finansijskim izveštajima.

Dodatno, na osnovu znanja i razumevanja poslovanja Društva i njegovog poslovnog okruženja, stečenog tokom obavljanja revizije, od nas se zahteva da saopštimo u izveštaju ukoliko zaključimo da postoji materijalno pogrešno prikazivanje u Godišnjem izveštaju o poslovanju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale bilo usled pronevere ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled pronevere ili greške, i izdavanje revizorskog izveštaja koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uverenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled pronevere ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije koju obavljam u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled pronevere ili greške, osmišljavamo i obavljam revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat pronevere je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što pronevera može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Društva.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije, značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Nikola Stamenić
Licencirani ovlašćeni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

Beograd, 16. marta 2023. godine

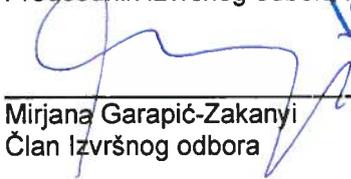
Mirabank a.d. Beograd
Bilans stanja

U hiljadama dinara	Napomena	31.12.2022.	31.12.2021.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	7	752.352	985.363
Hartije od vrednosti	9	2.297.368	2.070.322
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8	197.239	1.127.447
Kredit i potraživanja od komitenata	10	2.193.517	1.948.656
Nematerijalna imovina	13	72.378	87.380
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	33.940	56.325
Ostala sredstva	11	15.282	10.468
Ukupno aktiva		5.562.076	6.285.961
Pasiva			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	14	210.316	307.363
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	15	2.958.614	3.231.792
Subordinirane obaveze	18	-	587.910
Rezervisanja	16	37.659	34.081
Ostale obaveze	17	61.833	74.005
Ukupno obaveze		3.268.422	4.235.151
Kapital			
Akcijski kapital	19	4.806.296	4.218.997
Gubitak		(2.375.206)	(2.183.483)
Rezerve		(137.436)	15.296
Ukupno kapital		2.293.654	2.050.810
Ukupno obaveze i kapital		5.562.076	6.285.961

U ime Izvršnog odbora za objavljivanje odobrili i potpisali dana 16. marta 2023. godine

Nikola Mihailović
Predsednik Izvršnog odbora

Dragana Bojin
Rukovodilac Odeljenja računovodstva

Mirjana Garapić-Zakanyi
Član Izvršnog odbora

Mirabank a.d. Beograd
Bilans uspeha

<i>U hiljadama dinara</i>	Napomena	2022.	2021.
Prihodi od kamata	20	187.791	150.235
Rashodi od kamata	20	(32.548)	(36.269)
Neto prihod po osnovu kamata		155.243	113.966
Prihodi od naknada i provizija	21	61.097	47.978
Rashodi od naknada i provizija	21	(6.669)	(5.560)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		54.428	42.418
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata		342	(467)
Neto prihod od kursnih razlika i efekta ugovorene valutne klauzule		(751)	(10)
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	23	(45.446)	(25.211)
Ostali poslovni prihodi	22	-	1.058
Ukupan neto poslovni prihod		163.816	131.754
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	24	(178.034)	(180.138)
Troškovi amortizacije	25	(53.674)	(52.088)
Ostali prihodi		162	34
Ostali rashodi	26	(123.993)	(103.967)
Gubitak pre oporezivanja		(191.723)	(204.405)
Porez na dobitak	27	-	-
Gubitak nakon oporezivanja		(191.723)	(204.405)

Mirabank a.d. Beograd
Izveštaj o ostalom rezultatu

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Gubitak perioda	(191.723)	(204.405)
Ostali rezultat perioda:		
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Dužnički instrumenti po fer vrednosti kroz ostali rezultat:		
- Pozitivni (Negativni) efekti promene vrednosti	(152.732)	(42.690)
Ukupan pozitivan / (negativan) ostali rezultat perioda	(152.732)	(42.690)
Ukupan negativan rezultat perioda	(344.455)	(247.095)

Mirabank a.d. Beograd
Izveštaj o promenama na kapitalu

<i>U hiljadama dinara</i>	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve za HoV po FVOCI	Akumulirani gubitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2021.	3.631.200	57.985	(1.979.078)	1.710.107
Gubitak tekuće godine	-	-	(204.405)	(204.405)
Ostali rezultat perioda	-	(42.689)	-	(42.689)
Nova emisija akcija	587.797	-	-	587.797
Stanje na dan 31. decembra 2021.	4.218.997	15.296	(2.183.483)	2.050.810
Gubitak tekuće godine	-	-	(191.723)	(191.723)
Ostali rezultat perioda	-	(152.732)	-	(152.732)
Nova emisija akcija	587.299	-	-	587.299
Stanje na dan 31. decembra 2022.	4.806.296	(137.436)	(2.375.206)	2.293.654

Mirabank a.d. Beograd
Izveštaj o tokovima gotovine

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	172.812	151.134
Prilivi od kamata	100.627	86.294
Prilivi od naknada	69.002	58.849
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	3.183	5.991
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(371.178)	(369.668)
Odlivi po osnovu kamata	(31.879)	(40.419)
Odlivi po osnovu naknada	(6.669)	(5.730)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(158.677)	(185.128)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(25.491)	(3.098)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(148.462)	(135.293)
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i obaveza	(198.366)	(218.534)
(Povećanje) / smanjenje plasmana i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	241.379	367.747
Povećanje / (smanjenje) depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	(377.529)	307.004
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	(334.516)	456.217
Odlivi iz aktivnosti investiranja u HoV	(998.948)	(350.393)
Prilivi od ulaganja u HoV	698.727	80.213
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja u nekretnine, opremu i nematerijalna sredstva	(14.831)	(10.340)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(315.052)	(280.520)
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata	(649.568)	175.697
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	1.181.056	1.003.516
Efekti kursnih razlika na gotovinu i gotovinske ekvivalente	5.244	1.843
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	536.732	1.181.056

1 Uvod

Ovi finansijski izveštaji su za Mirabank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) sačinjeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja izdatim od strane Odbora za Međunarodne Računovodstvene Standarde, za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine.

Banka je osnovana i posluje u Republici Srbiji. Banka je akcionarsko društvo formirano u skladu sa važećim propisima u Srbiji. Osnivač Banke, Duingraaf Financial Investments B.V., Hoogoorddreef 15, 1101BA Amsterdam, Holandija (u daljem tekstu: Osnivač), dobio je preliminarno odobrenje za osnivanje Banke Rešenjem Narodne banke Srbije IO NBS br. 32 od 18. avgusta 2014. godine. Sa stanjem na dan 31. decembar 2022. i 2021. godine krajnja matična kompanija Banke je Royal Group Holding L.L.C., Ujedinjeni Arapski Emirati.

Narodna banka Srbije je donela Rešenje IO NBS br. 58 od 16. decembra 2014. godine i time Banci dala dozvolu za rad.

Nakon dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije na akta Osnivačke skupštine Banke (Odluka o imenovanju predsednika i članova Upravnog odbora Banke, Odluka o imenovanju predsednika i članova Izvršnog odbora Banke, Odluka o usvajanju Statuta Banke, Odluka o prvoj emisiji akcija Banke, Odluka o usvajanju strategije i poslovne politike Banke), izvršen je upis Banke u Registar privrednih subjekata Rešenjem Agencije za privredne registre BD 8779/2015 od 5. februara 2015. godine.

Osnivač Banke i Banka nisu deo bankarske grupacije. Osnivački kapital Banke iznosi 15 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti; konverzija kapitala je izvršena 6. aprila 2016. godine, kada je otvoren račun Banke u Narodnoj banci Srbije, nakon čega je Banka počela da posluje preko tog računa i obavlja poslove platnog prometa, a istovremeno je započela proces izveštavanja prema Narodnoj banci Srbije.

Dana 11. maja 2016. godine, upisom u Centralni registar depo i kliring hartija od vrednosti, izvršena je dokapitalizacija Banke II emisijom akcija u iznosu od 1.840.500 običnih akcija nominalne vrednosti 1.000 dinara po akciji, posle čega ukupan akcijski kapital Banke (zajedno sa osnivačkom emisijom u iznosu od 1.790.700 hiljada RSD) iznosi ukupno 3.631.200 hiljada RSD. Na osnovu Rešenja BD 39191/2017 od 16. maja 2016. godine, Agencija za privredne registre je izvršila registraciju promena/povećanja osnovnog kapitala.

Dana 03. decembra 2021. godine, registracijom u Centralnom registru hartija od vrednosti, povećan je kapital Banke kroz III emisiju akcija u iznosu od 587.797 običnih akcija nominalne vrednosti 1.000 dinara po akciji, nakon čega je ukupan akcijski kapital Banke iznosi 4.218.997 hiljada dinara. Odlukom BD 100464/2021 Agencija za privredne registre je 10. decembra 2021. godine izvršila registraciju promene/povećanja osnovnog kapitala.

Dana 15. septembra 2022. godine, registracijom u Centralnom registru hartija od vrednosti, povećan je kapital Banke kroz IV emisiju akcija u iznosu od 587.299 običnih akcija nominalne vrednosti 1.000 dinara po akciji, nakon čega je ukupan akcijski kapital Banke iznosi 4.806.296 hiljada dinara. Odlukom BD 82179/2022 Agencija za privredne registre je 21. septembra 2022. godine izvršila registraciju promene/povećanja osnovnog kapitala.

Članovi Izvršnog odbora Banke na dan 31. decembra 2022. godine su:

Nikola Mihailović, predsednik,
Mirjana Garapic Zakanyi, član.

Članovi Upravnog odbora Banke na dan 31. decembra 2022. godine su:

Fadhel AlAli, Predsednik
Majed Fuad Mohammad Odeh
Mustafa Ghazi Kheriba
Dejan Nikolić
Murshed Abdo Murshed AlRedaini

Matični broj Banke je 21080608. Poreski identifikacioni broj Banke je 108851504.

1 Uvod (nastavak)

Osnovne aktivnosti. Osnovne aktivnosti Banke su aktivnosti poslovnog bankarstva na teritoriji Republike Srbije. Banka posluje na osnovu licence koju joj je izdala Narodna banka Srbije (NBS) od 16. decembra 2014. godine.

Banka učestvuje u državnom programu osiguranja depozita. Državna Agencija za osiguranje depozita garantuje isplatu u iznosu od 100% depozita do 50 hiljada EUR po pojedinačnom deponentu, u slučaju oduzimanje licence nekoj banci ili ukoliko NBS uvede moratorijum na isplate.

Registrovano poslovno sedište. Sedište Banke je u Beogradu, Ulica španskih boraca br. 1, Novi Beograd, a Banka svoje poslovanje obavlja preko 1 ekspoziture na teritoriji Republike Srbije, koja je na istoj adresi. Banka je na dan 31. decembra 2022. godine imala 39 zaposlenih radnika (31. decembar 2021. godine 40 zaposlenih radnika).

Izveštajna valuta. Ovi finansijski izveštaji su iskazani u hiljadama srpskih dinara (RSD), osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar je zvanična izveštajna valuta u Republici Srbiji.

Skraćenice. Pregled različitih skraćenica upotrebljenih u ovim izveštajima naveden je u Napomeni 38.

2 Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja i računovodstvene politike

Osnove za sastavljanje. Pravna lica i preduzetnici osnovani u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje sredstava i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu: Zakon, objavljen u „Službeni glasnik RS” br. 73/2019 and 44/2021). Kao veliko pravno lice, Banka je u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI), koji prema prethodno navedenom obuhvataju sledeće: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Okvir), Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI) i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (IFRIC), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), čiji je prevod utvrdilo i objavilo nadležno Ministarstvo finansija. Dodatno, u skladu sa izmenama i dopunama Zakona o bankama („Službeni glasnik RS” br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju MSFI, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Službeni glasnik RS” br. 93/2020).

Banka ne sačinjava i ne prezentuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja budući da Banka nema učešće u kapitalu u bilo kom zavisnom društvu.

Ovi finansijski izveštaji pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") na osnovu konvencije o istorijskim troškovima, koja je izmenjena početnim priznavanjem finansijskih instrumenata po fer vrednosti i revalorizacijom finansijskih instrumenata kategorisanih po fer vrednosti kroz druge sveobuhvatne prihode ("FVOCI").

Primenjene računovodstvene politike prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentno primenjene tokom prikazanog perioda, ukoliko nije drugačije navedeno, i opisane su u Napomeni 3.

Načelo stalnosti poslovanja. Rukovodstvo je pripremlilo ove finansijske izveštaje na principima načela stalnosti poslovanja. Banka još uvek posluje sa gubitkom, međutim uz značajnu kapitalnu adekvatnost i stalnu podršku od strane Grupe u formi subordiniranog kredita. U Napomeni 30 su dati detalji o usklađenosti sa regulatornim pokazateljima, dok su u Napomeni 18 dati detalji o subordiniranim obavezama.

Operativno okruženje. Republika Srbija pokazuje određene karakteristike tržišta u razvoju. U martu 2020. godine Svetska zdravstvena organizacija proglasila je izbijanje COVID-19 globalnom pandemijom. Kao odgovor na pandemiju, srpske vlasti su sprovele brojne mere pokušavajući da obuzdaju širenje i uticaj COVID-19, kao što su zabrane putovanja i ograničenja, karantini, ograničenja u poslovnoj aktivnosti, uključujući zatvaranje.

2 Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja i računovodstvene politike (nastavak)

Gore navedene mere su postepeno popuštane tokom, međutim, na dan 31. decembar 2022. godine ostaje rizik da bi vlasti mogle da uvedu dodatne mere u 2023. godini kao odgovor na moguće nove varijante virusa. U ovom momentu, nisu uočeni takvi indikatori.

COVID-19 i sukob u Ukrajini imali su manje posledice po Srbiju u poređenju sa većinom evropskih zemalja zbog postignute makroekonomske i finansijske stabilnosti i sveobuhvatnog paketa mera, kao i strukture ekonomije. Povratak bruto domaćeg proizvoda na nivo pre krize već je ostvaren u Q1 2021. U 2021. godini, realno kretanje bruto domaćeg proizvoda (BDP), zabeležilo je rast od 7,5% u odnosu na 2020. godinu. Procenjuje se da je realno kretanje BDP-a u 2022. godini bilo 2,3%, zabeleženo je povećanje uprkos negativnim efektima višedimenzionalnih šokova iz međunarodnog okruženja, produženog trajanja pandemije, globalnih energetske krize kao i sukoba u Ukrajini. Inflacija je bila pod uticajem globalne energetske krize, efekata pandemije, kao i suše koja je pogodila naš region. Prema publikaciji Narodne banke Srbije, prosečna inflacija u 2022. godini bila je 11,9% dok je na godišnjem nivou inflacija u decembru bila 15,1%, od čega blizu 2/3 doprinosi zbog povećanja cena hrane i energenata. Očekuje se da će inflacija imati snažan pad u drugoj polovini 2023. godine podstaknuta padom uvozne inflacije i slabljenjem pritiska troškova energije.

Nije bilo značajnog uticaja na poslovanje Banke ni Banka nema značajnu izloženost zemljama ili pojedincima koji su pod sankcijama. Rukovodstvo kontinuirano preduzima neophodne mere kako bi se osigurala održivost poslovanja Banke i kako bi podržala svoje klijente i zaposlene, kao što su:

- unapređivanje digitalne banking aplikacije u smislu novih mogućnosti digitalnog bankarstva, poput vršenja transakcija i procesuiranja kreditnih proizvoda Banke na potpuno digitalan način
- on-line treninzi i obuka za zaposlene
- podizanje svesti zaposlenih o Cyber rizicima
- strogo praćenje performansi sistema
- odgovorno upravljanje troškovima
- održavanje banke u potpunosti operativnom, uz očuvanje bezbednosti i zdravlja zaposlenih i klijenata

Buduće efekte trenutne ekonomske situacije i gore navedene mere je teško predvideti, a trenutna očekivanja i procene rukovodstva mogu se razlikovati od stvarnih rezultata.

3 Značajne računovodstvene politike

Finansijski instrumenti – osnovni principi za odmeravanje. Fer vrednost je cena koja bi bila dobijena za prodaju sredstava, ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja. Najbolji dokaz fer vrednosti je cena na aktivnom tržištu. Aktivnim tržištem se smatra ono na kojem se transakcije sredstvima i obavezama odvijaju dovoljno često i u dovoljnom obimu kako bi na redovnoj bazi mogle biti pribavljene informacije o cenama. Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu se meri kao proizvod kotirane tržišne cene za pojedinačno sredstvo ili obavezu, i količine istih kojom subjekt raspolaže. Ovo važi čak i kada uobičajeni obim trgovanja na dnevnom nivou nije dovoljan da apsorbira količinu kojom se raspolaže i kada bi se izdavanje naloga za prodaju pozicije u jednoj transakciji moglo odraziti na kotiranu cenu. Cena u okviru opsega između ponuđene i tražene cene najbolje predstavlja fer vrednost u okolnostima koje su korišćene za potrebe odmeravanja fer vrednosti, što rukovodstvo smatra prosekom stvarnih cena po kojima se trguje.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu se utvrđuje primenom tehnika vrednovanja koje su primerene u konkretnim okolnostima i za koje postoji dovoljno raspoloživih podataka za odmeravanje fer vrednosti, čime se maksimizuje korišćenje dostupnih inputa i minimizuje korišćenje inputa koji nisu dostupni.

Tehnike vrednovanja, kao npr. model diskontovanih novčanih tokova ili modela koji se baziraju na skorašnjim tržišnim transakcijama koje se redovno obavljaju između nezavisnih stranaka, ili razmatranje finansijskih podataka o subjektima u koje je investirano, koriste se za odmeravanje fer vrednosti određenih finansijskih instrumenata za koje nisu dostupni eksterni podaci o tržišnim cenama.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Odmeravanje fer vrednosti se analizira prema nivou fer vrednosti u sledećoj hijerarhiji: (i) nivo 1: kotirane cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za ista sredstva ili iste obaveze; (ii) nivo 2 su tehnike vrednovanja sa svim materijalnim dostupnim tržišnim podacima za sredstva ili obaveze, bilo direktno (tj. cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena), i (iii) nivo 3 su vrednovanja koja nisu zasnovana isključivo na dostupnim tržišnim podacima (tj. odmeravanje zahteva značajne podatke koji nisu dostupni). Prelasci sa jednog na drugi nivo fer vrednosti u sklopu hijerarhije se smatraju nastalim na kraju izveštajnog perioda.

Transakcioni troškovi su dodatni troškovi koji se direktno pripisuju akviziciji, emisiji ili prodaji finansijskog instrumenta. Dodatni trošak je onaj koji se ne bi desio da do transakcije nije došlo. Transakcioni troškovi obuhvataju naknade i provizije koje se plaćaju agentima (uključujući i zaposlene koji postupaju u svojstvu agenta), savetnicima, brokerima i dilerima, naknade regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i iznose koji se plaćaju u vezi sa transferom. Transakcioni troškovi ne obuhvataju premije po dužničkim HoV i diskonte, troškove finansiranja i interne administrativne troškove i troškove održavanja.

Amortizovana vrednost (AC) je iznos po kojem je finansijski instrument priznat pri inicijalnom priznavanju, umanjen za otplate glavnice, plus pripisana kamata, a za finansijska sredstva umanjenje za ispravku vrednosti po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka. Pripisana kamata uključuje amortizaciju transakcionih troškova, odloženih pri inicijalnom priznavanju, kao i svih premija i diskonta do dospeća iznosa, primenom metoda efektivne kamatne stope. Pripisani prihod kamate i pripisani rashodi kamate, uključujući i pripisani kupon i amortizovani diskont ili premiju (uključujući naknade odložene prilikom realizacije, ukoliko je primenjivo) nisu prezentovani zasebno i uključeni su u knjigovodstvenu vrednost relevantnih stavki u bilansu stanja.

Metod efektivne kamatne stope je metod raspodele prihoda od kamata ili rashoda od kamata tokom relevantnog perioda, kako bi bila ostvarena kontinuirana periodična stopa kamate (efektivna kamatna stopa) na knjigovodstvenu vrednost. Efektivna kamatna stopa je stopa koja precizno diskontuje procenjene buduće odlive i prilive (isključujući buduće kreditne gubitke) kroz očekivani period trajanja finansijskog instrumenta ili kraći period, gde je primenjivo, na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog instrumenta.

Efektivna kamatna stopa diskontuje novčane tokove instrumenata na koje se primenjuje promenljiva kamatna stopa do datuma ponovnog utvrđivanja kamate za naredni period, osim premija ili diskonta, što je odraz kreditnog spreda (marže) na promenljivu kamatnu stopu za dati instrument, ili ostalih varijabli koje nisu ponovo definisane na tržišne stope. Te premije ili diskonti se amortizuju tokom celog očekivanog perioda trajanja finansijskog instrumenta. Obračun sadašnje vrednosti uključuje sve plaćene ili uplaćene naknade među ugovornim stranama koje su obuhvaćene efektivnom kamatnom stopom. Za sredstva kupljena ili izdata kao kreditno obezvređena (POCI), pri inicijalnom priznavanju, iznos efektivne kamatne stope se koriguje za kreditni rizik, tj. obračunava se na osnovu očekivanih novčanih tokova pri inicijalnom priznavanju umesto ugovoreni novčanih tokova.

Finansijski instrumenti – inicijalno priznavanje. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) prvo se evidentiraju po fer vrednosti. Svi ostali finansijski instrumenti prvo se evidentiraju po fer vrednosti usklađenoj za transakcione troškove. Najbolji dokaz fer vrednost pri inicijalnom priznavanju je transakciona cena. Dobitak ili gubitak pri inicijalnom priznavanju se evidentira samo ukoliko postoji razlika između fer vrednosti i transakcione cene, što može biti potkrepljeno drugim raspoloživim podacima o trenutnim transakcijama na tržištu, po istom instrumentu ili prema tehnici vrednovanja za koje inputi uključuju samo podatke raspoložive na tržištu. Nakon inicijalnog priznavanja, ispravka vrednosti za obezvređenja po osnovu očekivanog kreditnog gubitka (ECL) se priznaje za finansijske instrumente koji se odmeravaju po AC i investicije u dužničke instrumente koji se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), što za posledicu ima trenutni računovodstveni gubitak.

Sva kupljena ili prodana finansijska sredstva čija je isporuka zahtevana u vremenskom okviru koji je utvrđen propisima ili tržišnom praksom (kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na „regularan način”) se evidentiraju na dan trgovanja, odnosno datum na koji se Banka obavezala da će isporučiti finansijsko sredstvo. Sve druge kupovine se priznaju kada dati subjekat postane ugovorna strana prema odredbama ugovora koji se odnosi na konkretan instrument.

Finansijska sredstva – klasifikacija i naknadna odmeravanja – kategorije odmeravanja. Banka klasifikuje finansijska sredstva prema sledećim kategorijama odmeravanja: FVTPL, FVOCI i AC. Klasifikacija i naknada odmeravanja za dužničke hartije od vrednosti zavise od: (i) poslovnog modela koji Banka primenjuje za upravljanje relevantnim portfolijem aktive i (ii) karakteristika novčanih tokova sredstava.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijska sredstva – klasifikacija i naknadna odmeravanja – poslovni model. Poslovni model je odraz načina na koji Banka upravlja aktivom kako bi generisala novčane tokove – bilo da je cilj Banke da: (i) prikupi samo novčane tokove koji se odnose na aktivu, prema ugovoru („držanje sredstava za prikupljanje ugovornih novčanih tokova“), ili (ii) prikupi i ugovorne novčane tokove i novčane tokove od prodaje sredstava („držanje sredstava za prikupljanje novčanih tokova i prodaje“) ili, u slučaju da ni (i) ni (ii) nisu primenjivi, finansijska sredstva klasifikuje kao deo „drugog“ poslovnog modela koji se odmerava po FVTPL.

Poslovni model se utvrđuje za grupu sredstava (na nivou portfolija) na osnovu svih relevantnih dokaza o aktivnostima koje Banka preduzima kako bi ostvarila cilj definisan za portfolio dostupan na dan vršenja procene. Faktori koje Banka uzima u obzir prilikom utvrđivanja poslovnog modela (modeliranja) obuhvataju cilj i sastav portfolija, prethodno iskustvo u smislu prikupljanja novčanih tokova za data sredstva, kako se rizici procenjuju i kako se njima upravlja, kako se meri učinak aktive i kako je rukovodstvo nagrađeno. U Napomeni 4 su izneta ključna prosuđivanja koja Banka primenjuje prilikom utvrđivanja poslovnog modela za finansijska sredstva.

Finansijska sredstva – klasifikacija i naknadna odmeravanja – karakteristike novčanih tokova. Kada je poslovni model držanje sredstava za prikupljanje ugovornih novčanih tokova ili držanje sredstava radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje, Banka procenjuje da li se novčani tokovi sastoje isključivo od plaćanja glavnice i kamate (SPPI). Finansijska sredstva sa ugrađenim derivatima se u celini uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja da li su novčani tokovi u skladu sa karakteristikom SPPI. Prilikom vršenja ove procene, Banka razmatra da li su ugovoreni novčani tokovi konzistentni sa osnovnim kreditnim aranžmanom, tj. da kamata uključuje samo razmatranje za kreditne rizike, vremensku vrednost novca, ostale osnovne rizike kreditiranja i profitnu maržu.

Tamo gde se ugovornim odnosima uvodi izloženost rizicima ili volatilnosti, koje nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijska aktiva se klasifikuje i odmerava po FVTPL. Procena SPPI se vrši pri inicijalnom priznavanju sredstva i kasnije se ne vrši njegova ponovna procena. U Napomeni 4 su izneta ključna prosuđivanja koja Banka primenjuje kada radi testiranje SPPI za svoju finansijsku aktivu.

Finansijska sredstva – reklasifikacija. Finansijski instrumenti se reklasifikuju samo kada se poslovni model upravljanja portfolijom u potpunosti menja. Reklasifikacija ima budući efekat i stupa na snagu od početka prvog izveštajnog perioda koji dolazi nakon promene poslovnog modela. Banka tokom tekućeg i komparativnog perioda nije menjala poslovni model niti je vršila reklasifikacije.

Obezvredenje finansijskih sredstava – ispravka vrednosti za očekivane kreditne gubitke (ECL). Banka na osnovu budućih događaja procenjuje ECL za dužničke instrumente koji se odmeravaju po AC i FVOCI kao i za izloženosti koje potiču iz kreditnih obaveza i ugovora o finansijskim garancijama. Banka ECL odmerava i priznaje ispravku vrednosti za svaki izveštajni period.

Dužnički instrumenti odmereni po AC prezentuju se u bilansu stanja u iznosu koji je umanjen za obezvređenje po ECL. Za kreditne obaveze i finansijske garancije, rezervisanje po osnovu ECL priznaje se odvojeno kao obaveza u bilansu stanja. Za dužničke instrumente koji se vrednuju po FVOCI, promene amortizovane vrednosti, umanjene za ispravku vrednosti po ECL, priznaju se kroz bilans uspeha, a ostale promene knjigovodstvene vrednosti se priznaju u ostalom rezultatu (OCI), kao dobitak ili gubitak po osnovu dužničkih instrumenata koji se vrednuju po FVOCI.

Banka primenjuje model tri faze obezvređenja, na osnovu promena u kvalitetu kredita nastalih nakon inicijalnog priznavanja. Finansijski instrument koji nije obezvređen pri inicijalnom priznavanju klasifikuje se u Fazu 1. Za finansijska sredstva u Fazi 1, ECL se meri u iznosu koji je jednak delu „životnog“ ECL-a, koji nastaje kao rezultat događaja neizvršenja koji su mogući u narednih 12 meseci ili do dospeća kredita, ukoliko je kraće („12-mesečni ECL“). Ukoliko Banka identifikuje značajan porast kreditnog rizika (SICR) od trenutka inicijalnog priznavanja, sredstvo se prebacuje u Fazu 2, a ECL se meri na osnovu ECL tokom životnog veka finansijskog instrumenta, odnosno, do ugovorenog dospeća, ali imajući u vidu očekivane prevremene otplate, ukoliko ih ima (Lifetime ECL). U Napomeni 29 dat je opis načina na koji se utvrđuje kada je došlo do SICR. Ukoliko Banka ustanovi da je finansijsko sredstvo kreditno obezvređeno, to sredstvo se prebacuje u Fazu 3, a relevantni ECL se meri kao Lifetime ECL. Način na koji Banka definiše kreditno obezvređeno sredstvo i događaj neizvršenja opisan je u Napomeni 29. Za finansijska sredstva kupljena ili izdata kao kreditno obezvređena (POCI sredstva), ECL se uvek meri kao ECL tokom životnog veka finansijskog instrumenta. U Napomeni 29 date su informacije o ulaznim parametrima, pretpostavkama i tehnikama procene koji se primenjuju prilikom odmeravanja ECL.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Izuzetno, za određene finansijske instrumente, kao što su npr. kreditne kartice, koji uključuju kako komponentu kredita, tako i komponentu neiskorišćene kreditne obaveze, Banka očekivane kreditne gubitke meri za period tokom kojeg je Banka izložena kreditnim rizicima, odnosno, sve dok očekivani kreditni gubici ne budu ublaženi merama za upravljanje kreditnim rizicima, čak i kada je taj period duži od maksimalnog ugovornog perioda. Razlog je što mogućnost da se prema ugovoru zahteva otplata i otkáže nepovučeni deo obaveze ne ograničava izloženost kreditnim gubicima tokom relevantnog ugovornog perioda.

Finansijska sredstva – otpis. Finansijska sredstva se otpisuju, u celini ili delimično, kada je Banka iscrpela sva praktična nastojanja u smislu naplate i kada je zaključila da nije razumno očekivati naplatu. Banka može otpisati finansijska sredstva koja su i dalje predmet aktivnosti prinudne naplate kada Banka pokušava da naplati iznose koji su dospeli prema ugovoru, a za koja, međutim nije razumno očekivati naplatu. Banka otpisuje izloženosti koja su u potpunosti obezvređena i za koja se ne očekuje naplata. Otpis predstavlja događaj prestanka priznavanja.

Finansijska sredstva – prestanak priznavanja. Banka prestaje da priznaje finansijska sredstva kada (a) su finansijska sredstva naplaćena ili kada su prava na novčane tokove koji se odnose na ta finansijska sredstva na drugi način istekla ili (b) je Banka prenela prava na novčane tokove koji se odnose na ta finansijska sredstva ili kada stupi u kvalifikovani aranžman prenosa, pri čemu će (i) takođe u značajnoj meri preneti sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvima ili (ii) neće niti značajno prenositi niti zadržati sve rizike vlasništva, ali neće ni zadržati kontrolu nad finansijskim sredstvom. Kontrola je zadržana ukoliko druga ugovorna strana nema praktičnu mogućnost da proda finansijsko sredstvo u njegovoj celosti, i to nepovezanim trećem licu i bez potrebe uvođenja restrikcija u smislu prodaje.

Finansijska sredstva – modifikacija. Banka u nekim slučajevima ponovo pregovara ili na drugi način modifikuje uslove ugovora koji se odnose na finansijska sredstva. Banka procenjuje da li je modifikacija ugovornih novčanih tokova u značajnoj meri, uzimajući u obzir između ostalog, i sledeće faktore: razliku između diskontovane vrednosti ponovo ugovorenih novčanih tokova nasuprot diskontovane vrednosti inicijalno ugovorenog novčanog toka, bilo koje nove uslove iz ugovora koji značajno utiču na rizični profil finansijskog sredstva, npr. promena valute finansijskog sredstva i načina otplate.

Ukoliko su modifikovani uslovi značajno različiti, prava na novčane tokove u vezi sa prvobitnim finansijskim sredstvom ističu i Banka prestaje da priznaje prvobitno finansijsko sredstvo, te priznaje novo sredstvo po fer vrednosti. Datum dogovaranja novih uslova se smatra datumom inicijalnog priznavanja za potrebe naknadnog obračuna obezvređenja, uključujući utvrđivanje da li je došlo do SICR. Banka takođe vrši procenu da li novi kredit ili dužnički instrument ispunjavaju kriterijum SPPI. Sve razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva koje se više ne priznaje i fer vrednosti novog, značajno modifikovanog sredstva se priznaje kroz bilans uspeha.

U slučaju da su razlog ponovnog pregovaranja o uslovima ugovora finansijske teškoće druge ugovorne strane ili nemogućnost izvršenja prvobitno ugovorenih plaćanja, Banka upoređuje prvobitne i revidirane očekivane novčane tokove, kako bi se utvrdilo da li se rizici i koristi u vezi sa sredstvom značajno razlikuju usled modifikacije ugovora. Ukoliko se rizici i koristi ne menjaju, modifikovano sredstvo nije značajno različito u odnosu na prvobitno sredstvo, te izmena neće rezultirati prestankom priznavanja. Banka ponovo obračunava bruto knjigovodstvenu vrednost diskontovanjem modifikovanih ugovorenih novčanih tokova, i to po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi (ili po efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditni rizik, za POCl finansijska sredstva), a dobitak ili gubitak po osnovu modifikacije prepoznaje kroz bilans uspeha.

Finansijske obaveze – kategorije odmeravanja. Finansijske obaveze se klasifikuju i naknadno odmeravaju prema AC, osim za (i) finansijske obaveze po FVTPL: ova klasifikacija se primenjuje i na finansijske derivate, finansijske obaveze koje se drže za trgovanje i ostale finansijske obaveze koje su kao takve inicijalno priznate i (ii) ugovore o finansijskim garancijama i kreditnim obavezama.

Finansijske obaveze – prestanak priznavanja. Finansijske obaveze prestaju da budu priznate onda kada prestanu da važe (npr. kada obaveze iz konkretnog ugovora prestanu da postoje, budu otkazane ili isteknu).

Razmena između Banke i njenih prvobitnih poverilaca dužničkih instrumenata sa značajno različitim uslovima, kao i značajnim modifikacijama uslova postojećih finansijskih obaveza se vode kao prestanak priznavanja prvobitne finansijske obaveze i priznaje se nova finansijska obaveza. Uslovi se smatraju značajno različitim ukoliko diskontovana sadašnja vrednost novčanih tokova u skladu sa novim uslovima, uključujući sve primljene naknade i umanjene za uplaćene naknade, i diskontovana primenom prvobitne efektivne kamatne stope bude za najmanje 10% različita od diskontovane sadašnje vrednosti preostalih

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

novčanih tokova prvobitne finansijske obaveze. Pored navedenog, drugi kvalitativni faktori, npr. valuta u kojoj je instrument iskazan, promena vrste kamatne stope, nove karakteristike konverzije u vezi sa instrumentom i promenama sporazuma, takođe se uzimaju u obzir. Ukoliko se razmena dužničkih instrumenata ili modifikacija vode kao ugašene obaveze, svi troškovi i naknade koje se snose su priznati kao deo dobitka ili gubitka po osnovu prestanka priznavanja. Ukoliko se razmena ili modifikacija ne vodi kao ugašena obaveza, svi troškovi ili naknade koje se snose koriguju knjigovodstvenu vrednost obaveze i amortizuju se tokom preostalog roka važenja modifikovane obaveze.

Modifikacije obaveza koje za posledicu nemaju gašenje obaveze se vode kao promena u proceni primenom tzv. kumulativnog *catch-up* pristupa, sa dobitkom ili gubitkom koji se priznaju kroz bilans uspeha.

Tokom posmatranog ili komparativnog perioda nije bilo takvih događaja u Banci.

Gotovina i sredstva kod centralne banke. Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju gotovinu u blagajni, sredstva na žiro računu Banke, ostalu gotovinu i obaveznu deviznu rezervu kod centralne banke. Gotovina i sredstva kod centralne banke se iskazuju po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja zbog toga što: (i) se drže radi naplate ugovornih novčanih tokova, a ti novčani tokovi predstavljaju SPPI, i (ii) nisu inicijalno klasifikovani kao FVTPL. Za potrebe sačinjavanja izveštaja o tokovima gotovine, gotovina i gotovinski ekvivalenti takođe obuhvataju i sredstva na računima kod stranih banaka. Obavezna devizna rezerva kod centralne banke se evidentira po amortizovanoj vrednosti i predstavlja nekamatonske obavezne depozite, koji se ne mogu koristiti za finansiranje svakodnevnog poslovanja Banke, pa se iz tog razloga ne smatraju delom gotovine i gotovinskih ekvivalenata u smislu izveštaja o tokovima gotovine.

Derivativni finansijski instrumenti. Derivativni finansijski instrumenti obuhvataju *forward* transakcije, devizne svopove, kamatne svopove, kao i kamatne opcije. U bilansu stanja su prikazani u aktivima, ukoliko je njihova fer vrednost pozitivna, odnosno u pasivima, ukoliko je njihova fer vrednost negativna. Oni se inicijalno priznaju po fer vrednosti, a efekti promene fer vrednosti pri naknadnom odmeravanju se prikazuju kroz bilans uspeha, pod stavkom „Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“.

Kredit i potraživanja. Krediti i plasmani komitentima se prepoznaju kada Banka plasira sredstva za kupovinu ili izdavanje kredita komitentima. Na osnovu poslovnog modela i karakteristika tokova gotovine, pozicije „Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija“ i „Kredit i potraživanja od komitenata“ iz bilansa stanja obuhvataju finansijska sredstva koja se mere po: (i) AC: krediti koji se drže za prikupljanje ugovornih novčanih tokova, a ti novčani tokovi predstavljaju SPPI, kao i krediti koji nisu samoinicijativno prikazani po FVTPL i (ii) FVTPL: krediti koji ne ispunjavaju SPPI test ili ostale kriterijume za AC. Ukoliko se mere po amortizovanoj vrednosti, krediti i potraživanja se prikazuju u bilansu stanja umanjena za ispravke vrednosti (Napomena 8 i 10). Ispravke vrednosti se formiraju na osnovu ECL modela. Napomena 29 pruža informacije o ulaznim parametrima, pretpostavkama i tehnikama procene koje se koriste za ECL obračun.

Dužničke hartije od vrednosti. Pozicija „Hartije od vrednosti“ u bilansu stanja uključuje dužničke hartije od vrednosti koje mogu biti klasifikovane u sve tri kategorije finansijskih sredstava, u zavisnosti od poslovnog modela i kriterijuma SPPI. Dužničke hartije od vrednosti se vode po FVOCI ukoliko se drže radi naplate ugovorenih tokova gotovine i radi prodaje, kada takvi tokovi gotovine ispunjavaju SPPI, i kada nisu određeni po FVTPL. Prihodi od kamate se obračunavaju primenom efektivne kamatne stope i priznaju se u bilansu uspeha. Ispravka vrednosti se procenjuje primenom ECL modela i priznaje u bilansu uspeha. Sve ostale promene u knjigovodstvenoj vrednosti se priznaju kroz OCI. U momentu prestanka priznavanja dužničkog instrumenta, kumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat kroz OCI se reklasifikuje sa OCI na bilans uspeha.

Nekretnine i oprema.

Priznavanje i odmeravanje. Imovina i oprema se mere prema nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i sva rezervisanja po osnovu obezvređenja, po potrebi.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati kupovini sredstva.

Kupljeni softver koji čini sastavni deo funkcionalnosti s njim povezane opreme se kapitalizuje kao deo opreme. Kada delovi neke nekretnine ili opreme imaju različit korisni vek trajanja, oni se prikazuju kao zasebne stavke (najznačajnije komponente) imovine i opreme. Svaki dobitak ili gubitak prilikom prodaje

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

imovine ili opreme se utvrđuje vršenjem poređenja iznosa stečenih prodajom sa knjigovodstvenom vrednošću date imovine ili opreme, što se priznaje kroz stavku Ostali prihodi/rashodi u bilansu uspeha.

Naknadni troškovi. Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će Banka imati buduće ekonomske koristi od takvih troškova.

Troškovi zamene dela ili stavke imovine ili opreme se priznaju u knjigovodstvenoj vrednosti predmetnog sredstva, ukoliko je verovatno da će Banka imati buduće ekonomske koristi, te da će dati troškovi moći da budu pouzdano izmereni. Troškovi svakodnevnog servisiranja imovine i opreme se priznaju kroz bilans uspeha onako kako isti nastaju.

Amortizacija. Amortizacija se priznaje kroz bilans uspeha primenom proporcijalne metode tokom procenjenog korisnog veka trajanja svakog dela imovine i opreme.

Stope amortizacije koje se koriste za posmatrani i komparativni period date su u nastavku:

1)	Nekretnine	do 50 godina
2)	Sredstva sa pravom korišćenja	kraće od korisnog veka trajanja ili trajanja zakupa
3)	Unapređenja zakupljenih prostora:	kraće od korisnog veka trajanja ili trajanja zakupa
4)	Oprema:	
	a. Računari:	3-5 godina
	b. Hardver - informacioni sistem:	do 10 godina
	c. Ostala oprema:	do 15 godina

Metod amortizacije, korisni vek trajanja i rezidualne vrednosti se ponovo procenjuju na kraju svake finansijske godine i vrše se odgovarajuća usklađivanja.

Računovodstveno obuhvatanje lizinga kada je Banka zakupac. Banka zakupljuje poslovni prostor, opremu i vozila. Lizing se priznaje kao pravo korišćenja sredstva i kao pripadajuća obaveza na dan kada je zakupljeno sredstvo raspoloživo za korišćenje od strane Banke. Svaka rata lizinga za plaćanje se alocira na obavezu i finansijski trošak. Finansijski trošak se evidentira u bilansu uspeha tokom perioda trajanja lizinga kako bi se proizvela konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze za svaki period. Pravo korišćenja sredstva se priznaje po nabavnoj vrednosti i amortizuje se proporcionalno u periodu koji je kraći od korisnog veka trajanja ili ugovorenog roka zakupa.

Obaveze po osnovu lizinga inicijalno se priznaju po sadašnjoj vrednosti.

Obaveze po osnovu lizinga uključuju neto sadašnju vrednost sledećih lizing plaćanja: fiksna plaćanja (uključujući i plaćanja koja su po suštini fiksna), umanjena za potraživanja po osnovu podsticaja, varijabilna plaćanja koja su bazirana na indeksu ili stopi, iznose koji se očekuju da budu plaćeni od strane zakupca po osnovu garancija za preostalu vrednost, cenu koja bi se platila ukoliko je zakupac u razumnoj meri siguran da će opcija biti iskorišćena, kao i plaćanja penala u slučaju otkaza zakupa, ukoliko period zakupa ukazuje da će zakupac iskoristiti tu opciju.

Lizing plaćanja se diskontuju kamatnom stopom koja se podrazumeva da je uključena u zakup. Ukoliko se ta stopa ne može odmah jasno utvrditi, Banka koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja, koja predstavlja stopu koju bi Banka morala da plati da pozajmi sredstva neophodna da pribavi sredstvo slične vrednosti u sličnom ekonomskom okruženju.

Pravo korišćenja sredstva se odmerava po nabavnoj ceni koja uključuje iznos inicijalne lizing obaveze, svako plaćanje na dan ili pre početka trajanja lizinga (umanjeno za bilo kakve primljene podsticaje po osnovu lizinga), bilo koje direktne troškove koje je Banka imala i procenjene troškove restauracije. Pravo korišćenja sredstva se prikazuje u okviru Nekretnina, opreme i prava korišćenja i predmet je obezvređenja u skladu sa politikom Banke kao što je opisano u Napomeni 3 Obezvređenje nefinansijskih sredstava.

Kao izuzetak navedenom iznad, Banka računovodstveno obuhvata kratkoročne zakupe i zakupe male vrednosti tako što priznaje plaćanja po osnovu zakupa kao operativni trošak proporcionalno tokom perioda zakupa (Napomena 12).

Period zakupa takođe uključuje period opcije produžetka, ili period opcije prekida zakupa, ukoliko je zakupac u razumnoj meri siguran da će iskoristiti opciju produžetka, ili da neće iskoristiti opciju prekida.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Zakup koji sadrži opciju kupovine ne smatra se krakoročnim zakupom. Procena se razmatra u slučaju značajnog događaja ili značajne promene u okolnostima koja utiče na procenu i koja je pod kontrolom zakupca.

Nematerijalna imovina. Nematerijalna imovina se sastoji iz softvera, licenci i ostalih nematerijalnih sredstava.

Nematerijalna imovina koju je Banka kupila se prikazuje prema njihovoj nabavnoj vrednosti umanjenom za akumuliranu amortizaciju i sva rezerviranja po osnovu obezvređenja, po potrebi.

Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će Banka imati buduće ekonomske koristi od sredstava na koja se odnose dati troškovi. Svi ostali troškovi idu na teret bilansa uspeha onako kako isti nastaju.

Amortizacija se priznaje kroz bilans uspeha po proporcionalnom metodu za vreme procenjenog korisnog veka trajanja nematerijalnog sredstva, od datuma kada je isto raspoloživo za korišćenje. Procenjeni korisni vek trajanja nematerijalnog sredstva je do deset godina, osim sredstava čiji se periodi korišćenja ugovorima definišu, u kom slučaju se ta sredstva amortizuju za ugovoreno vreme.

Metodi amortizacije, korisni vek trajanja i rezidualne vrednosti se ponovo procenjuju na kraju svake finansijske godine i vrše se odgovarajuća usklađivanja.

Obezvređenje nefinansijskih sredstava. Knjigovodstveni iznosi nefinansijskih sredstava Banke se revidiraju na svaki datum izveštavanja kako bi se utvrdilo da li postoje indikatori obezvređenja. Ukoliko postoje takve naznake, u tom slučaju se procenjuje naplativi iznos sredstava. Gubitak po osnovu obezvređenja se priznaje ukoliko je knjigovodstvena vrednost sredstva ili jedinice koja generiše novčane tokove veća od naplativog iznosa.

Naplativi iznos sredstava ili jedinice koja generiše novčane tokove je veća od vrednosti u korišćenju i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Prilikom procene vrednosti u korišćenju, procenjeni budući novčani tokovi se diskontuju na njihovu sadašnju vrednost primenom stope diskonta pre poreza, koja je odraz trenutnih tržišnih procena vremenske vrednosti novca i rizika koji su karakteristični za dato sredstvo ili jedinicu koja generiše novčane tokove.

Gubici po osnovu obezvređenja u ranijim periodima se sagledavaju na svaki datum izveštavanja kako bi se uočilo postoji li nešto što ukazuje na smanjenje tog gubitka ili njegovo nepostojanje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida ukoliko je došlo do promena u procenama koje se primenjuju kako bi se utvrdio naplativi iznos. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo ako knjigovodstvena vrednost sredstva nije veća od knjigovodstvene vrednosti koja bi bila utvrđena, umanjena za depresijaciju ili amortizaciju, u slučaju da nije priznat gubitak po osnovu obezvređenja.

Obaveze prema bankama i ostalim finansijskim organizacijama. Iznosi obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama se evidentiraju kada novčana ili druga sredstva od strane druge ugovorne strane budu data Banci. Ova nederivativna obaveza se vodi po AC.

Računi klijenata. Računi klijenata su nederivativne obaveze prema fizičkim licima, državnim ili korporativnim klijentima i vode se po AC.

Subordinirane obaveze. Subordinirane obaveze mogu biti plaćene samo u slučaju likvidacije, nakon što prethodno budu ispunjene obaveze prema drugim poveriocima sa višim prioritetom. Subordinirane obaveze se vode po AC.

Primanja zaposlenih. U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose državnom fondu za socijalnu zaštitu, koji zaposlenima garantuje socijalno osiguranje. Ove obaveze idu na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućeg državnog fonda.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Poslodavac ove poreze i doprinose plative u ime zaposlenih vodi na teret troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda u periodu u kojem nastanu.

U skladu sa Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju. Dugoročna rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju koje se isplaćuju nakon ispunjenja propisanih uslova, predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima, koja se utvrđuje aktuarskom procenom primenom pretpostavki.

Za potrebe utvrđivanja iznosa rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju, Banka koristi podatke kao što su tablice smrtnosti, fluktuacija zaposlenih i stopa invaliditeta, projektovani godišnji rast zarada od 4,5%, godišnju diskontnu stopu od 6,75%.

Rezervisanja. Rezervisanja za pokriće troškova i rashoda su nefinansijske obaveze neizvesne u pogledu roka i iznosa. Rezervisanje se priznaje kada Banka ima postojeću zakonsku ili ugovornu obavezu koja je rezultat nekog prošlog događaja, pri čemu se takva obaveza može pouzdano proceniti, a verovatan ishod je da će za izmirenje te obaveze biti potreban odliv ekonomskih koristi. Rezervisanja se utvrđuju diskontovanjem očekivanih budućih novčanih tokova po stopi pre oporezivanja koja je odraz sadašnjih tržišnih procena vremenske vrednosti novca i, gde je primenjivo, rizika koji su povezani sa datom obavezom. Banka ne vrši diskontovanje budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati u bliskoj budućnosti.

Finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju ugovor na osnovu kojeg je Banka u obavezi da izvrši definisano plaćanje subjektu kojem je garancija izdata, a za gubitak nastao usled neblagovremenog izvršenja relevantnog plaćanja od strane dužnika u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

Obaveze po osnovu garancija se inicijalno priznaju po fer vrednosti, koja se obično iskazuje iznosom uplaćenih naknada. Taj iznos se amortizuje za vreme trajanja garancije. Obaveza po osnovu garancije se naknadno meri po većem iznosu od navedenih: (i) iznos gubitka od obezvređenja za garantovanu izloženost, što se utvrđuje na osnovu ECL modela i (ii) preostalog neamortizovanog stanja iznosa pri inicijalnom priznavanju.

Obaveze po kreditima. Banka se obavezuje da odobri kredite. Te obaveze su neopozive ili opozive ali samo u slučaju materijalno negativne promene. Ove obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, što se obično iskazuje iznosom uplaćenih naknada. Ovaj iznos je amortizovan primenom proporcijalne metode za vreme trajanja obaveze, osim za obaveze da se realizuju krediti, ukoliko je verovatno da će Banka stupiti u kreditni aranžman, pri čemu ne očekuje da odobreni kredit proda nedugo nakon realizacije; naknade za angažovana sredstva po ovom kreditu se razgraničavaju i uključuju u knjigovodstvenu vrednost kredita pri inicijalnom priznavanju. Na kraju svakog izveštajnog perioda, obaveze se mere po (i) preostalom neamortizovanom stanju iznosa pri inicijalnom priznavanju, plus (ii) iznos gubitka od obezvređenja na osnovu ECL modela, osim ukoliko postoji obaveza da kredit bude odobren po kamatnoj stopi koja je ispod tržišne, u kom slučaju se odmeravanje vrši po većem od dva navedena iznosa. Knjigovodstveni iznos kreditnih obaveza vodi se pod obavezama. Za ugovor kojim su obuhvaćeni i kredit i nepovučena sredstva, a kada Banka ne može zasebno da napravi razliku u ECL za komponentu nepovučenog iznosa i komponentu kredita, ECL na nepovučeni iznos se priznaje zajedno sa gubitkom od obezvređenja po datom kreditu. Ukoliko je kombinovani ECL veći od bruto knjigovodstvenog iznosa kredita, on se priznaje kao obaveza.

Obaveze iz poslovanja i druge obaveze. Obaveze iz poslovanja nastaju kada je druga ugovorna strana izvršila svoje ugovorne obaveze, a iste se vode po AC.

Akcijski kapital. Obične akcije se klasifikuju kao kapital. Dodatni troškovi koji se direktno mogu pripisati emisiji novih akcija su iskazane u kapitalu kao njegovo smanjenje, nakon poreza. Svaki iznos veći od fer vrednosti primljenih sredstava iznad nominalne vrednosti emitovanih akcija se iskazuju kroz kapital kao emisiona premija.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Priznavanje prihoda i rashoda od kamate. Prihodi i rashodi od kamate se iskazuju za sve dužničke instrumente na obračunskoj osnovi, primenom metoda efektivne kamatne stope. Ovaj metod odlaže, u sklopu prihoda i rashoda od kamate, sve plaćene ili primljene naknade među ugovornim stranama, koje čine sastavni deo efektivne kamatne stope, transakcione troškove i ostale premije i diskonte.

Naknade u okviru efektivne kamatne stope obuhvataju naknadu za odobrenje, koja je primljena ili plaćena od strane subjekta, a u vezi sa akvizicijom finansijskog sredstva ili izdavanjem finansijske obaveze, npr. naknade za ocenu boniteta, procenu vrednosti i evidentiranje garancije i kolaterala, pregovaranje uslova instrumenata i obradu transakcionih dokumenata. Naknada za obavezu Banke za realizaciju kredita po tržišnoj stopi čini sastavni deo efektivne kamatne stope, ukoliko je verovatno da će Banka stupiti u konkretan kreditni aranžman i ne očekuje da odobreni kredit proda nedugo nakon realizacije. Banka kreditne obaveze ne definiše kao finansijske obaveze po FVTPL.

Za finansijska sredstva koja su realizovana ili kupljena sa obezvređenjem za kreditne gubitke, efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju očekivani novčani tokovi (uključujući inicijalne očekivane kreditne gubitke) na fer vrednost pri inicijalnom priznavanju (obično po kupoprodajnoj ceni). Efektivna kamatna stopa će na osnovu ovoga biti kreditno-korigovana.

Prihod od kamata se obračunava primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava, osim za (i) finansijska sredstva koja su postala kreditno obezvređenja (faza 3), za koja se prihod od kamata obračunava po efektivnoj kamatnoj stopi na njihovu AC, umanjenu za ispravku vrednosti po osnovu ECL i (ii) finansijska sredstva koja se kupuju ili realizuju sa obezvređenjem za kreditne gubitke, za koja se originalna kreditno-korigovana efektivna kamatna stopa primenjuje na AC.

Prihodi od naknada i provizija. Prihod od naknada i provizija se priznaje tokom vremena po proporcionalnom metodu, onako kako se usluge pružaju, kada klijent istovremeno dobija i služi se koristima nastalim po osnovu činjenja Banke. Ovim prihodom su obuhvaćene naknade koje se često ponavljaju – za vođenje računa, servisiranje računa, paketa po tekućim računima, konsultantske usluge za upravljanje portfolijom i sredstvima, upravljanje aktivom i planiranja usluga ili druge usluge za servisiranje kredita u ime trećih lica itd.

Ostali prihodi od naknada i provizija se priznaju u trenutku kada Banka zadovolji činidbenu obavezu, obično nakon sprovođenja relevantne transakcije. Iznos naknada i provizija koje su uplaćene ili potraživanja predstavlja transakcionu cenu za uslugu, koja se identifikuje kao izvršenje konkretne obaveze. Ovaj prihod obuhvata naknadu za ugovaranja kupoprodaje strane valute u ime klijenta, naknade u platnom prometu, naknade za gotovinska poravnanja, naplatu ili gotovinske isplate, kao i provizije i naknade u vezi sa pregovorima ili učešćem u pregovorima o transakciji u ime trećeg lica, npr. akvizicija kredita, akcija ili drugih HoV ili kupovina ili prodaja privrednih društava.

Kupoprodaja strane efektivne i konverzija valute. Banka vrši kupoprodaju efektivne na šalteru i preko bankovnih računa, kao i konverziju stranih valuta. Transakcije se vrše po kursu koji utvrđuje Banka, a koji se razlikuje od zvaničnog kursa za spot transakcije na konkretan datum. Razlika između zvaničnog kursa i kursa Banke se priznaje kroz neto kursne razlike u trenutku izvršenja konkretne obaveze. Ovi iznosi prikazani su u okviru pozicije Prihodi od naknada i provizija.

Preračunavanje stranih valuta. Funkcionalna valuta Banke je valuta primarnog ekonomskog okruženja u kom entitet posluje. Funkcionalna valuta Banke je izveštajna valuta Banke, odnosno nacionalna valuta Republike Srbije, srpski dinar (RSD).

Monetarna aktiva i pasiva se preračunava u funkcionalnu valutu Banke po zvaničnom kursu NBS na kraju relevantnog izveštajnog perioda. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale od poravnanja transakcija i preračunavanja monetarne aktive i pasive u funkcionalnu valutu po zvaničnom kursu NBS na kraju godine priznaju se kroz bilans uspeha za tu godinu (kao pozitivne i negativne kursne razlike). Preračunavanje po kursu na kraju godine se ne odnosi na nemonetarne stavke koje se mere po istorijskoj nabavnoj vrednosti.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Prebijanje. Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a neto iznos se u bilansu stanja prikazuje samo ako postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši na neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza. Ovo pravo na izmirenje (a) ne sme biti uslovljeno budućim događajem i (b) mora biti zakonom omogućeno pod sledećim okolnostima: (i) tokom redovnog poslovanja, (ii) u slučaju neizmirenja i (iii) u slučaju nemogućnosti plaćanja ili stečaja.

Porez na dobitak. Porez na dobitak je prikazan u finansijskim izveštajima u skladu sa zakonima koji su usvojeni ili su suštinski usvojeni do kraja izveštajnog perioda. Troškovi poreza na dobitak sastoje se od tekućih poreza i odloženih poreza, koji se priznaju kroz bilans uspeha za datu godinu, osim ukoliko su priznati kroz ostali rezultat (OCI) ili direktno kroz kapital zato što se odnose na transakcije koje se takođe priznaju, tokom istog ili različitog perioda, kroz OCI ili direktno kroz kapital.

Tekući porez je iznos za koji se očekuje da će biti plaćen, ili povraćen, od poreskog organa, po osnovu oporezivog profita i gubitaka za tekući i ranije periode. Oporezivi profit ili gubitak bazirani su na procenama ukoliko su finansijski izveštaji odobreni pre podnošenja relevantnih poreskih obrazaca. Drugi porezi, osim poreza na dobitak, prikazuju se kroz administrativne i ostale operativne troškove.

Odloženi porez na dobitak se dobija primenom metoda obaveze prema bilansu stanja za preneti poreski gubitak i privremene razlike nastale između poreske osnovice za sredstva i obaveze i njihove knjigovodstvene vrednosti, za potrebe finansijskog izveštavanja. Odložena poreska sredstva za odbitne privremene razlike i preneti poreski gubitak se prikazuju samo ukoliko je verovatno da će budući oporezivi profit biti dostupan, te da će na osnovu njega moći da se iskoriste umanjenja.

4 Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja u primeni računovodstvenih politika

Banka vrši procene i pretpostavke koje utiču na iznose priznate u finansijskim izveštajima i knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Na osnovu iskustava rukovodstva i ostalih faktora se vrši kontinuirana evaluacija procena i prosuđivanja, uključujući očekivanja u smislu budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Rukovodstvo takođe daje određena prosuđivanja, pored onih koje uključuju procene, u procesu primene računovodstvenih politika. Prosuđivanja koja imaju najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima i procenama koje mogu da dovedu do značajnih korekcija knjigovodstvenih iznosa sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini obuhvataju:

Odmeravanje ECL. Odmeravanje ECL je značajna procena koja obuhvata utvrđivanje metodologije, modela i inputa podataka. Detalji o metodologiji odmeravanja ECL i povezanim izmenama su prikazani u Napomeni 29. Sledeće komponente imaju značajan uticaj na gubitak od obezvređenja: definicija neizvršenja, SICR, verovatnoća neplaćanja (PD), izloženost po neispunjenju obaveza (EAD) i gubitak zbog neispunjenja obaveza (LGD). Banka redovno sagledava modele i inpute za modele kako bi umanjila razlike između procene očekivanih gubitaka po kreditima i stvarnih gubitaka po kreditima. U 2022. godini Banka je primenila novi PD model za klijente pravna lica sa nematerijalnim efektom na nivou ECL. Više informacija o modelu prikazano je u okviru Napomene 29.

Značajan porast kreditnih rizika (SICR). Kako bi se utvrdilo da li je došlo do značajnog porasta kreditnih rizika, Banka upoređuje rizik neizvršenja obaveza koji nastaje tokom trajanja finansijskog instrumenta na kraju izveštajnog perioda, a sa rizikom neizvršenja obaveza na dan inicijalnog priznavanja. U okviru Napomene 29 prikazano je više informacija u vezi sa procenom da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika. Ukoliko se 10% kredita i plasmana komitentima klasifikovanih u fazu 1 na dan 31. decembar 2022. godine meri primenom životnog veka trajanja ECL (za fazu 2), očekivani gubitak od obezvređenja kredita bi bio veći za RSD 2.877 hiljada (31. decembar 2021. godine: veći za RSD 9.123 hiljada).

Procena poslovnog modela. Poslovni model određuje klasifikaciju finansijskih sredstava. Rukovodstvo vrši prosuđivanje prilikom utvrđivanja nivoa agregacije i portfolija finansijskih instrumenata prilikom procene poslovnog modela. Kada vrši procenu prodajnih transakcija, Banka uzima u obzir njihovu istorijsku učestalost, trenutak i vrednost, razloge prodaje i očekivanja u smislu budućih prodajnih aktivnosti. Za prodajne transakcije čiji je cilj minimizovanje potencijalnih gubitaka usled slabljenja kreditne sposobnosti se smatra da su u skladu sa poslovnim modelom „držanje sredstava za naplatu“. Ostale transakcije prodaje pre dospeća, koje se ne odnose na aktivnosti upravljanja kreditnim rizicima takođe odgovaraju poslovnom

4 Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja u primeni računovodstvenih politika (nastavak)

modelu „držanje sredstava za naplatu“, pod uslovom da one nisu česte i da nemaju značajnu vrednost, i pojedinačno i zbirno. Banka procenjuje značaj prodajnih transakcija poređenjem vrednosti prodajnih transakcija i vrednosti portfolija, imajući u vidu procenu poslovnog modela tokom prosečne dužine trajanja portfolija. Pored toga, prodaja finansijskog sredstva se očekuje samo u slučaju scenarija iz stres testova, ili kao reakcija na izolovani slučaj na koji Banka ne može da utiče, koji se ne ponavlja, koji Banka nije mogla predvideti i koji se u smislu cilja poslovnog modela smatra slučajnim, pa kao takav ne utiče na klasifikaciju konkretnog finansijskog sredstva.

Poslovni model „držanja sredstava za naplatu i prodaju“ znači da se sredstva drže radi prikupljanja novčanih tokova, ali i prodaja takođe čini sastavni deo ostvarenja cilja poslovnog modela, kao na primer, upravljanje potrebama u smislu likvidnih sredstava, ostvarenje određenog prinosa ili usklađivanje ročnosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza iz kojih se ta sredstva finansiraju.

Rezidualna kategorija uključuje one portfolije finansijskih sredstava kojima se upravlja u cilju ostvarenja novčanih tokova prevashodno prodajom, npr. kada se uočava šablon trgovanja. Prikupljanje ugovornih novčanih tokova je sporadičan u ovom poslovnom modelu.

Procena da li su novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate (SPPI). Utvrđivanje da li su novčani tokovi koji se odnose na finansijsko sredstvo isključivo plaćanja glavnice i kamate zahteva prosuđivanje.

Banka je identifikovala i razmatrala ugovorne uslove kojima se menja vreme i iznos ugovornih novčanih tokova. Kriterijum SPPI je ispunjen ako je po kreditu omogućeno ranije izmirenje i prevremena otplata iznosa koji u značajnoj meri predstavlja glavnice i pripisanu kamatu plus razumnu dodatnu naknadu za raskid ugovora pre njegovog isteka. Glavnica finansijskog sredstva je fer vrednost pri inicijalnom priznavanju umanjena za naknadu za otplate glavnice, tj. rate umanjene za kamatu utvrđenu primenom metoda efektivne kamatne stope. Izuzetak od ovog principa je taj što standard takođe dozvoljava instrumente sa osobinama prevremene otplate, koji zadovoljavaju sledeće uslove kako bi ispunili SPPI: (i) sredstvo realizovano uz premiju ili diskont, (ii) iznos prevremene otplate predstavlja ugovornu nominalnu vrednost i pripisanu kamatu, kao i razumnu dodatnu naknadu za raskid ugovora pre njegovog isteka, i (iii) fer vrednost odredbe prevremene otplate nije od materijalnog značaja pri inicijalnom priznavanju.

Kreditni Banke uključuju klauzule o unakrsnoj prodaji koje predstavljaju smanjenje kamatne stope, kada klijent zaključi druge ugovore sa Bankom ili ispuni određene kriterijume, npr. održava minimalan nivo platnog prometa po tekućem računu u Banci. Novčani tokovi su SPPI ukoliko te klauzule neznatno smanjuju ukupnu profitnu maržu Banke po datom instrumentu, pri čemu nema drugih osobina koje su u neskladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom.

Banka je razmatrala primere iz standarda i zaključila da karakteristike koje proističu samo iz zakonskih propisa, a nisu deo ugovora, tj. ukoliko je došlo do promene propisa, više neće važiti, pa nisu od značaja za procenu da li su novčani tokovi SPPI. Kreditni ugovori Banke dopuštaju korekciju kamatnih stopa u smislu reakcije na makroekonomske i regulatorne promene. Rukovodstvo je vršilo ocenu i procenilo da bi konkurencija u bankarskom sektoru i praktična sposobnost zajmoprimaca da refinansiraju kredite sprečila ponovno utvrđivanje kamatne stope koje su iznad tržišnog nivoa i zato su novčani tokovi procenjeni kao SPPI.

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata. Fer vrednost finansijskih instrumenata smatra se cenom koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prenos odgovornosti u urednoj transakciji između učesnika na tržištu na datum merenja. U utvrđivanju fer vrednosti Banka, u skladu sa MSFI 13, određuje: (i) tačno sredstvo ili obavezu koja je predmet vrednovanja, (ii) tržište na kojem se odvija uobičajena transakcija, i (iii) odgovarajuću tehniku vrednovanja. Banka klasifikuje finansijska sredstva kao sredstva koja se naknadno mere: (i) po amortizovanom trošku, (ii) po fer vrednosti kroz bilans uspeha, i (iii) po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat. Dužničke hartije od vrednosti izdate od strane Republike Srbije, koje Banka ima u svom portfoliju, svrstavaju se u finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat. Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na datumu izveštavanja zasniva se na kotiranim cenama na aktivnom tržištu. Obračun fer vrednosti zasniva se pre svega na eksternim izvorima, podacima koje objavljuje Narodna banka Srbije ili drugim podacima o trgovanju za iste državne obveznice.

4 Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja u primeni računovodstvenih politika (nastavak)

Procena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16. MSFI 16 uvodi model priznavanja lizinga u bilansu stanja za korisnike lizinga. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva i odgovarajuću obavezu za lizing plaćanja u bilansu stanja. Postoje izuzeci od ovog principa, koji se mogu primeniti za kratkoročne lizinge i lizing sredstva malih vrednosti. Procene koje Banka koristi prilikom merenja obaveza po osnovu finansijskog lizinga i sredstava sa pravom korišćenja odnose se pre svega na: (i) Klasifikaciju ugovora koji podležu MSFI 16, (ii) Određivanje lizing perioda – dužine trajanja ugovora koji podležu MSFI 16, (iii) Određivanje stopa amortizacije, i (iv) Određivanje kamatnih stopa koje će se primenjivati za diskontovanje budućih novčanih tokova. Prilikom inicijalnog priznavanja ugovora o lizingu Banka koristi model obračuna koji je u skladu MSFI 16. Zakupac priznaje imovinu sa pravom korišćenja, predstavlja pravo da koristi imovinu koja je predmet zakupa, i obavezu po osnovu zakupa, koja predstavlja njenu obavezu za plaćanje lizinga. Za svaki ugovor o zakupu se procenjuje da li sadrži zakup, odnosno da li ugovor nosi pravo na kontrolu korišćenja identifikovane imovine u ugovorenom periodu u zamenu za naknadu. Obaveza za lizing se inicijalno meri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupnina koje nisu plaćene na datum početka primene, diskontovana korišćenjem kamatne stope implicitne u zakupu ili, ako se stopa ne može lako utvrditi, stope zaduživanja zakupca.

Rezervisanja za sudske sporove. Banka, kao i drugi privredni subjekti, učestvuje u sporovima koji proističu iz uobičajenog redovnog poslovanja, a odnose se na privredna, ugovorna i radna pitanja. Prilikom formiranja rezervacija Banka procenjuje verovatnoću bilo kakvih negativnih ishoda po ovim sporovima, kao i obim verovatnih i razumnih procenjenih gubitaka, a za one sa verovatnim negativnim ishodom, izdvaja rezervacije u visini zahteva klijenta, u delu za koji procenjuje da bi mogao biti osnovan, uvećanog za zateznu kamatu, troškove advokata i sudske troškove. Ishod sporova procenjuje se na osnovu brižljive analize svih činjenica u konkretnom sporu, na osnovu mišljenja pravne službe, aktuelne sudske prakse, mišljenja eksternih pravnih savetnika, a u zavisnosti od toga da li obaveza proističe kao rezultat prošlih događaja, da li je verovatno da će Banka biti u obavezi da plati i da li se iznos plaćanja može pouzdano proceniti.

5 Usvajanje novih ili revidiranih standarda i tumačenja

Određeni novi standardi i interpretacije su u primeni od 1. januara 2022. godine, ali nisu imali materijalan uticaj na Banku:

Prihodi pre nameravane upotrebe, Štetni ugovori – troškovi ispunjenja, Referenca na Konceptualni okvir – uži obim izmena MRS 16, MRS 37 i MSFI 3, i Godišnja unapređenja MSFI 2018-2020 – izmene MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41 (objavljeno 14. maja 2020. godine i u primeni za godišnje izveštaje koji počinju pre ili nakon 1. januara 2022. godine).

- Izmenom MRS 16 zabranjuje se da preduzeće od troškova nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene po osnovu prodaje artikala proizvedenih dok kompanija priprema sredstvo za njegovo korišćenje. Izmena MRS 16 takođe pojašnjava da entitet „testira da li sredstvo ispravno funkcioniše“ kada procenjuje tehničke i fizičke performanse sredstva. Finansijske performanse sredstva nisu relevantne za ovu procenu. Sredstvo bi stoga moglo biti sposobno da funkcioniše kako je predvidelo rukovodstvo i podložno amortizaciji pre nego što dostigne nivo operativnih performansi koje očekuje rukovodstvo.
- Izmena MRS 37 pojašnjava značenje „troškova ispunjenja ugovora“. Izmena objašnjava da direktni troškovi ispunjenja ugovora uključuju dodatne troškove ispunjenja konkretnog ugovora; i alokacija ostalih troškova koji se direktno odnose na ispunjavanje. Izmena takođe pojašnjava da, pre nego što se uspostavi posebna odredba za štetni ugovor, entitet priznaje gubitak zbog umanjenja vrednosti koji je nastao na imovini koja se koristi u ispunjavanju ugovora, a ne na imovini koja je namenjena tom ugovoru.
- MSFI 3 je izmenjen i dopunjen kako bi se pozivao na Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje za 2018. godinu, da bi se utvrdilo šta predstavlja sredstvo ili obavezu u poslovnoj kombinaciji. Pre izmene, MSFI 3 se pozivao na Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje iz 2001. godine. Pored toga, dodat je novi izuzetak u MSFI 3 za obaveze i potencijalne obaveze. Izuzetak precizira da bi se za neke vrste obaveza i potencijalnih obaveza entitet koji primenjuje MSFI 3 umesto toga trebao pozvati na MRS 37 ili IFRIC 21, a ne na konceptualni okvir za 2018. godinu. Bez ovog novog izuzetka, entitet bi priznao neke obaveze u poslovnoj kombinaciji koje ne bi priznao prema MRS 37. Stoga bi odmah nakon sticanja entitet morao da prestane da priznaje takve obaveze i da prizna dobitak koji nije prikazivao ekonomsku dobit. Takođe je razjašnjeno da sticalac ne bi trebalo da prizna potencijalnu imovinu, kako je definisano u MRS 37, na datum sticanja.
- Izmena IFRS 9 bavi se pitanjem koje naknade treba uključiti u test od 10% za isknjižavanje finansijskih obaveza. Troškovi ili naknade mogu biti isplaćeni ili trećim licima ili zajmodavcu.
- Ilustrativni primer 13 koji prati IFRS 16 izmenjen je kako bi se uklonila ilustracija plaćanja iz zakupa koja se odnosi na poboljšanja zakupa. Razlog izmene je otklanjanje svake potencijalne konfuzije oko tretmana podsticaja zakupa.
- MSFI 1 dozvoljava izuzetak ako entitet usvoji MSFI kasnije od matične kompanije. Entitet može da odmeri iznose sredstava i obaveza koji bi bili uključeni u konsolidovane finansijske izveštaje matične kompanije, na osnovu datuma prelaska matične kompanije na MSFI, ako nije bilo korekcija za postupke konsolidacije i za efekte poslovne kombinacije u kojoj je matična kompanije stekla entitet. MSFI 1 je izmenjen tako da dozvoljava entitetima koji su primenili ovo izuzeće od MSFI 1 da takođe mere kumulativne razlike u prevođenju koristeći iznose koje je izvestila matična kompanije, na osnovu datuma prelaska na MSFI. Izmenom MSFI 1 proširuje se navedeno izuzeće na kumulativne razlike u prevođenju, kako bi se smanjili troškovi pri prvom usvajanju. Ovaj amandman će se odnositi i na pridružene entitete i zajedničke poduhvate koji su primenili isto izuzeće od MSFI 1.
- Uklonjen je uslov da entiteti isključe novčane tokove za oporezivanje prilikom merenja fer vrednosti pod MRS 41. Cilj ove izmene je da se uskladi sa uslovom u standardu za diskontovanjem novčanih tokova metodom posle oporezivanja.

6 Novi računovodstveni standardi i tumačenja

Određeni novi standardi i tumačenja bili su objavljeni i koji su u primeni za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, i koje Banka nije ranije usvojila:

Prodaja ili ulog sredstava između ulagača i njegovog pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata – Izmene MSFI 10 i MRS 28 (objavljeno 11. septembra 2014. godine i u primeni za godišnje izveštaje koji počinju pre ili nakon datuma koji će IASB naknadno utvrditi). Ove izmene odnose se na nedoslednost između zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28 u rešavanju prodaje ili doprinosa imovine između investitora i njegovog pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata. Glavna posledica izmene je da se potpuni dobitak ili gubitak priznaju kada transakcija podrazumeva preduzeće. Delimičan dobitak ili gubitak se prepoznaje kada transakcija uključuje sredstva koja ne čine poslovanje, čak i ako su ova sredstva u posedu entiteta.

Dopune MRS 1 Presentacija finansijskih izveštaja i MSFI Izveštaj iz prakse 2: Obelodanjivanje računovodstvenih politika (objavljeno 12. februara 2021. godine i u primeni za godišnje izveštaje koji počinju pre ili nakon 1. januara 2023. godine). MRS 1 je dopunjen tako da zahteva od entiteta da obelodane materijalne računovodstvene politike pre nego značajne računovodstvene politike. Izmena definiše informacije o materijalno značajnim računovodstvenim politikama. Izmena pojašnjava da se smatra da su informacije o računovodstvenoj politici materijalne ako, bez toga, korisnici finansijskih izveštaja neće moći da razumeju druge materijalne informacije u finansijskim izveštajima. Izmena je pružila ilustrativne primere informacija o računovodstvenoj politici koje će se verovatno smatrati materijalnom za finansijske izveštaje entiteta.

Izmene MRS 8: Definicija računovodstvenih procena (objavljene 12. februara 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine). U izmeni MRS 8 pojašnjeno je kako kompanije treba da razlikuju promene u računovodstvenoj politici od promena u računovodstvenim procenama.

Odloženi porez na imovinu i obaveze koje proističu iz jedne transakcije – Dopune MRS 12 (objavljene 7. maja 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine). Dopune MRS 12 određuju kako se računa odloženi porez na transakcije kao što su zakupi i obaveze zatvaranja. U navedenim okolnostima, entiteti su oslobođeni priznavanja odloženog poreza kada prvi put priznaju imovinu ili obaveze. Ranije je postojala određena neizvesnost oko toga da li se izuzeće primenjuje na transakcije kao što su zakupi i obaveze zatvaranja – transakcije za koje se priznaju i sredstvo i obaveza. Dopune pojašnjavaju da se izuzeće ne primenjuje i da se od entiteta traži da priznaju odloženi porez na takve transakcije. Dopune zahtevaju od entiteta da priznaju odloženi porez na transakcije koje, po početnom priznavanju, rezultiraju u jednakim iznosima oporezivih i odbitnih privremenih razlika.

Izmene MSFI 16 Lizing: Lizing obaveze u prodaji i ponovnom zakupu (objavljeno 22. septembra 2022. godine i u primeni i u primeni za godišnje izveštaje koji počinju pre ili nakon 1. januara 2024). Izmene se odnose na transakcije prodaje i zakupa koje zadovoljavaju zahteve MSFI 15 na koje treba računati kao na prodaju. Izmene zahtevaju od prodavca da naknadno izmeri obaveze koje proističu iz transakcije i na način da ne prizna nikakav dobitak ili gubitak vezan za pravo korišćenja koje je zadržao. To podrazumeva odlaganje takvog dobitka čak i ako se obaveza odnosi na varijabilna plaćanja koja ne zavise od indeksa ili stope.

Klasifikacija obaveza na tekuće ili dugoročne liabilities as current or non-current – izmene MRS 1 (objavljeno 23. januara 2020. godine i 31. oktobra 2022. godine, u primeni za godišnje izveštaje koji počinju pre ili nakon 1. januara 2024. godine). Ovim izmenama pojašnjava se da su obaveze klasifikovane ili kao tekuće ili dugoročne, u zavisnosti od prava koja postoje na kraju izveštajnog perioda. Obaveze nisu tekuće ako entitet ima suštinsko pravo, na kraju izveštajnog perioda, da odloži izmirenje za najmanje dvanaest meseci. Smernice više ne zahtevaju da takvo pravo bude bezuslovno. Izmena iz oktobra 2022. godine uvela je da kovenanti vezano za kredit koji se moraju poštovati nakon datuma izveštavanja ne utiču na klasifikaciju duga na tekuće i dugoročne obaveze na datum izveštavanja.

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene.

7 Gotovina i sredstva kod centralne banke

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
U dinarima		
Gotovina u blagajni	3.240	9.197
Tekući (žiro) račun	280.518	397.069
Sredstva kod NBS, osim tekućeg (žiro) računa i obavezne rezerve	100.097	250.009
Sredstva kod drugih banaka za transakcije sa platnim karticama	1.133	1.042
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	33.033	36.313
Obavezna rezerva kod NBS	334.329	291.733
Ukupno gotovina i sredstva kod centralne banke	752.352	985.363

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata prikazanih u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

<i>U hiljadama dinara</i>	2022	2021
U dinarima		
Gotovina u blagajni	3.240	9.197
Tekući (žiro) račun	280.518	397.069
Sredstva kod NBS, osim tekućeg (žiro) računa i obavezne rezerve	100.000	250.000
Sredstva kod drugih banaka za transakcije sa platnim karticama	1.133	1.042
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	33.033	36.313
Tekući računi kod ino banaka	118.806	487.435
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti	536.732	1.181.056

U tabeli u nastavku je prikazan kvalitet gotovine i sredstava kod centralne banke, na osnovu kreditnog rejtinga na dan 31. decembra 2022. godine. U Napomeni 29 dat je opis sistema Banke za rejting kreditnog rizika.

<i>U hiljadama dinara</i>	Sredstva kod NBS, uključujući obaveznu rezervu
- Odličan	714.945
Gotovina i sredstva kod centralne banke	714.945

7 Gotovina i sredstva kod centralne banke (nastavak)

Kvalitet gotovine i sredstava kod centralne banke na dan 31. decembra 2021. godine bio je sledeći:

<i>U hiljadama dinara</i>	Sredstva kod NBS, uključujući obaveznu rezervu
- Odličan	938.811
Gotovina i sredstva kod centralne banke	938.811

Za potrebe odmeravanja ECL, gotovina i gotovinski ekvivalenti su uključeni u fazu 1. ECL za ove iznose je neznatan, pa zato Banka za gotovinu i gotovinske ekvivalente nije priznala gubitak od obezvređenja za kredite. U Napomeni 29 dat je opis pristupa odmeravanju ECL.

Na žiro-računu su obavezne rezerve u RSD, koje predstavljaju minimalan iznos rezerve u RSD koja je izdvojena na osnovu Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod NBS. U skladu sa navedenom Odlukom, obavezna rezerva u RSD se izračunava na osnovu prosečnog dnevnog knjigovodstvenog iznosa depozita u RSD, kredita, HoV, kao i drugih obaveza u RSD, tokom jednog kalendarskog meseca, i to primenom stope u rasponu od 0% do 5%, zavisno od dospeća obaveza i njihovih izvora finansiranja. Izdvojena rezerva se nalazi na žiro-računu Banke. U 2022. godini, NBS je plaćala kamatu na obaveznu dinarsku rezervu Banke po godišnjoj kamatnoj stopi od 0,10%-0,75%.

Obavezna devizna rezerva kod Narodne banke Srbije predstavlja minimalan iznos devizne rezerve koja je izdvojena na osnovu Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod NBS. U skladu sa navedenom Odlukom, obavezna devizna rezerva se izračunava na osnovu prosečnog dnevnog knjigovodstvenog iznosa depozita u stranoj valuti, kredita i drugih obaveza u stranoj valuti, kao i obaveza u RSD sa valutnom indeksacijom (EUR u RSD), tokom jednog kalendarskog meseca. Stope obavezne devizne rezerve su tokom 2022. godine ostale nepromenjene i iznosile su 20% na devizne depozite do 2 godine i 13% na devizne depozite sa dospećem preko 2 godine. Stopa koja se primenjuje na deo devizne rezerve koji se sastoji od obaveza u RSD sa valutnom indeksacijom iznosila je 100%.

Banka je u obavezi da održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne rezerve u iznosu obračunate obavezne devizne rezerve na depozite u stranoj valuti koji su na računima u NBS. Obavezna devizna rezerva je nekamatonosna.

8 Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Računi kod korespondentskih banaka i prekonoćni plasmani	118.807	487.435
Plasmani drugim bankama	58.741	623.614
Plasmani/depoziti drugim finansijskim organizacijama	22.329	16.467
Minus: umanjenja za kreditne gubitke	(2.638)	(69)
Ukupno krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	197.239	1.127.447

8 Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (nastavak)

Banka račune kod korespondentskih banaka i prekonočne plasmane kod drugih banaka, kao i plasmane kod drugih banaka sa prvobitnim dospećima kraćim od tri meseca smatra jednakim onima koji su u kategoriji gotovina i gotovinski ekvivalenti, a za potrebe odmeravanja ECL, stanja gotovine i gotovinskih ekvivalenata su obuhvaćena fazom 1. Banka priznaje prilično zanemarljiv iznos gubitaka od umanjenja vrednosti za gotovinu i gotovinske ekvivalente. U Napomeni 29 je opisan pristup odmeravanju ECL.

U tabeli u nastavku je prikazana analiza kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija po kreditnom kvalitetu, na dan 31. decembra 2022. godine, na osnovu rejtinga kreditnih rizika, a za potrebe odmeravanja ECL, takođe su obelodanjena potraživanja od drugih banaka u tri faze. U Napomeni 29 dat je opis sistema Banke za rejting kreditnih rizika, kao i pristup odmeravanju ECL, uključujući i definicije neizvršenja i SICR koje se primenjuju na potraživanja od drugih finansijskih organizacija.

Knjigovodstvena vrednost kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija na dan 31. decembra 2022. godine, takođe predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnim rizicima po osnovu ovih sredstava:

<i>u hiljadama dinara</i>	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL umanjen za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
<i>Računi kod korespondentskih banaka i prekonočni plasmani drugim bankama</i>					
- Odličan	116.681	-	-	-	116.681
- Neizvršenje obaveza	-	-	2.126	-	2.126
Bruto knjigovodstvena vrednost	116.681	-	2.126	-	118.807
Umanjenje za kreditne gubitke	(3)	-	(2.126)	-	(2.129)
Knjigovodstvena vrednost	116.678	-	-	-	116.678
<i>Plasmani drugim bankama</i>					
- Odličan	58.741	-	-	-	58.741
Bruto knjigovodstvena vrednost	58.741	-	-	-	58.741
Umanjenje za kreditne gubitke	(0)	-	-	-	(0)
Knjigovodstvena vrednost	58.741	-	-	-	58.741
<i>Plasmani drugim finansijskim organizacijama</i>					
- Odličan	-	-	-	-	-
- Dobar	22.329	-	-	-	22.329
Bruto knjigovodstvena vrednost	22.329	-	-	-	22.329
Umanjenje za kreditne gubitke	(509)	-	-	-	(509)
Knjigovodstvena vrednost	21.821	-	-	-	21.821
Ukupno krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (bruto knjigovodstvena vrednost)	197.751	-	2.126	-	199.877
Umanjenje za kreditne gubitke	(512)	-	(2.126)	-	(2.638)
Ukupno krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (knjigovodstvena vrednost)	197.239	-	-	-	197.239

8 Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (nastavak)

Analiza prema kreditnom kvalitetu iznosa potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija na dan 31. decembra 2021. godine, na osnovu rejtinga kreditnog rizika, i prikazuje stanja prema tri faze, a za potrebe odmeravanja ECL:

<i>u hiljadama dinara</i>	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL umanjen za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
Računi kod korespondentskih banaka i prekonocni plasmani drugim bankama					
- Odličan	487.435	-	-	-	487.435
Bruto knjigovodstvena vrednost	487.435	-	-	-	487.435
Umanjenje za kreditne gubitke	(37)	-	-	-	(37)
Knjigovodstvena vrednost	487.398	-	-	-	487.398
Plasmani drugim bankama					
- Odličan	623.614	-	-	-	623.614
Bruto knjigovodstvena vrednost	623.614	-	-	-	623.614
Umanjenje za kreditne gubitke	(32)	-	-	-	(32)
Knjigovodstvena vrednost	623.582	-	-	-	623.582
Plasmani drugim finansijskim organizacijama					
- Odličan	-	-	-	-	-
- Dobar	16.467	-	-	-	16.467
Bruto knjigovodstvena vrednost	16.467	-	-	-	16.467
Umanjenje za kreditne gubitke	(1)	-	-	-	(1)
Knjigovodstvena vrednost	16.466	-	-	-	16.466
Ukupno krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (bruto knjigovodstvena vrednost)	1.127.516	-	-	-	1.127.516
Umanjenje za kreditne gubitke	(69)	-	-	-	(69)
Ukupno krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (knjigovodstvena vrednost)	1.127.447	-	-	-	1.127.447

Na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembar 2021. godine potraživanja od banaka nisu obezbeđena.

Na gubitak od obezvređenja kredita i potraživanja od drugih banaka priznat u 2022. godini uticali su različiti faktori, kako je opisano u nastavku:

- Dodatna umanjenja za nove finansijske instrumente priznate tokom ovog perioda, kao i oslobađanja za finansijske instrumente koji su prestali da budu priznati;
- Uticaj na odmeravanje ECL usled promena kod PD, EAD i LGD tokom godine;
- Finansijska sredstva koja su tokom ovog perioda prestala da budu priznata i otpisi umanjenja koji se odnose na sredstva otpisana tokom ovog perioda.

8 Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (nastavak)

U sledećoj tabeli su objašnjene promene kod umanjenja za kreditne gubitke i bruto knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja od drugih banaka između početka i kraja godišnjeg perioda zbog ovih faktora:

U hiljadama dinara	Umanjenje za kreditne gubitke				Bruto knjigovodstvena vrednost			
	Faza 1 (12- mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetim e ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetim ECL za kreditne gubitke)	Ukupno	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetim ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetim ECL za kreditne gubitke)	Ukupno
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija 31. decembar 2021.	(69)	-	-	(69)	1.127.516	-	-	1.127.516
<i>Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Realizovana ili kupljena	(285)	(1)	(2.126)	(2.412)	2.738.044	5.954	2.126	2.746.123
Prestanak priznavanja tokom perioda	237	1	-	238	(3.667.809)	(5.954)	-	(3.673.763)
Promene parametara rizika	(395)	0	-	(395)	-	-	-	-
Ukupna kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period 31. decembar 2022.	(442)	(0)	(2.126)	(2.568)	(929.766)	-	2.126	(927.640)
	(512)	(0)	(2.126)	(2.638)	197.751	-	2.126	199.877

U hiljadama dinara	Umanjenje za kreditne gubitke				Bruto knjigovodstvena vrednost			
	Faza 1 (12- mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetim ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetim ECL za kreditne gubitke)	Ukupno	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetim ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetim ECL za kreditne gubitke)	Ukupno
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija 31. decembar 2020.	(89)	-	-	(89)	1.394.170	-	-	1.394.170
<i>Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Realizovana ili kupljena	(45)	-	-	(45)	1.656.463	-	-	1.656.463
Prestanak priznavanja tokom perioda	69	-	-	69	(1.923.117)	-	-	(1.923.117)
Promene parametara rizika	(4)	-	-	(4)	-	-	-	-
Ukupna kretanja sa uticajem na umanjenj za kreditne gubitke za period	20	-	-	20	(266.654)	-	-	(266.654)
31. decembar 2021.	(69)	-	-	(69)	1.127.516	-	-	1.127.516

9 Hartije od vrednosti

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Dužničke HoV po FVOCI	2.297.368	2.070.322
Ukupne investicije u dužničke hartije od vrednosti	2.297.368	2.070.322

Investicije u dužničke hartije od vrednosti po FVOCI

Tabela ispod analizira izloženost kreditnim rizicima po osnovu hartija od vrednosti, odmerenih po FVOCI, na dan 31. decembar 2022. godine, za koje je priznato obezvređenje po osnovu ECL, na osnovu kreditnog rejtinga. Pogledati Napomenu 29 vezano za pristup odmeravanju ECL.

<i>U hiljadama dinara</i>	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
Državne obveznice RS					
- Odličan	2.438.635	-	-	-	2.438.635
Ukupno AC bruto knjigovodstvena vrednost	2.438.635	-	-	-	2.438.635
Minus umanjenje za kreditne gubitke	(3.830)	-	-	-	(3.830)
Korekcija fer vrednosti sa AC na FV	(137.436)	-	-	-	(137.436)
Knjigovodstvena vrednost (fer vrednost)	2.297.368	-	-	-	2.297.368
Ukupno investicije u dužničke HoV odmerene po FVOCI (fer vrednost)	2.297.368	-	-	-	2.297.368

9 Hartije od vrednosti (nastavak)

Tabela ispod analizira izloženost kreditnim rizicima po osnovu hartija od vrednosti, odmerenih po FVOCI, na dan 31. decembra 2021. godine.

<i>U hiljadama dinara</i>	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
Državne obveznice RS					
- Odličan	2.058.022	-	-	-	2.058.022
Ukupno AC bruto knjigovodstvena vrednost	2.058.022	-	-	-	2.058.022
Minus umanjenje za kreditne gubitke	(2.994)	-	-	-	(2.994)
Korekcija fer vrednosti sa AC na FV	15.296	-	-	-	15.296
Knjigovodstvena vrednost (fer vrednost)	2.070.322	-	-	-	2.070.322
Ukupno investicije u dužničke HoV odmerene po FVOCI (fer vrednost)	2.070.322	-	-	-	2.070.322

Dužničke hartije od vrednosti po FVOCI nisu obezbeđene. Na dan 31. decembra 2022. godine, dužničke hartije od vrednosti po FVOCI nisu kao sredstva obezbeđenja bila založena prema trećim licima po osnovu plasmana drugih banaka i ostalih pozajmica banke.

Kretanja rezervisanja po osnovu obezvređenja i bruto iznosa amortizovane vrednosti državnih obveznica Republike Srbije po FVOCI su bila sledeća:

<i>U hiljadama dinara</i>	Umanjenje za kreditne gubitke				Bruto knjigovodstvena vrednost			
	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	Ukupno	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	Ukupno
Državne obveznice RS 31.12. 2021.	(2.995)	-	-	(2.995)	2.070.322	-	-	2.070.322
<i>Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Realizovana ili kupljena	(2.177)	-	-	(2.177)	1.111.795	-	-	1.111.795
Prestanak priznavanja tokom perioda	1.342	-	-	1.342	(884.749)	-	-	(884.749)
Ukupno kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period	(835)	-	-	(835)	227.046	-	-	227.046
31.12.2022.	(3.830)	-	-	(3.830)	2.297.368	-	-	2.297.368

9 Hartije od vrednosti (nastavak)

U hiljadama dinara	Umanjenje za kreditne gubitke				Bruto knjigovodstvena vrednost			Ukupno
	Faza 1 (12- mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetim e ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetim e ECL za kreditne gubitke)	Ukupno	Faza 1 (12- mesečni ECL)	Faza 2 (Lifeti me ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	
Državne obveznice RS								
31.12. 2020.	(3.526)	-	-	(3.526)	1.776.200	-	-	1.776.200
<i>Kretanja sa uticajem na umanjeње za kreditne gubitke za period:</i>								
Realizovana ili kupljena	(762)	-	-	(762)	398.519	-	-	398.519
Prestanak priznavanja tokom perioda	1.293	-	-	1.293	(104.397)	-	-	(104.397)
Ukupno kretanja sa uticajem na umanjeње za kreditne gubitke za period	531	-	-	531	294.122	-	-	294.122
31.12.2021.	(2.995)	-	-	(2.995)	2.070.322	-	-	2.070.322

10 Krediti i potraživanja od komitenata

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Bruto knjigovodstvena vrednost kredita i plasmana komitentima po AC	2.277.601	2.008.490
Minus umanjeња za kreditne gubitke	(84.084)	(59.834)
Ukupno knjigovodstvena vrednost kredita i plasmana komitentima po AC	2.193.517	1.948.656

Banka nema portfolio kredita i potraživanja od komitenata koji ne ispunjavaju zahteve u smislu SPPI za klasifikaciju po AC, u skladu sa MSFI 9. Shodno tome, svi krediti i potraživanja od komitenata su od datuma inicijalnog priznavanja klasifikovani po AC. Knjigovodstveni iznos iz bilansa stanja najbolje predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnim rizicima po osnovu kredita i potraživanja prema komitentima.

Bruto knjigovodstvena vrednost umanjeња za kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima od komitenata po AC, prema klasi, na dan 31. decembar 2022. godine i 31. decembar 2021. godine je prikazana u tabeli u nastavku:

U hiljadama dinara	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto knjigovodstvena vrednost	Umanjenje za kreditne gubitke	Knjigovodstvena vrednost	Bruto knjigovodstvena vrednost	Rezervisanja po osnovu kreditnih gubitaka	Knjigovodstvena vrednost
<i>Kreditni korporativnim klijentima</i>						
Standardno kreditiranje	2.277.601	(84.084)	2.193.517	2.008.490	(59.834)	1.948.656
Ukupno krediti i plasmani komitentima, po AC	2.277.601	(84.084)	2.193.517	2.008.490	(59.834)	1.948.656

Standardno kreditiranje se odnosi na kredite odobrene velikim privrednim subjektima po standardnim uslovima, uglavnom za finansiranje obrtnih sredstava.

10 Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje promene umanjenja za kreditne gubitke i bruto knjigovodstvenu vrednost za kredite i potraživanja od klijenata koji se vode po amortizovanoj vrednosti između početka i kraja izveštajnog perioda i uporedni period:

U hiljadama dinara	Umanjenje za kreditne gubitke			Ukupno	Bruto knjigovodstvena vrednost			Ukupno
	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)		Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	
Standardno kreditiranje								
31. decembar 2021.	(4.452)	(3.317)	(52.065)	(59.834)	1.428.138	434.885	145.467	2.008.490
<i>Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Prelasci:								
- u očekivane gubitke tokom veka trajanja (iz 1. u 2. fazu)						58.630		58.630
- u kreditne gubitke (iz 1. i 2. faze u 3. fazu)		582	(28.645)	(28.062)		(148.727)	55.049	(93.678)
Realizovano ili kupljeno	(11.584)	(1.909)	(12)	(13.505)	2.725.212	108.962	362	2.834.536
Prestanak priznavanja tokom perioda	4.098	1.657	7.538	13.293	(2.144.042)	(288.440)	(109.896)	(2.542.378)
Ukupno kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:	(2,917)	3,180	(36,514)	(36,251)	581,170	(269,576)	(54,485)	257,110
<i>Kretanja bez uticaja na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Otpisi	-	-	12,001	12,001	-	-	12,001	12,001
Kretanja FX i druga	-	-	-	-	-	-	-	-
Modifikacije ugovorenih novčanih tokova	-	-	-	-	-	-	-	-
31. decembar 2022.	(7.369)	(136)	(76.578)	(84.084)	2.009.309	165.309	102.983	2.277.601

10 Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

U hiljadama dinara	Umanjenje za kreditne gubitke			Ukupno	Bruto knjigovodstvena vrednost			Ukupno
	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)		Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	
Standardno kreditiranje								
31. decembar 2020.	(11.266)	(3.745)	(20.232)	(35.243)	1.684.186	207.564	114.133	2.005.883
<i>Kretanja sa uticajem na umanjeње za kreditne gubitke za period:</i>								
Prelasci:								
- u očekivane gubitke tokom veka trajanja (iz 1. u 2. fazu)	4.777	(568)	-	4.209	(312.431)	270.738	-	(41.693)
- u kreditne gubitke (iz 1. i 2. faze u 3. fazu)	-	60	(28.661)	(28.601)	-	(27.059)	28.911	1.852
Realizovano ili kupljeno	(7.575)	(402)	(952)	(8.929)	1.523.542	94.640	2.588	1.620.771
Prestanak priznavanja tokom perioda	4.524	1.157	144	5.825	(1.467.159)	(110.998)	(166)	(1.578.322)
Promena parametara rizika	5.088	182	(2.364)	2.906	-	-	-	-
Ukupno kretanja sa uticajem na umanjeње za kreditne gubitke za period:	6.815	429	(31.833)	(24.590)	(256.047)	227.321	31.334	2.608
<i>Kretanja bez uticaja na umanjeње za kreditne gubitke za period:</i>								
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-	-
Kretanja FX i druga Modifikacije ugovorenih novčanih tokova	-	-	-	-	-	-	-	-
31. decembar 2021.	(4.452)	(3.317)	(52.065)	(59.834)	1.428.138	434.885	145.467	2.008.490

Na umanjeња za kreditne gubitke za kredite i potraživanja od komitenata priznata tokom ovog perioda su uticali različiti faktori, a detalji o odmeravanju ECL su dati u Napomeni 29. U tabeli u nastavku su opisana glavna kretanja.

- Prelasci između 1., 2. i 3. faze usled nastanka značajnog porasta kreditnih rizika ili kreditnog gubitka tokom perioda, i posledični prelazak u fazu iznad (ili fazu ispod) između 12-mesečnog ECL i Lifetime ECL;
- Dodatna umanjeња za nove finansijske instrumente priznate tokom ovog perioda, kao i oslobađanje finansijskih instrumenta koji su tokom ovog perioda prestali da budu priznati.

10 Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

Sledeća tabela sadrži analizu izloženosti kreditnim rizicima po kreditima i potraživanjima od komitenata, merene po AC, za koje su obezvređenja ECL priznata. Knjigovodstveni iznos kredita i potraživanja od komitenata prikazani u nastavku takođe predstavljaju maksimalnu izloženost Banke kreditnim rizicima po tim kreditima.

Analiza prema kreditnom kvalitetu kredita datih pravnim licima koji se vrednuju po amortizovanom trošku na dan 31. decembar 2022. godine prikazana je kako sledi:

<i>U hiljadama dinara</i>	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
Standardno kreditiranje					
- Odličan	300.907	-	-	-	300.907
- Dobar	1.266.779	58.630	-	-	1.325.409
- Zadovoljavajući	55.895	40.759	2	-	96.656
- Posebno praćenje	385.727	65.921	-	-	451.648
- Neizvršenje obaveza	-	-	102.981	-	102.981
Bruto knjigovodstvena vrednost	2.009.309	165.309	102.983	-	2.277.601
Umanjenje za kreditne gubitke	(7.369)	(136)	(76.578)	-	(84.084)
Knjigovodstvena vrednost	2.001.939	165.173	26.405	-	2.193.517

Analiza po kreditnom kvalitetu kredita datih pravnim licima koji se vrednuju po amortizovanom trošku na dan 31. decembar 2021. godine prikazana je kako sledi:

<i>U hiljadama dinara</i>	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
Standardno kreditiranje					
- Odličan	707,247	29,108	-	-	736,355
- Dobar	690,636	334,884	124	-	1,025,644
- Zadovoljavajući	30,256	70,894	-	-	101,149
- Posebno praćenje	-	-	5	-	5
- Neizvršenje obaveza	-	-	145,338	-	145,338
Bruto knjigovodstvena vrednost	1,428,138	434,885	145,467	-	2,008,490
Umanjenje za kreditne gubitke	(4,452)	(3,317)	(52,065)	-	(59,834)
Knjigovodstvena vrednost	1,423,686	431,569	93,402	-	1,948,656

Za pojašnjenje rejtinga kreditnih rizika koji je korišćen u ovoj tabeli, pogledati Napomenu 29.

10 Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

Koncentracija rizika po privrednoj grani u okviru kreditnog portfolija komitenata prikazana je u nastavku:

U hiljadama dinara	2022.		2021.	
	Iznos	%	Iznos	%
- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	391.883	17,87%	111.700	5,73%
- Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom	482.022	21,97%	698.200	35,83%
- Snabdevanje električnom energijom	-	-	-	-
- Građevinarstvo	385.852	17,59%	120.541	6,19%
- Trgovina na veliko i malo	211.818	9,66%	477.903	24,52%
- Saobraćaj i skladištenje	541.103	24,67%	307.666	15,79%
- Poslovanje nekretninama	180.838	8,24%	139.242	7,15%
- Ostalo	-	-	93.404	4,79%
Ukupno krediti i plasmani komitentima koji se vode po AC	2.193.517	100,00%	1.948.656	100,00%

Politika Banke koja se odnosi na pribavljanje kolaterala se nije značajno promenila tokom izveštajnog perioda, a u odnosu na prethodni izveštajni period nije bilo ni značajnih promena ukupnog kvaliteta kolaterala koje Banka poseduje. Aranžmani vezano za pribavljanje kolaterala kao posledice COVID-19 pandemije, odnose se na garancije države na pojedine kredite odobrene u okviru državne garantne šeme. Opis kolaterala po kreditima korporativnim klijentima koji se vode po amortizovanoj vrednosti, a na dan 31. decembra 2022. godine je izgledao kako sledi:

U hiljadama dinara	Standardno kreditiranje	Ukupno
Kreditni obezbeđeni od drugih strana, uključujući osiguranje kredita	26.931	26.931
Kreditni sa kolateralom u vidu:		
- stambenih objekata	65.231	65.231
- drugih objekata	678.032	678.032
- gotovinskih depozita	78.736	78.736
- ostalih sredstava	320.254	320.254
Ukupno	1.169.184	1.169.184
Neobezbeđene izloženosti	1.024.333	1.024.333
Ukupno knjigovodstvena vrednost kredita i plasmana komitentima po AC	2.193.517	2.193.517

Kreditni obezbeđeni od drugih strana, uključujući osiguranje kredita uglavnom se odnose na kredite u okviru garantne šeme za koje kolateral predstavlja garancija države, kao posledice COVID-19 pandemije.

Informacije o kolateralima po kreditima korporativnim klijentima na 31. decembar 2021. godine:

U hiljadama dinara	Standardno kreditiranje	Ukupno
Kreditni obezbeđeni od drugih strana, uključujući osiguranje kredita	67.111	67.111
Kreditni sa kolateralom u vidu:		
- stambenih objekata	198.341	198.341
- drugih objekata	172.910	172.910
- gotovinskih depozita	76.348	76.348
- ostalih sredstava	12.278	12.278
Ukupno	526.989	526.989
Neobezbeđene izloženosti	1.421.667	1.421.667
Ukupno knjigovodstvena vrednost kredita i plasmana komitentima po AC	1.948.656	1.948.656

10 Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

Ostala sredstva uglavnom uključuju opremu. Podaci iz prethodne tabele predstavljaju koja god od ove dve vrednosti je niža: knjigovodstvena vrednost kredita ili vrednost kolaterala; preostali deo je obelodanjen kroz neobezbeđene izloženosti. Knjigovodstvena vrednost kredita dodeljena je na osnovu kvaliteta sredstava uzetih kao kolateral.

U sledećoj tabeli su date informacije o knjigovodstvenoj vrednosti kredita (faza 2) za koje Banka nije priznala umanjena za očekivane kreditne gubitke zbog znatno veće vrednosti kolaterala u odnosu na bruto knjigovodstvenu vrednost ovih kredita.

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Kreditni korporativnim klijentima</i>		
Standardno kreditiranje	158,635	229.830
Ukupno značajni kolateralizovani krediti i plasmani komitentima koji se vode po AC	158.635	229.830

Mera u kojoj kolateral i druga kreditna unapređenja ublažavaju kreditne rizike za finansijska sredstva koja se vode po amortizovanoj vrednosti i koja su obezvređena, predstavljena je zasebnim obelodanjivanjem vrednosti kolaterala za (i) ona sredstva kod kojih su kolateral i druga kreditna unapređenja jednaka ili su veća od knjigovodstvene vrednosti (*over-collateralised*) i (ii) sredstva kod kojih su kolateral i druga kreditna unapređenja manja od knjigovodstvene vrednosti sredstva (*under-collateralise*). Efekti kolaterala na dan 31. decembra 2022. godine su prezentovani za pojedinačno obezvređene kredite, kako sledi:

<i>U hiljadama dinara</i>	Sredstva sa „jačim“ kolateralom (<i>over-collateralised</i>)		Sredstva sa „slabijim“ kolateralom (<i>under-collateralised</i>)	
	Knjigovodstvena vrednost sredstava	Vrednost kolaterala	Knjigovodstvena vrednost sredstava	Vrednost kolaterala
<i>Kreditni korporativnim klijentima</i>				
Standardno kreditiranje	26.075	61.008	330	-
Ukupno	26.075	61.008	330	-

Efekti kolaterala na dan 31. decembra 2021. godine su prezentovani za pojedinačno obezvređene kredite, kako sledi:

<i>U hiljadama dinara</i>	Sredstva sa „jačim“ kolateralom (<i>over-collateralised</i>)		Sredstva sa „slabijim“ kolateralom (<i>under-collateralised</i>)	
	Knjigovodstvena vrednost sredstava	Vrednost kolaterala	Knjigovodstvena vrednost sredstava	Vrednost kolaterala
<i>Kreditni korporativnim klijentima</i>				
Standardno kreditiranje	-	-	93.400	79.485
Ukupno			93.400	79.485

Banka vrši procenu vrednosti kolaterala u trenutku odobrenja kredita i generalno je ažurira jednom u godinu dana do tri godine, zavisno od značaja kreditne izloženosti. Vrednosti kolaterala razmatrane u ovom obelodanjivanju su vrednosti nakon korekcije vrednosti kolaterala do 50% koja se primenjuje za potrebe razmatranja likvidnosti i kvaliteta založenih sredstava.

10 Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

Preostali iznos duga prema ugovorima o kreditima i potraživanjima od komitenata koji su otpisani, a koji je i dalje predmet aktivnosti prinudne naplate, na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine je bio kao što sledi:

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
<i>Kreditni korporativnim klijentima</i>		
Standardno kreditiranje	34.770	22.406
Ukupno	34.770	22.406

Politika Banke je da okonča korake u postupku prinudne naplate kada je on pokrenut, čak i kada su krediti već otpisani i nije opravdano očekivati naplatu.

U Napomeni 34 dato je objašnjenje procenjene fer vrednosti za svaku klasu kredita i potraživanja od komitenata. Analiza kamatnih stopa po kreditima i plasmanima komitentima prikazana je u Napomeni 29.

11 Ostala sredstva

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Ostala finansijska sredstva po AC	326	497
Umanjeno za iznos obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka	(13)	(136)
Ukupno knjigovodstvena vrednost ostalih finansijskih sredstava	313	361
Ostala nefinansijska sredstva	16.009	11.129
Umanjeno za ispravku vrednosti	(1.040)	(1.022)
Ukupno knjigovodstvena vrednost ostalih nefinansijskih sredstava	14.969	10.107
Ukupno ostala sredstva	15.282	10.468

11 Ostala sredstva (nastavak)

Tabela u nastavku daje analizu izloženosti kreditnim rizicima ostalih finansijskih sredstava po AC. Knjigovodstveni iznos ostalih finansijskih sredstava po AC na dan 31. decembra 2022. godine takođe predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnim rizicima po ovim sredstvima.

<i>U hiljadama dinara</i>	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL umanjen za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
Ostala finansijska sredstva					
- Odličan	46	-	1	-	47
- Dobar	212	-	-	-	212
- Zadovoljavajući	25	1	-	-	26
- Posebno praćenje	24	-	-	-	24
- Neizvršenje obaveza	5	-	12	-	17
Bruto knjigovodstvena vrednost	312	1	13	-	326
Rezervacije za kreditne gubitke	-	-	(13)	-	(13)
Knjigovodstvena vrednost	312	1	-	-	313

Ostala finansijska sredstva uglavnom se odnose na naknade za potraživanja po osnovu finansijskih transakcija, kao i od konsultantskih usluga, tako da ista nisu obezbeđena bilo kakvim kolateralom.

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto knjigovodstve na vrednost	Umanjenje/ akumulirana ispravka	Knjigovodstve na vrednost	Bruto knjigovodstve na vrednost	Umanjenje/ akumulirana ispravka	Knjigovodstve na vrednost
Nefinansijska sredstva						
Avansna plaćanja roba i usluga	13.675	-	13.675	9.549	-	9.549
Zalihe	1.030	(1.030)	-	1.022	(1.022)	-
Ostala sredstva	1.304	(10)	1.294	558	-	558
Ukupno ostala nefinansijska sredstva	16.009	(1.040)	14.969	11.129	(1.022)	10.107

11 Ostala sredstva (nastavak)

Kretanja rezervisanja po osnovu umanjenja za kreditne gubitke i bruto amortizovane vrednosti ostalih finansijskih sredstava bila su kako sledi:

U hiljadama dinara	Ispravka vrednosti za kreditne gubitke				Bruto knjigovodstvena vrednost			
	Faza 1 (12- mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	Ukupno	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	Ukupno
Ostala fin. sredstva								
31. decembar 2021.	-	-	(136)	(136)	330	12	155	497
<i>Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
<i>Prelasci:</i>								
- iz 1. faze u 2. fazu	-	-	-	-	-	-	-	-
- u kreditne gubitke (iz 1. i 2. faze u 3. fazu)	10	42	(52)	-	(1)	(11)	12	-
Realizovana ili kupljena	(1)	0	(81)	(82)	(683)	(37)	(387)	(1,107)
Prestanak priznavanja tokom perioda	1	1	73	75	665	15	102	782
Povećanje/(smanjenje) usled promene rizika	-	(1)	(24)	(25)	-	-	-	-
Ukupno kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period	10	42	(84)	(32)	(19)	(33)	(273)	(325)
<i>Kretanja bez uticaja na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Otpisi	-	-	155	155	-	-	155	155
31. decembar 2022.	10	42	(65)	(13)	311	(22)	37	326

11 Ostala sredstva (nastavak)

U hiljadama dinara	Ispravka vrednosti za kreditne gubitke				Bruto knjigovodstvena vrednost			Ukupno
	Faza 1 (12- mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	Ukupno	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	
Ostala fin. sredstva								
31. decembar 2020.	-	-	(87)	(87)	175	9	158	342
<i>Kretanja sa uticajem na umanjeње za kreditne gubitke za period:</i>								
Prelasci:								
- iz 1. faze u 2. fazu	-	-	-	-	-	-	-	-
- u kreditne gubitke (iz 1. i 2. faze u 3. fazu)	-	-	-	-	-	-	-	-
Realizovana ili kupljena	(4)	(2)	(288)	(294)	(4,413)	(273)	(529)	(5,215)
Prestanak priznavanja tokom perioda	4	3	106	113	4,569	277	329	5,175
Povećanje/(smanjenje) usled promene rizika	-	(1)	(62)	(63)	-	-	-	-
Ukupno kretanja sa uticajem na umanjeње za kreditne gubitke za period	-	-	(244)	(244)	156	4	(200)	(40)
<i>Kretanja bez uticaja na umanjeње za kreditne gubitke za period:</i>								
Otpisi	-	-	195	195	-	-	195	195
31. decembar 2021.	-	-	(136)	(136)	330	12	155	497

12 Nekretnine, oprema i pravo korišćenja

<i>U hiljadama dinara</i>	Nekretnine	Kancelarijska i kompjuterska oprema	Investicije u toku	Pravo korišćenja	Ukupno nekretnine, oprema i pravo korišćenja
Nabavna vrednost na dan 1. januara 2021.	73.697	134.507	-	129.030	337.234
Ispravka vrednosti	(73.697)	(128,902)	-	(49.816)	(252.415)
Knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2021.	-	5.605	-	79.214	84.819
Povećanje	-	-	1.344	286	1.630
Prenosi (aktiviranje)	721	623	(1.344)	-	-
Rashodovanje – nab. vrednost	(128)	(1.392)	-	-	(1.520)
Rashodovanje – ispr. vrednosti	128	1.390	-	-	1.518
Amortizacija	(143)	(3.695)	-	(26.284)	(30.122)
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembar 2021.	578	2.531	-	53.216	56.325
Nabavna vrednost na 31. decembra 2021.	74,290	133,738	-	129,316	337,344
Ispravka vrednosti	(73,712)	(131,207)	-	(76,100)	(281,019)
Nabavna vrednost na 31. decembra 2021.	578	2,531	-	53.216	56.325
Povećanje	-	-	5,263	1,457	6,720
Prenosi (aktiviranje)	261	379	(640)	-	-
Rashodovanje – nab. vrednost	-	(1,329)	-	-	(1,329)
Rashodovanje – ispr. vrednosti	-	1,329	-	-	1,329
Amortizacija	(305)	(1.811)	-	(26.989)	(29.105)
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2022.	534	1.099	4.623	27.684	33.940
Nabavna vrednost na 31. decembra 2022.	74.551	132.788	4,623	130.773	342.735
Ispravka vrednosti	(74.017)	(131.689)	-	(103.089)	(308.795)
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2022.	534	1.099	4.623	27.684	33.940

Banka iznajmljuje poslovne prostorije na osnovu ugovora o zakupu sa fiksnim trajanjem zakupa. Troškovi kamate priznati po osnovu obaveza po lizingu su RSD 1.765 hiljada (2021: RSD 2.767 hiljada).

Troškovi koji se odnose na kratkoročne zakupe uključeni su u ostale troškove (Napomena 26).

13 Nematerijalna imovina

<i>U hiljadama dinara</i>	Softver	Licence	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrednost na dan 1. januara 2021.	307,963	24,457	-	332,420
Ispravka vrednosti	(208,688)	(23,382)	-	(232,070)
Knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2021.	99.275	1.075	-	100.350
Povećanje	-	-	8,996	8,996
Prenosi (aktiviranje)	3,381	5,615	(8,996)	-
Amortizacija	(20,595)	(1,371)	-	(21,966)
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021.	82.061	5.319	-	87.380
Nabavna vrednost na dan 31. decembra 2021.	311.344	30.072	-	341.416
Ispravka vrednosti	(229.283)	(24.753)	-	(254.036)
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021.	82.061	5.319	-	87.380
Povećanje	-	-	9,567	9.567
Prenosi (aktiviranje)	8.895	-	(8.895)	-
Amortizacija	(22.753)	(1.816)	-	(24.569)
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2022.	68.203	3.503	672	72.378
Nabavna vrednost na dan 31. decembra 2022.	320.239	30.072	672	350.983
Ispravka vrednosti	(252.036)	(26.569)	-	(278.605)
Knjigovodstvena vrednost na 31. decembra 2022.	68.203	3.503	672	72.378

14 Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Tekući računi drugih finansijskih organizacija	9.975	46.143
Oročeni depoziti drugih finansijskih organizacija	200.341	261.220
Ukupno depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	210.316	307.363

15 Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Državne i javne ustanove	13.031	8.118
- Tekući računi	13.031	8.118
- Oročeni depoziti	-	-
Ostala pravna lica	2.207.105	2.331.471
- Tekući računi	1.405.348	1.299.542
- Oročeni depoziti	801.757	1.031.929
Fizička lica	738.478	892.202
- Tekući računi	191.276	427.866
- Oročeni depoziti	547.202	464.336
Ukupno depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	2.958.614	3.231.792

Kratkoročni depoziti su oročeni depoziti u RSD i stranoj valuti sa dospećima do 12 meseci. Ovi depoziti imaju godišnje kamatne stope u rasponu od 0,50% do 2,70% (na depozite u stranoj valuti) ili od 1,50% do 2,00% (na depozite u RSD).

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Lokalna valuta	693.834	945.485
- Tekući računi	678.335	896.190
- Kratkoročni	2.500	12.463
- Dugoročni	12.999	36.832
Strana valuta	2.264.780	2.286.307
- Tekući računi	931.319	839.337
- Kratkoročni	1.169.876	694.533
- Dugoročni	163.585	752.437
Ukupno depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	2.958.614	3.231.792

15 Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima (nastavak)

Koncentracija rizika po privrednoj grani, prema računima deponenata, je data u nastavku:

U hiljadama dinara	2022.		2021.	
	Iznos	%	Iznos	%
- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	316.687	10,70	228.210	7,06
- Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom	442.695	14,96	78.852	2,44
- Snabdevanje električnom energijom	-	-	35.632	1,10
- Građevinarstvo	496.627	16,79	691.828	21,41
- Trgovina na veliko i malo	598.775	20,24	810.199	25,07
- Saobraćaj i skladištenje	165.867	5,61	384.684	11,90
- Poslovanje nekretninama	132.521	4,48	43.304	1,34
- Poslovanje sa fizičkim licima	738.478	24,96	892.202	27,61
- Strana pravna lica (izuzev banaka)	25.622	0,87	30.936	0,96
- Ostalo	41.342	1,40	35.943	1,11
Ukupno računi komitenata	2.958.614	100,00	3.231.792	100,00

16 Rezervisanja

Rezervisanja se sastoje iz sledećeg:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju	4.731	4.371
Rezervisanja za godišnje odmore zaposlenih	4.474	4.934
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	4.595	2.901
Rezervisanja za sudske sporove	23.859	21.875
Ukupno rezervisanja	37.659	34.081

Banka je izvršila rezervisanja za potencijalne gubitke nastale po osnovu sudskih sporova. Procena rukovodstva je, a na osnovu odgovarajućih pravnih saveta, da Banka po osnovu ishoda sudskih sporova koji su u toku, neće imati dodatnih značajnih gubitaka preko iznosa koji je rezervisan. Kretanja na rezervisanjima su prikazana u nastavku:

U hiljadama dinara	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju	Rezervisanja za godišnje odmore zaposlenih	Rezervisanja za sudske sporove	Ukupno rezervisanja
01. januar 2021.	1.972	3.422	7.587	19.172	32.153
Nova produkcija	4.681	-	-	-	4.681
Prestanak priznavanja	(899)	-	-	-	(899)
Povećanje/(smanjenje) usled promene rizika	(2.853)	-	-	-	(2.853)
Ostala kretanja	-	949	(2.653)	2.703	1.000
31. decembar 2021.	2.901	4.371	4.934	21.875	34.081
Nova produkcija	4.811	-	-	-	4.811
Prestanak priznavanja	(1.687)	-	-	-	(1.687)
Povećanje/(smanjenje) usled promene rizika	(1.430)	-	-	-	(1.430)
Ostala kretanja	-	360	(460)	1.984	1.884
31 decembar 2022.	4.595	4.731	4.474	23.859	37.659

17 Ostale obaveze

Ostale obaveze sastoje se iz sledećeg:

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Dobavljači	761	2.524
Primljeni avansi	15	55
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa	300	160
Obračunati operativni troškovi	12.833	6.507
Odloženi prihodi od naknada	11.413	7.541
Obaveze po lizingu	29.593	55.997
Ostale obaveze	6.919	1.222
Ukupno	61.834	74.006

18 Subordinirane obaveze

Subordinirane obaveze, u iznosu od RSD 587.910 hiljade na stanju od 31. decembra 2021. godine, sa datumom dospeća 2. novembra 2025. godine, su u potpunosti konvertovane u akcijski kapital u septembru 2022. godine (Napomena 1 i 19).

Kretanja knjigovodstvene vrednosti odnose se na konverziju iznosa od EUR 5 miliona u kapital, registrovan 10. decembra 2021. godine (Napomena 1) i kursne razlike.

<i>U hiljadama dinara</i>	
01.01.2021.	1.175.802
Promene u obračunatoj kamati	(587.798)
Kursne razlike	(94)
31.12.2021.	587.910
Konverzija u kapital	(587.299)
Kursne razlike	(611)
31. decembar 2021.	-

19 Akcijski kapital

<i>U hiljadama dinara (osim broja akcija)</i>	Broj akcija (u hiljadama)	Obične akcije
1. januar 2021.	3.631	3.631.200
Nova emisija akcija	588	587.797
31. decembar 2021.	4.219	4.218.997
Nova emisija akcija	587	587.299
31. decembar 2022.	4.806	4.806.296

Ukupni upisani broj običnih akcija je 4.806 hiljada akcija (2021. godine: 4.219 hiljada akcija) nominalne vrednosti od 1.000 RSD po akciji (2021. godine: 1.000 RSD po akciji). Sve emitovane obične akcije su u celosti plaćene.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka u svom Bilansu stanja nije imala otkupljene sopstvene akcije (2021. godine: nema).

20 Prihodi i rashodi od kamata

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Prihodi od kamata obračunati primenom metode EKS		
Prihodi od kamata na sredstava u RSD		
Kreditni komitentima	99.008	83.724
Kreditni bankama i drugim finansijskim institucijama	8.032	279
Hartije od vrednosti po FVOCI	80.392	66.100
Ukupno prihodi od kamata na sredstava u RSD	187.432	150.103
Prihodi od kamata na sredstava u stranoj valuti		
Kreditni bankama i drugim finansijskim institucijama	351	132
Ostali depoziti	8	-
Ukupno prihodi od kamata na sredstava u stranoj valuti	359	132
Ukupno prihodi od kamata obračunati primenom metode EKS	187.791	150.235
Rashodi od kamata		
Rashodi od kamata na obaveze u RSD		
Depoziti od komitenata	5.191	9.405
Ukupno rashodi od kamata na obaveze u RSD	5.191	9.405
Rashodi od kamata na obaveze u stranoj valuti		
Subordinirane obaveze	788	-
Depoziti od komitenata	24.804	24.097
Obaveze po lizingu	1.765	2.767
Ukupno rashodi od kamata na obaveze u stranoj valuti	27.357	26.864
Ukupno rashodi od kamata	32.548	36.269
Neto prihod od kamata	155.243	113.966

21 Prihodi i rashodi od naknada i provizija

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Prihodi od naknada i provizija		
- Naknade za dinarski platni promet	15.910	12.997
- Naknade za devizni platni promet	4.093	3.195
- Efekti kupoprodaje strane valute	6.815	5.820
- Ostalo	487	383
Ukupno prihodi od naknada i provizija po osnovu ugovora sa komitentima	27.305	22.395
- Finansijske garancije	33.792	25.582
Ukupno prihodi od naknada i provizija od aktivnosti van delokruga MSFI 15	33.792	25.582
Ukupno prihodi od naknada i provizija	61.097	47.978
Rashodi od naknada i provizija		
- Naknade za dinarski platni promet	2.655	1.541
- Naknade za devizni platni promet	3.069	3.419
- Efekti kupoprodaje strane valute	734	507
- Ostalo	210	92
Ukupno rashodi od naknada i provizija	6.669	5.560
Neto prihodi od naknada i provizija	54.428	42.418

22 Ostali poslovni prihodi

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Prihodi po osnovu usluga	-	1.058
Ukupno ostali poslovni prihodi	-	1.058

Prihodi od usluga odnose se na konsultantske usluge.

23 Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Neto ECL rashodi od finansijskih sredstava po AC	42.931	24.814
Neto rashod (prihod) od ukidanja ECL na stavke vanbilansa	1.696	928
Neto rashod (prihod) od ukidanja ECL na finansijska sredstva po FVOCI	835	(531)
Neto rashodi po osnovu otpisa finansijskih sredstava	(16)	-
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po FVTPL	45.446	25.211

24 Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Troškovi neto zarada	147.074	150.666
Troškovi poreza i doprinosa na zarade	20.975	21.604
Troškovi naknada za članove UO	4.521	5.673
(Prihodi)/rashodi od (ukidanja)/formiranja rezervisanja za godišnje odmore i penzije (MRS 19)	(101)	(1.703)
Ostali lični rashodi	5.564	3.897
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	178.034	180.138

25 Troškovi amortizacije

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Amortizacija nekretnina i opreme	2.116	3.838
Amortizacija prava korišćenja	26.989	26.284
Amortizacija nematerijalne imovine	24.569	21.966
Ukupno troškovi amortizacije	53.674	52.088

26 Ostali rashodi

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Troškovi zakupa i održavanja objekata	19.471	18.247
Troškovi informacionih sistema	45.676	43.770
Profesionalne usluge	20.777	13.409
Troškovi marketinga	2.356	1.093
Troškovi Agencije za osiguranje depozita	2.784	2.697
Troškovi osiguranja	6.938	6.373
Troškovi kratkoročnog zakupa	2.820	2.787
Troškovi poslovnih putovanja	3.733	17
Troškovi članarina	2.298	1.899
Troškovi administrativnih taksi	1.494	1.194
Rezervisanja za sudske sporove	1.984	2.703
Ostali troškovi	13.662	9.779
Ukupno ostali rashodi	123.993	103.967

27 Porez na dobitak

(a) Usaglašavanje između poreskog rashoda i gubitka pomnoženog važećom poreskom stopom

Stopa poreza na dobitak koja se primenjuje na prihode Banke u 2021. godini je 15% (2020. godine: 15%). Usaglašavanje između očekivanih i stvarnih poreskih dažbina je prikazano u nastavku:

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Gubitak pre oporezivanja	(191.723)	(204.405)
Teoretski poreski kredit po stopi od 15%	(28.759)	(30.661)
Poreski efekat na stavke koje u smislu oporezivanja nisu odbitne	(11.367)	(9.568)
Nepriznata odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka	40.126	40.229
Ostalo	-	-
Poreski kredit po osnovu poreza na dobitak	-	-
Efektivna poreska stopa	0.00%	0,00%.

(b) Preneti poreski gubici

Banka nije priznala potencijalna odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih iznosa prenetih poreskih gubitaka, što je prikazano u nastavku. Preneti poreski gubici ističu kako sledi:

<i>U hiljadama dinara</i>				
Godina kada je gubitak ostvaren	Iznos gubitka	Iznos iskorišćenog gubitka	Preostali preneti gubitak	Godina do koje se gubitak prenosi
2018.	388.802	-	388.802	2023.
2019.	275.512	-	275.512	2024.
2020.	216.025	-	216.025	2025.
2021.	268.193	-	268.193	2026.
2022.	267.506	-	267.506	2027.
Ukupno	1.416.038	-	1.416.038	

27 Porez na dobitak (nastavak)

(c) Odloženi porez analiziran po vrsti privremenih razlika

Razlike između MSFI i poreskih propisa koji se primenjuju u Srbiji dovode do privremenih razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza i poreskih osnovica.

U 2022. godini nije bilo priznatih poreskih efekata usled kretanja ovih privremenih razlika.

28 Usaglašavanje obaveza po osnovu aktivnosti finansiranja

Banka nije imala novčane tokove od obaveza po osnovu finansijskih aktivnosti u 2022. i 2021. godini. Kretanje u smislu subordinirane obaveze odnosi se isključivo na konverziju duga u kapital i preračunavanje stranih valuta, kako je prikazano u Napomeni 1 i 18.

29 Upravljanje finansijskim rizicima

Funkcija upravljanja finansijskim rizicima u okviru Banke se sprovodi u smislu finansijskih rizika, operativnih rizika i pravnih rizika. Finansijski rizik se sastoji od tržišnog rizika (uključujući devizni rizik, kamatni rizik i ostale cenovne rizike), kreditnog rizika i rizika likvidnosti. Primarna funkcija upravljanja finansijskim rizicima je da ustanovi limite rizika, kao i da osigura da sve izloženosti rizicima ostanu u okvirima tih limita. Cilj funkcija upravljanja operativnim i pravnim rizicima je da osiguraju propisno funkcionisanje internih politika i procedura, a u cilju minimizovanja operativnih i pravnih rizika.

Kreditni rizik. Banka se izlaže kreditnom riziku, koji predstavlja rizik da jedna strana u finansijskom instrumentu može da izazove finansijski gubitak za drugu stranu time što neće izvršiti svoju obavezu.

Izloženost kreditnom riziku nastaje kao rezultat kreditne aktivnosti Banke, kao i drugih transakcija sa drugim stranama, čime nastaju finansijska sredstva i vanbilansne obaveze u vezi sa kreditima.

Maksimalna izloženost Banke kreditnom riziku ogleda se u knjigovodstvenim iznosima finansijskih sredstava u bilansu stanja. Za izdate finansijske garancije, potencijalne kreditne obaveze, nepovučene kreditne linije i akreditive za izvozne/uvozne aktivnosti, maksimalnu izloženost kreditnom riziku predstavlja iznos date obaveze.

Upravljanje kreditnim rizikom. Kreditni rizik je pojedinačno najveći rizik u poslovnim aktivnostima Banke; rukovodstvo iz tog razloga pažljivo upravlja izloženošću tom riziku.

U smislu upravljanja kreditnim rizicima, procena istih je veoma složena i podrazumeva korišćenje modela budući da rizici variraju zavisno od tržišnih uslova, očekivanih novčanih tokova i protoka vremena. Procena kreditnih rizika za portfolio sredstava obuhvata dalje procene verovatnoće neizvršenja obaveza i povezanih pokazatelja gubitaka.

Limiti. Banka struktuirala nivoe kreditnog rizika koje preuzima tako što definiše limite za iznose prihvatljivih rizika koji se odnose na jednog zajmoprimca ili grupu zajmoprimaca, kao i na geografske i segmente privrednih grana. Rukovodstvo redovno odobrava limite nivoa kreditnog rizika po zajmoprimcu i privrednoj grani. Ti limiti se kontinuirano prate, a predmet su godišnjeg, ili češćeg sagledavanja.

Banka je osnovala Kreditni odbor, u čijoj je nadležnosti odobrenje kreditnih limita za pojedinačne zajmoprimce. Kreditni odbor analizira i odobrava limite ispod 1.000 hiljada EUR, kako je definisano relevantnom odlukom Upravnog odbora. Kreditni odbor se sastaje po potrebi.

Upravni odbor Banke analizira i odobrava limite preko 1.000 hiljada EUR, a na osnovu preporuke i prethodne saglasnosti Kreditnog odbora.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Kreditni zahtevi koji se apliciraju kod relevantnog službenika za odnose s klijentima dalje se prosleđuju relevantnom kreditnom odboru na odobrenje kreditnog limita. Takođe, upravlja se izloženošću kreditnim rizicima, delimično time što se pribavljaju kolaterali, kao i korporativne i lične garancije. Kako bi se pratila izloženost kreditnim rizicima, relevantne funkcije Banke redovno na osnovu strukturalne analize sačinjavaju izveštaje, čiji je fokus na poslovnim aktivnostima i finansijskim rezultatima klijenta. Sve značajne interakcije sa klijentima kod kojih je došlo do pogoršanja boniteta se prijavljuju, što analizira Izvršni odbor Banke.

Sistem rejtinga kreditnih rizika. Banka primenjuje dva pristupa na odmeravanje kreditnih rizika i rejting finansijskih instrumenata prema iznosu kreditnog rizika - interni sistem rejtinga ili kreditni rejting koji procenjuju nezavisne međunarodne rejting agencije (Standard & Poor's - "S&P", Fitch, Moody's za finansijske institucije sa eksternim rejtingom i državne institucije).

Svaka bazna skala rejtinga kreditnih rizika se dodeljuje konkretnom nivou boniteta:

- *Odličan* – dobar kreditni kvalitet sa niskim očekivanim kreditnim rizikom;
- *Dobar* – odgovarajući kreditni kvalitet s umerenim kreditnim rizikom;
- *Zadovoljavajući* – umeren kreditni kvalitet sa zadovoljavajućim kreditnim rizikom;
- *Posebno praćenje* – kreditni proizvodi koji zahtevaju pojačano praćenje i upravljanje korektivnim merama;
- *Neizvršenje obaveza* – kreditni proizvodi po kojima je došlo do neizvršenja.

Sistem internog rejtinga je dizajniran korišćenjem interno razvijene Metodologije za kreiranje statističkog modela internog kreditnog rejtinga i različitih kvalitativnih i kvantitativnih faktora. Osnova za sistem internog rejtinga je model bodovanja zasnovan na logističkom modelu regresije razvijenom iz podataka izdvojenih iz finansijskih izveštaja kompanija u Srbiji u periodu od 5 godina (2015-2019), kao i podataka o blokiranim tekućim računima nakon 12 meseci od dana objavljivanja finansijskih izveštaja.

Pravila za dobijanje relevantnog uzorka na početku posmatranog perioda su sledeća:

- 1) Pravna forma: Društvo sa ograničenom odgovornošću i akcionarsko društvo
- 2) Datum osnivanja: Minimalno 12 meseci pre posmatranog datuma
- 3) Status entiteta: Aktivan
- 4) Broj zaposlenih: Minimum 2 zaposlena
- 5) Blokada računa: Račun nije blokiran

Za kompanije koje su izabrane u uzorku prema pomenutim kriterijumima, na kraju posmatranog perioda - godinu dana od datuma početka perioda posmatranja (na datume 31.12.2016., 31.12.2017., 31.12.2018., 31.12.2019. i 31.12.2020.) izdvojeni su dodatni podaci o tome da li je preduzeće u statusu 'nemogućnosti plaćanja', što se ogleda u najmanje jednom od sledećih parametara:

- 1) Račun u neprestanoj blokadi više od 60 dana
- 2) Pravno lice u stečaju
- 3) Pravno lice u likvidaciji
- 4) Pravno lice u prinudnoj likvidaciji

Cilj razvoja modela bio je predviđanje verovatnoće neizvršenja obaveza dužnika i dodeljivanje prosečnih podrazumevanih verovatnoća za svaku klasu rejtinga. U razvoju internog sistema rejtinga, Banka se opredelila za 12 klasa rejtinga za dužnike koji nisu u statusu neizvršenja obaveza i jednu klasu rejtinga za one koji su u statusu neizvršenja obaveza.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Interni kreditni rejting za komitente i finansijske institucije bez eksternog rejtinga mapiran je na interno definisanoj baznoj skali sa navedenim intervalom verovatnoće neizvršenja kao što je obelodanjeno u tabeli ispod:

Bazna skala rejtinga kreditnih rizika	Odgovarajući interni rejting	Odgovarajući interval PD za kredite komitentima i nerangiranim finansijskim organizacijama
Odličan	A1, A2, A3, A4, B1	0.32% – 0.65%
Dobar	B2, B3, V1, V2	0.94% – 3.58%
Zadovoljavajući	V3, G1	6.00% – 11.22%
Posebno praćenje	G2	29.05%
Neizvršenje obaveza	D	100%

Prikazane vrednosti PD parametara predstavljaju dvanaestomesečne TTC (kroz ciklus) PD vrednosti. Za potrebe razvoja PD parametara, Banka je predvidela primenu sledećih korekcija kako bi se ispoštovali zahtevi IFRS 9:

- Prilagođavanje u vremenu (Point-in-time);
- Uzimajući u obzir buduće informacije o makroekonomskim uslovima (forward-looking).

Međutim, Banka trenutno nije u poziciji da koriguje vrednosti PD parametara zbog relativno kratke istorije poslovanja, malog ukupnog broja klijenata u svom portfoliju i malog broja plasmana u podrazumevanom statusu. Stoga je Banka zaključila da u ovom trenutku ne postoje uslovi za sprovođenje odgovarajućih kvantitativnih analiza i statističkog modelovanja sa ciljem utvrđivanja odnosa između makroekonomskih promenljivih i neizvršenja obaveza u portfoliju kredita banke i vršenja neophodnih korekcija vrednosti PD parametara. Do kraja 2023. godine Banka planira da razvije interni statistički model u cilju utvrđivanja odnosa između makroekonomskih promenljivih i neizvršenja obaveza u bankarskom sektoru Srbije, kao i da preispita svoju metodologiju i prilagodi vrednosti PD parametara u skladu sa rezultatima ove analize.

Dodatni kriterijumi se uzimaju u obzir i prilikom klasifikovanja dužnika, kroz mogućnost povećanja ili smanjenja izračunate klase rejtinga putem modela bodovanja. Ovi kriterijumi obuhvataju: blagovremenost u izmirenju obaveza prema Banci, broj dana blokiranog tekućeg računa, potpunost i ažurnost kreditnog dosijea, kao i uticaj privredne grane i tržišne pozicije dužnika.

Konačni obračun kategorije kreditnog rizika se sačinjava kombinovanjem više parametara kreditnog rizika u skladu sa matricom definisanom internim procedurama i metodologijom.

Za finansijske institucije sa eksternim rejtingom primenjuju se eksterni rejtinzi koje dodeljuju nezavisne međunarodne rejting agencije, kao što su S&P, Moody's i Fitch. Ovi rejtinzi su javno dostupni.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Takve ocene i odgovarajući opseg verovatnoće podrazumevane vrednosti ("PD") mapirani su na interno definisanoj master skali sa navedenim opsegom verovatnoće podrazumevane vrednosti kao što je obelodanjeno u tabeli ispod:

Bazna skala rejtinga kreditnih rizika	Odgovarajući interni rejting	Odgovarajući eksterni rejting od strane međunarodne rejting agencije (Moody's)	Odgovarajući PD interval za kredite finansijskim institucijama sa eksternim rejtingom
Odličan	A1	Aaa to Baa3	0.00% - 0.21%
Dobar	A2,B1,B2	Ba1 to Ba3	0.28%-0.80%
Zadovoljavajući	V1	B1 to B2	1.15%-2.62%
Posebno praćenje	V2,G1	B3 to Caa3	3.42%-18.30%
Neizvršenje obaveza	D	Ca-C	35.23%-100.00%

Takve ocene i odgovarajući rasponi verovatnoće neizvršenja ("PD") primenjuju se za međubankarske plasmane.

Za državne institucije primenjuju se i eksterni rejtinzi koje dodeljuju nezavisne međunarodne rejting agencije, kao što su S&P, Moody's i Fitch. Ove ocene i odgovarajući raspon verovatnoće neizvršenja ("PD") mapirani su na interno definisanoj baznoj skali sa navedenim rasponom verovatnoće neizvršenja kao što je prikazano u tabeli ispod:

Bazna skala rejtinga kreditnih rizika	Odgovarajući interni rejtinzi	Odgovarajući eksterni rejting od strane međunarodne rejting agencije (Moody's)	Odgovarajući PD interval za izloženosti prema državnim institucijama
Odličan	A1, A2, B1,B2	Aaa to Baa	0.00%
Dobar	V1	Ba	0.44%
Zadovoljavajući	V2	B	2.44%
Posebno praćenje	G1	Caa-C	12.40%
Neizvršenje obaveza	D	n/a	100%

Navedeni rejtinzi i odgovarajući raspon verovatnoće neizvršenja obaveza ("PD") primenjuju se za kredite državnim institucijama i ulaganja u dužničke hartije od vrednosti (državne).

Odeljenje za upravljanje rizicima redovno sagledava modele kreditnog rejtinga, vrši tzv. *back-testing* analizu stvarnih podataka o neizvršenju, a ažuriranja se vrše po potrebi.

Odmeravanje očekivanog kreditnog gubitka (ECL). ECL je procena ponderisana verovatnoćom u smislu sadašnje vrednosti budućih manjaka gotovine (odn. ponderisani prosek kreditnih gubitaka, sa relevantnim rizicima neizvršenja tokom datog vremenskog perioda, koji se koriste kao ponderi). Odmeravanje ECL je nepristrasno i utvrđuje se procenom niza mogućih ishoda. Odmeravanje ECL se bazira na četiri komponente koje Banka primenjuje: verovatnoća neplaćanja (PD), izloženost po neispunjenju obaveza (EAD), gubitak zbog neispunjenja obaveza (LGD) i diskontna stopa.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

EAD je procena izloženosti na datum budućeg neizvršenja, uzimajući u obzir očekivane promene izloženosti nakon izveštajnog perioda, uključujući otplatu glavnice i kamate, kao i očekivana povlačenja angažovanih sredstva po kreditnim proizvodima. EAD po kreditnim obavezama se procenjuje na osnovu faktora kreditne konverzije (CCF). CCF je koeficijent koji pokazuje verovatnoću konverzije iznosa obaveza u bilansnu izloženost tokom definisanog perioda. Rukovodstvo Banke smatra da su 12-mesečni CCF i CCF za vreme trajanja sredstva materijalno isti. PD je procena verovatnoće da dođe do neizvršenja obaveza tokom određenog vremenskog perioda. LGD je procena gubitka nastalog nakon neizvršenja obaveza. Ona se bazira na razlici između ugovornih novčanih tokova koji dospevaju i onih koje zajmodavac očekuje da dobije, uključujući i novčane tokove od kolaterala. Ona se obično iskazuje kao procenat EAD. Očekivani gubici se na sadašnju vrednost diskontuju na kraju izveštajnog perioda. Diskontna stopa predstavlja efektivnu kamatnu stopu (EIR) za finansijski instrument ili njegov ekvivalent.

Očekivani kreditni gubitak modelira se za period trajanja finansijskog instrumenta. Period trajanja finansijskog instrumenta jednak je ugovornom periodu do dospeća dužničkih instrumenata, korigovanim za očekivane prevremene oplate, ukoliko ih ima. Kod kreditnih obaveza i ugovora o finansijskim garancijama se radi o ugovornom periodu tokom kojeg banka ima sadašnju ugovornu obavezu da odobri kredit.

Rukovodstvo modelira ECL tokom veka trajanja finansijskog sredstva, odnosno gubitke koji nastaju usled svih mogućih događaja neizvršenja obaveza tokom preostalog veka trajanja finansijskog instrumenta. 12-mesečni ECL predstavlja deo ECL tokom veka trajanja finansijskog sredstva koji je rezultat događaja neizvršenja obaveza po finansijskom instrumentu, koji je moguć u okviru 12 meseci nakon datuma izveštavanja, ili preostalog veka trajanja finansijskog instrumenta, ukoliko je isti kraći od godinu dana.

ECL koje rukovodstvo procenjuje za potrebe ovog finansijskog izveštaja predstavlja procenu u jednom momentu, a ne procenu tokom ciklusa, koja se često koristi za potrebe lokalnog izveštavanja. Pomenute procene još uvek ne uključuju *informacije koje se odnose na buduće događaje*. Razlog za ovo je što zbog veličine Banke, dužine poslovanja i kvaliteta kreditnog portfolija (mali broj kašnjenja) nije bilo moguće zaključiti kakav je uticaj glavnih ekonomskih varijabli na kreditni rizik. Banka je predvidela da u narednom periodu kao minimum uzme u obzir sledeće makroekonomske varijable: stopu rasta BDP-a, stopu nezaposlenosti, stopu rasta cena na malo i referentne KS, za potrebe analiziranja i modeliranja navedenih u smislu kreditnog rizika.

Modeliranje ECL se ne razlikuje za POCI finansijska sredstva u momentu priznavanja, osim kada (a) se bruto knjigovodstvena vrednost i diskontna stopa baziraju na novčanim tokovima koji su bili naplativi pri inicijalnom priznavanju sredstva, a ne na osnovu ugovornih novčanih tokova i (b) je ECL uvek ECL tokom veka trajanja finansijskog sredstva. POCI su finansijska sredstva koja su umanjena za kreditne gubitke pri inicijalnom priznavanju, npr. obezvređeni krediti iz nekog ranijeg poslovnog aranžmana.

Za potrebe odmeravanja PD, Banka događaj neizvršenja definiše kao situaciju u kojoj izloženost ispunjava jedan ili više navedenih kriterijuma:

- Kašnjenje u izmirenju dospelih obaveza prema ugovoru u periodu dužem od 90 dana,
- Ako se radi o restrukturiranom problematičnom finansijskom sredstvu (nenaplativo) zbog povećanog kreditnog rizika,
- Kreditni rejting D (definisan Metodologijom za klasifikaciju dužnika i potraživanja)
- Finansijska sredstva koja su u NPL statusu.

Za potrebe obelodanjivanja, Banka u potpunosti primenjuje definiciju događaja neizvršenja na sredstva umanjena za kreditne gubitke. Gorenavedena definicija događaja neizvršenja se primenjuje na sva finansijska sredstva Banke.

Za instrument se smatra da više nije u docnji (tj. da je uredan) kada ne ispunjava nijedan od kriterijuma neizvršenja tokom perioda od naredna tri meseca. Period od tri meseca je utvrđen na osnovu ekspertske procene i najboljih bankarskih praksi.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Procena da li je ili nije od inicijalnog priznavanja došlo do značajnog porasta kreditnih rizika (SICR) se vrši na pojedinačnoj osnovi i na nivou portfolija. Za kredite pravnim licima, SICR se procenjuje na pojedinačnoj osnovi praćenjem okolnosti koje izazivaju dole navedeno. Za ostala finansijska sredstva, SICR se procenjuje ili na nivou portfolija ili na pojedinačnoj osnovi, zavisno od postojanja modela scoringa. Odeljenje za upravljanje rizicima prati i periodično sagledava podesnost kriterijuma koji se primenjuju za identifikovanje SICR. Pretpostavka da je SICR od inicijalnog priznavanja bio značajan onda kada su finansijska sredstva u kašnjenju više od 30 dana još nije opovrgnuta.

Banka je odlučila da ne primeni izuzetak od procene niskog kreditnog rizika na finansijska sredstva koja imaju investicioni rejting. Zbog toga se čak i kod sredstava sa investicionim rejtingom procenjuje da li je bilo SICR.

Banka smatra da je finansijski instrument pretrpeo SICR kada su ispunjeni jedan ili više kvantitativnih i kvalitativnih kriterijuma ili kriterijuma zaštite:

- 30 dana u docnji;
- dodeljen je rejting rizika *Posebno praćenje* i kredit je uključen na *watch* listu, na osnovu internog procesa praćenja kreditnog rizika;
- restrukturiranje kredita u urednoj otplati usled povećanja kreditnog rizika;
- niži rejting, iz kategorija u skladu sa tabelom prikazanom dole

Inicijalni rejting	Novi rejting
A1	B3
A2	B3
A3	B3
A4	V1
B1	V1
B2	V2
B3	V3
V1	G1
V2	G1
V3	G2
G1	G2
G2	n/a

Nivo ECL koji se priznaje u ovim finansijskim izveštajima zavisi od toga da li je kreditni rizik zajmoprimca značajno porastao od inicijalnog priznavanja. Ovo je model odmeravanja ECL u tri faze. Finansijski instrument koji pri inicijalnom priznanju nije umanjen za kreditne gubitke, a njegov kreditni rizik nije značajno porastao od inicijalnog priznanja, ima obezvređenje na osnovu 12-mesečnog ECL (faza 1). Ukoliko je od inicijalnog priznanja identifikovan SICR, finansijski instrument se pomera u fazu 2, ali se i dalje ne smatra da je umanjen za kreditne gubitke, a ispravka vrednosti za kreditni gubitak se bazira na celom vremenu trajanja ECL. Ukoliko je finansijski instrument kreditno obezvređen, finansijski instrument se premešta u fazu 3, a ispravka vrednosti za kreditni gubitak se bazira na celom vremenu trajanja ECL. Posledica faze 3 je da subjekt prestaje da priznaje prihod od kamata na osnovu bruto knjigovodstvene vrednosti, a prilikom obračuna prihoda od kamata primenjuje efektivnu kamatnu stopu sredstva na knjigovodstvenu vrednost, umanjenu za ECL.

Kriterijumi za vraćanje izloženosti iz faze 2 na niži nivo rizika faze 1 su: nakon perioda od tri meseca ako se ne identifikuje novi pad kvaliteta kredita, i ako se u posmatranom periodu od tri meseca od identifikacije promene kategorije kvaliteta kredita, finansijsko sredstvo ostaje u redovnoj otplati. ECL za POCI finansijska sredstva se uvek meri na ukupan period trajanja. Banka stoga priznaje samo kumulativne promene očekivanih kreditnih gubitaka tokom ukupnog veka trajanja sredstva.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Banka primenjuje tri odvojena pristupa za merenje i prepoznavanje očekivanih kreditnih gubitaka: (i) opšti pristup koji se primenjuje na sve kredite i potraživanja koja nisu podobna za druge pristupe ili se drugi pristup ne zahteva; (ii) pojednostavljeni pristup koji je zahtevan za potraživanja i sredstva po ugovoru koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja pod MSFI 15, ili opciono potraživanja i sredstva po ugovoru koja sadrže značajnu komponentu finansiranja pod IFRS 15 i zakup potraživanja, (iii) "kreditno prilagođen pristup" koji se odnosi na kredite koji su kreditno obezvređeni pri početnom priznavanju (npr. krediti stečeni uz velike popuste zbog njihovog kreditnog rizika).

Procena ECL na pojedinačnoj osnovi se vrši ponderisanjem procena kreditnih gubitaka za različite moguće ishode u odnosu na verovatnoću svakog od ishoda. Banka definiše najmanje dva moguća ishoda za svaki kredit koji je predmet procene, pri čemu jedan scenario vodi do kreditnog gubitka, čak i ako je verovatnoća takvog scenarija možda veoma mala. Individualna procena se primarno bazira na ekspertskoj proceni iskusnih analitičara iz Odeljenja kreditne analize. Ekspertske procene se redovno testiraju kako bi se umanjila razlika između procena i stvarnih gubitaka.

Kada se procena vrši na nivou portfolija, Banka utvrđuje faze izloženosti i na grupnoj osnovi meri umanjjenja za kreditne gubitke. Banka svoje izloženosti analizira prema segmentima utvrđenim na osnovu zajedničkih karakteristika kreditnih rizika, npr. kada izloženosti u okviru jedne grupe imaju homogene ili slične rizike. Ključna zajednička kreditna karakteristika je rejting kreditnog rizika. Različiti segmenti takođe prikazuju razlike u parametrima kreditnih rizika, kao što su PD i LGD. Odeljenje za upravljanje rizicima prati i periodično sagledava podesnost grupisanja.

Uopšteno govoreći, ECL je zbir množenja sledećih parametara kreditnih rizika: EAD, PD i LGD, koji se definišu kako je već opisano, i koji se diskontuju na sadašnju vrednost primenom efektivne kamatne stope na dati instrument. ECL se utvrđuje predviđanjem parametara kreditnih rizika (EAD, PD i LGD) za svaku godinu u budućnost tokom veka trajanja svake pojedinačne izloženosti ili grupnog segmenta. Ove tri komponente se množe i usklađuje se verovatnoća da će one nastaviti da važe (tj. izloženost je otplaćena ili je bila u docnji tokom nekog ranijeg meseca). Faktički, na ovaj način se računa ECL za svaki budući period, za koji se onda vraća diskont na dan izveštaja, a potom i sabira. Diskontna stopa koja se koristi za obračun ECL je prvobitna efektivna kamatna stopa ili njena približna vrednost.

Ključni principi izračunavanja parametara kreditnih rizika. EAD se utvrđuju na osnovu očekivanog profila otplate, koji se razlikuje po vrsti proizvoda. EAD se bazira na ugovorom definisanim otplatama koje zajmoprimac mora da izvrši tokom perioda od 12 meseci ili veka trajanja proizvoda, što se koristi kao osnova za amortizovanje proizvoda ili za odjednom izvršenu otplatu celog proizvoda. Za revolving kreditne proizvode, predviđanje EAD se vrši primenom faktora kreditne konverzije na trenutno povučen iznos i dodavanjem, koji predstavlja očekivano povlačenje preostalog iznosa do trenutka nastanka docnje. Ove pretpostavke se razlikuju zavisno od vrste proizvoda, trenutnog korišćenja limita i drugih specifičnosti ponašanja konkretnog zajmoprimca.

Za obračun ECL se koriste dve vrste PD: 12-mesečni PD i PD tokom veka trajanja finansijskog sredstva. Procena 12-mesečnog PD bazira se na razvijenom internom statističkom modelu kreditnog rejtinga. PD tokom veka trajanja predstavlja procenjenu verovatnoću slučaja neizvršenja koji nastane tokom preostalog veka finansijskog instrumenta. Banka PD tokom veka trajanja obračunava primenom ekstrapolacije 12-mesečnog PD na osnovu migracionih matrica.

LGD predstavlja očekivanje Banke u smislu veličine gubitaka po izloženostima koje su u docnji. LGD se razlikuje po vrsti druge ugovorne strane, vrsti i prioritetu potraživanja i dostupnosti kolaterala ili ostalih sredstava kreditne podrške. 12-mesečni LGD i LGD tokom veka trajanja finansijskog sredstva se utvrđuju na osnovu faktora koji utiču na očekivanu naplatu nakon nastanka događaja neizvršenja. Pristup odmeravanju LGD može se podeliti u tri moguća pristupa:

- odmeravanje LGD na osnovu specifičnih karakteristika kolaterala;
- obračun LGD na nivou portfolija, na osnovu statističkih podataka o naplati; ili
- pojedinačno definisani LGD zavisno od različitih faktora i scenarija.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Banka obračunava LGD na osnovu specifičnih karakteristika kolaterala, kao što su projektovana vrednost kolaterala, istorijski diskonti po osnovu prodaje i drugi faktori kod kredita obezbeđenih nepokretnom imovinom, gotovinom i likvidnim HoV. LGD se obračunava na grupnoj osnovi, prema poslednjim dostupnim statističkim podacima o naplati, za preostali deo portfolija kredita pravnim licima.

Odmeravanje ECL za garancije i kreditne obaveze. Odmeravanje ECL za ove instrumente obuhvata iste korake kao one koji su opisani za bilansne izloženosti, a razlikuje se u smislu obračuna EAD. EAD je proizvod faktora kreditne konverzije (CCF) i iznosa obaveze. CCF za nepovučene kreditne linije korporativnih klijenta i garancije se definiše na osnovu ekspertske procene i regulatornih smernica. CCF za dozvoljena prekoračenja se definišu kao 0% zato što Banka u svakom trenutku može klijentima da ukine limit.

Principi procene na osnovu eksternih rejtinga. Određene izloženosti imaju eksterni rejting kreditnog rizika, koji se koristi za procenu parametara kreditnih rizika za PD i LGD na osnovu statističkih podataka o docnjama i naplati, objavljenih od relevantnih rejting agencija. Ovaj pristup se primenjuje na izloženosti prema vladi i institucijama, ukoliko postoje.

Informacije o budućim kretanjima ugrađene u ECL modele. Procena SICR i obračun ECL bi trebalo da obuhvata informacije o budućim kretanjima, koje se mogu potvrditi. Banka u ECL modele nije ugradila informacije o budućim kretanjima. Budući da Banka posluje relativno kratko, njen kreditni portfolio se sastoji od relativno malog broja klijenata/ugovornih strana, a broj klijenata u kašnjenju do kraja 2022. godine je bio zanemarljiv, tako da Banka prilikom vršenja analize uticaja ekonomskih varijabli na varijable kreditnih rizika (PD, LGD i EAD) nije donela pouzdan zaključak – tj. nije utvrđena uzročno-posledična veza između navedenih varijabli.

Banka svoju metodologiju i pretpostavke redovno sagledava kako bi smanjila razlike između procenjenih i stvarnih kreditnih gubitaka. Ova tzv. *back-testing* analiza se vrši najmanje jednom godišnje.

O rezultatima *back-testing* analize metodologije odmeravanje ECL se obaveštava rukovodstvo Banke, a dalji koraci u cilju kalibracije modela i pretpostavki se definišu nakon razgovora među ovlašćenim licima.

Tržišni rizik. Banka se izlaže tržišnim rizicima. Tržišni rizici nastaju usled (a) otvorene devizne pozicije i (b) otvorene kamatne pozicije, koje su bile izložene opštim i specifičnim tržišnim kretanjima. Rukovodstvo utvrđuje limite za vrednost tržišnog rizika koji može biti prihvaćen, a ovo se prati na dnevnoj osnovi. Međutim, primena ovog pristupa ne sprečava nastanak gubitaka van tih limita, u slučaju nastanka značajnijih tržišnih pomeranja.

Devizni rizik. U smislu deviznog rizika, rukovodstvo utvrđuje limite na nivou izloženosti po valuti, ali i ukupno i za prekončne pozicije i pozicije u toku dana, što se prati na dnevnoj bazi.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka svakodnevno na finansijskom tržištu prati trendove u smislu kursa valuta, ali i primenjuje politiku niske izloženosti deviznom riziku. Odeljenje sredstava svakodnevno prati trendove na deviznom tržištu i upravlja deviznom pozicijom Banke kako u celini, tako i pojedinačno po značajnim valutama.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) predlaže Izvršnom odboru Banke mere za korekciju obaveza i sredstava u stranoj valuti, kako bi se osigurala povoljna devizna pozicija za segment svake valute. Nezavisno Odeljenje za upravljanje rizicima vrši nezavisnu analizu procesa upravljanja deviznom pozicijom tako što prati usklađenost sa ustanovljenim sistemom limita.

Dopunu upravljanju deviznim rizikom predstavlja praćenje:

- Uticaj rasta/pada stavki aktive/pasive u stranoj valuti na otvorenu poziciju i pokazatelj deviznog rizika, i
- Osetljivost bilansa uspeha Banke na različite scenarije varijacija deviznog kursa. Osetljivost bilansa uspeha je efekat pretpostavki koje se odnose na promene deviznog kursa na neto prihod po osnovu promena deviznog kursa.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

U tabeli u nastavku je dat pregled izloženosti Banke riziku promene deviznog kursa na poslednji dan izveštajnog perioda:

U hiljadama dinara	Na dan 31. decembra 2022.				Na dan 31. decembra 2021.			
	Monetarna fin. sredstva	Monetarne fin. Obaveze	Derivati	Neto pozicija	Monetarna fin. sredstva	Monetarne fin. obaveze	Derivati	Neto pozicija
EUR	2.393.288	2.273.503	(117.322)	2.463	2.786.076	2,754,185	-	31.891
USD	2.142	2.005		137	109.691	109.589	-	102
CHF	22.203	21.816		387	63.655	63.385	-	270
Ukupno	2.417.633	2.297.324	(117.322)	2.987	2.959.422	2.927.159	-	32.263

U tabeli u nastavku je prikazana osetljivost bilansa uspeha i kapitala na razumno moguće promene deviznog kursa, na kraju izveštajnog perioda, a koje se odnose na funkcionalnu valutu Banke, kao i ostale varijable koje su konstantne.

Stres test (razuman) deviznog rizika U hiljadama dinara	Na dan 31. decembra 2022.		Na dan 31. decembra 2021.	
	Uticao na bilans uspeha	Uticao na kapital	Uticao na bilans uspeha	Uticao na kapital
Efekat jačanja EUR za 2% na neto prihod	49		638	
Efekat slabljenja EUR za 2% na neto prihod	(49)		(638)	

Kamatni rizik. Banka u svojoj finansijskoj poziciji i novčanim tokovima prihvata izloženost efektima promena preovlađujućih nivoa kamatnih stopa. Kamatne marže mogu porasti usled ovih promena, ali se mogu i smanjiti ili dovesti do gubitaka, u slučaju da dođe do neočekivanih pomeranja. Rukovodstvo svakodnevno prati i utvrđuje limite kamatne neusklađenosti i promena KS koje mogu biti prihvaćene.

Ključni alat koji se koristi za odmeravanje i upravljanje kamatnim rizikom je izveštaj o kreditnom riziku koji sadrži standardnu analizu kamatno osetljivog jaza, kretanje pokazatelja uticaja ekonomske vrednosti i kretanja pokazatelja uticaja neto prihoda od kamata.

Izveštaj o kamatnom riziku se priprema na kvartalnom nivou, a izveštaj nosi datum koji je poslednji dan u datom mesecu. Odeljenje za upravljanje rizicima je nadležno da ALCO-u prezentuje izveštaje, iznosi analize i daje preporuke (po potrebi) radi preduzimanja određenih mera koje će umanjiti kamatni rizik. Odeljenje za upravljanje rizicima je dužno da ALCO-u i Izvršnom odboru banke predloži usvajanje ključnih pokazatelja rizika i limite za upravljanje kamatnim rizikom.

Usklađenost Banke sa vrednostima limita osigurava adekvatno upravljanje kamatnim rizikom, održavanje banke u zoni prihvatljivog rizika, kao i usklađenost sa regulatornim limitima. Sistem limita Banke se sastoji od dva nivoa: prvog i drugog nivoa vrednosti internih limita. U situaciji kada Odeljenje za upravljanje rizicima utvrdi da je prvi ili drugi nivo internih limita premašen, ono je u obavezi da izvrši analizu uzroka koji su doveli do prekoračenja. Članovi ALCO o ovakvoj situaciji moraju biti obavešteni u najkraćem mogućem roku. Upravni odbor na kvartalnom nivou dobija informacije o izloženosti Banke kamatnom riziku, a takođe su uključene informacije o usklađenosti Banke sa internim limitima prvog i drugog nivoa.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Banka ublažava ili umanjuje izloženost kamatnom riziku ili prirodnom zaštitom, ili zauzimanjem pozicija kako bi osigurala zaštitu. Sektor korporativnog bankarstva i Odeljenje sredstava su respektivno zaduženi za sprovođenje pomenutih aktivnosti, u skladu sa zaključcima koje je doneo ALCO.

U tabeli u nastavku dat je pregled izloženosti Banke kamatnim rizicima. Prikazani su zbirni iznosi finansijskih sredstava i obaveza Banke, po knjigovodstvenoj vrednosti, koji su kategorizovani prema ranijem od: novougovorenih KS ili datuma dospeća:

<i>U hiljadama dinara</i>	Po viđenju i na manje od 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 12 meseci do 5 godina	Preko 5 godina	Nemonetarni	Ukupno
31.12.2022.							
Ukupno finansijska sredstva	937.980	663.473	2.009.790	755.675	1.023.754	65.086	5.455.758
Ukupno finansijske obaveze	1.598.351	389.661	970.153	198.371	-	12.394	3.168.930
Neto gep kamatno osetljive aktive, 31. decembar 2022.	(660.371)	273.812	1.039.637	557.304	1.023.754	52.693	2.286.828
31.12.2021.							
Ukupno finansijska sredstva	2.329.170	666.323	1.245.741	1.289.610	293.001	318.411	6.142.256
Ukupno finansijske obaveze	1.245.106	240.402	2.334.982	272.036	22.811	11.729	4.127.065
Neto gep kamatno osetljive aktive, 31. decembar 2021.	1.084.064	425.921	(1.089.241)	1.017.574	270.190	306.683	2.015.191

Da su na dan 31. decembra 2022. godine, kamatne stope bile 100 baznih poena niže (2021. godine: 100 baznih poena niže), a sve ostale varijable bile iste, gubitak za tu godinu bi bio za 1.073 hiljada RSD (2021. godine: 9.365 hiljade RSD) viši, uglavnom usled nižeg prihoda od kamate na sredstva po kojima se obračunava promenljiva KS.

Ostali cenovni rizici. Banka nije izložena riziku promene cene akcijskog kapitala.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Rizik geografske koncentracije. Geografska koncentracija finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2022. godine je prikazana u nastavku:

<i>U hiljadama dinara</i>	Srbija	Evropa	Ostale države	Ukupno
Finansijska sredstva				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	752.352	-	-	752.352
Hartije od vrednosti	2.297.368	-	-	2.297.368
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	80.562	116.677	-	197.239
Kredit i potraživanja od komitenata	2.193.517	-	-	2.193.517
Ostala finansijska sredstva	13.858	1.424	-	15.282
Ukupno finansijska sredstva	5.337.656	118.101	-	5.455.758
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	210.316	-	-	210.316
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	2.759.810	29.072	169.732	2.958.614
- tekući i računi poravnanja	1.492.977	29.072	169.650	1.691.699
- oročeni depoziti	1.266.833	-	82	1.266.915
Ukupno finansijske obaveze	2.970.125	29.072	169.732	3.168.929
Neto pozicija u vanbilansnim finansijskim instrumentima	2.367.531	89.029	(169.732)	2.286.829

Sredstva i obaveze su prikazani na osnovu države u kojoj je sedište druge ugovorne strane.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Geografska koncentracija finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2021. godine je prikazana u nastavku:

	Srbija	Evropa	Ostale države	Ukupno
<i>U hiljadama dinara</i>				
Finansijska sredstva				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	985.363	-	-	985.363
Hartije od vrednosti	2.070.322	-	-	2.070.322
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	640.049	322.799	164.599	1.127.447
Kredit i potraživanja od komitenata	1.948.656	0	0	1.948.656
Ostala finansijska sredstva	10.262	64	142	10.468
Ukupno finansijska sredstva	5.654.652	322.863	164.741	6.142.256
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	307.363	-	-	307.363
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	3.016.456	82.546	132.790	3.231.792
- tekući i računi poravnanja	2.302.957	82.546	132.790	2.518.293
- oročeni depoziti	713.499	-	-	713.499
Subordinirane obaveze	-	-	587.910	587.910
Ukupno finansijske obaveze	3.323.819	82.546	720.700	4.127.065
Neto pozicija u vanbilansnim finansijskim instrumentima	2.330.833	240.317	(555.959)	2.015.191

Rizik likvidnosti. Rizik likvidnosti je rizik koji nastaje kada se subjekt suoči sa teškoćama prilikom izmirenja finansijskih obaveza. Banka je svakodnevno izložena zahtevima u smislu raspoloživih gotovinskih sredstava po osnovu prekonocnih depozita, tekućih računa, depozita koji dospevaju, povlačenja iznosa kredita, garancija i marži, kao i drugih zahteva u smislu izvedenih (derivativnih) finansijskih instrumenata. Banka ne drži gotovinska sredstva koja bi pokrila sve ove obaveze zbog toga što dosadašnje iskustvo pokazuje da minimalan iznos reinvestiranja u sredstva koja dospevaju može biti predviđen sa visokom stepenom sigurnosti. ALCO upravlja rizikom likvidnosti.

Banka nastoji da održi stabilnu bazu izvora finansiranja, koja se prevashodno sastoji od iznosa prema drugim bankama i depozita korporativnih klijenata i stanovništva. Banka ulaže u sredstva u diversifikovanim portfolijima likvidnih sredstva kako bi bila u mogućnosti da brzo i lako odreaguje u situacijama kada su likvidna sredstva nepredviđeno potrebna.

Upravljanje likvidnošću Banke zahteva razmatranje nivoa likvidnih sredstava koja su potrebna radi izmirenja obaveza o njihovom dospeću; održavanje pristupa različitim izvorima finansiranja; postojanje planova u smislu likvidnosti u slučaju nepredviđenih situacija; i praćenje pokazatelja likvidnosti u odnosu na regulatorne zahteve. Banka svakodnevno obračunava pokazatelje likvidnosti u skladu sa zahtevima Narodne banke Srbije.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Odeljenje sredstava dobija informacije o profilu likvidnosti finansijskih sredstava i obaveza. Odeljenje sredstava se potom stara da osigura adekvatan portfolio kratkoročnih likvidnih sredstava, koji se u najvećoj meri sastoje od kratkoročnih HoV kojima se trguje, depozita kod drugih banka i drugih međubankarskih pozajmica, kako bi se osigurao dovoljan nivo likvidnih sredstava u celoj Banci.

Pozicija dnevne likvidnosti se prati, a Odeljenje sredstava i Odeljenje za upravljanje rizicima redovno vrše stres-testove sa različitim scenarijima, koji uključuju kako uobičajene tako oštrije tržišne uslove.

Tabela u nastavku prikazuje obaveze na dan 31. decembra 2022. godine, prikazane prema preostaloj ugovornoj ročnosti. Iznosi obaveza obelodanjeni u tabeli ročnosti su ugovorni nediskontovani novčani tokovi, bruto obaveze po kreditima i garancijama.

Tabela u nastavku prikazuje analizu ročnosti nederivativnih finansijskih sredstava po njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti i na osnovu ugovornih ročnosti, osim za sredstva koja se odmah mogu prodati, ukoliko se za tim ukaže potreba usled gotovinskih odliva po finansijskim obavezama. Ova finansijska sredstva su uključena u analizu ročnosti na osnovu očekivanog datuma njihovog otuđenja. Krediti umanjani za kreditne gubitke su uključeni po knjigovodstvenim vrednostima, umanjenim za rezervisanja po osnovu obezvređenja, a na osnovu očekivanog vremena gotovinskih priliva.

Kada iznos koji treba da bude plaćen nije fiksiran, obelodanjeni iznos se utvrđuje na osnovu uslova koji važe na kraju izveštajnog perioda. Plaćanja u stranoj valuti se preračunavaju po spot kursu, na kraju izveštajnog perioda.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Analiza ročnosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2022. godine je data u nastavku:

<i>U hiljadama dinara</i>	Po viđenju i na manje od 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 12 meseci do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Sredstva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke Hartije od vrednosti	455.842	39.938	239.762	15.676	1.133	752.352
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	270.906	-	412.132	625.547	988.782	2.297.368
Kredit i potraživanja od komitenata	175.418	-	17.120	-	4.701	197.239
	28.379	452.096	667.155	933.750	127.418	2.208.799
Ukupno	930.546	492.034	1.336.170	1.574.973	1.122.035	5.455.758
Obaveze						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	9.975	80.000	-	115.000	5.341	210.316
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	1.502.537	175.370	1.190.299	83.371	7.010	2.958.588
- tekući i računi poravnanja	1.131.752	85.612	385.254	-	5.146	1.607.764
- oročeni depoziti	370.785	89.758	805.045	83.371	1.864	1.350.823
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	-	-
Bruto kreditne obaveze	8,970	-	-	-	35.882	44.852
Plative garancije	256.942	-	-	-	2.312.482	2.569.425
Ostale finansijske obaveze	6.516	-	-	-	99.852	106.368
Ukupno potencijalna buduća plaćanja po osnovu fin. obaveza	1.784.941	255.370	1.190.299	198.371	2.460.567	5.889.548
Gep likvidnosti po osnovu fin. instrumenata	(854.395)	236.664	145.871	1.376.602	(1.338.532)	(433.790)

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Analiza ročnosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2021. godine je data u nastavku:

<i>U hiljadama dinara</i>	Po viđenju i na manje od 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 12 meseci do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Sredstva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	617.658	43.858	296.882	23.007	3.959	985.363
Hartije od vrednosti	496.754	109.828	-	1.161.899	301.841	2.070.322
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.111.017	-	11.758	-	4.672	1.127.447
Kredit i potraživanja od komitenata	135.610	284.116	893.056	539.197	96.678	1.948.656
Ukupno	2.361.039	437.802	1.201.696	1.724.103	407.149	6.131.789
Obaveze						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	66.143	30.000	90.000	115.000	6.220	307.363
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	1.128.509	198.825	1.719.101	157.036	28.320	3.231.792
- tekući i računi poravnanja	1.082.372	117.754	529.891	-	5.509	1.735.526
- oročeni depoziti	46.137	81.071	1.189.210	157.036	22.811	1.496.266
Subordinirane obaveze	-	-	-	587.911	0	587.911
Bruto kreditne obaveze	11.455	-	-	-	45.820	57.274
Plative garancije	170.897	-	-	-	1.538.071	1.708.967
Ostale finansijske obaveze	504	-	-	-	73.502	74.005
Ukupno potencijalna buduća plaćanja po osnovu fin. obaveza	1.377.508	228.825	1.809.101	859.947	1.691.931	5.967.312
Gep likvidnosti po osnovu fin. instrumenata	983.531	208.977	(607.406)	864.156	(1.284.782)	164.477

Kada je reč o pozivima na plaćanje po garancijama, zahtevi u smislu likvidnih sredstava su znatno manji od iznosa tih obaveza koji su obelodanjeni u tabeli analize ročnosti zato što Banka generalno ne očekuje da će treća strana povući sredstva po ugovorima. Ukupan iznos ugovornih obaveza u smislu odobrenja kredita, kako je prikazano u gornjoj tabeli ročnosti, nužno ne predstavlja buduće potrebe za gotovinom zato što će mnoge od tih obaveza isteći ili biti ukinute pre nego što i budu finansirane. Vanbilansne izloženosti u tabeli su raspoređene u odgovarajuće periode shodno internoj proceduri za upravljanje rizikom likvidnosti.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Usklađenost i/ili kontrolisana neusklađenost ročnosti i kamatnih stopa sredstava i obaveza je od fundamentalnog značaja za upravljanje Bankom. Nije uobičajeno da u bankama u bilo kom momentu postoji potpuna usklađenost budući da poslovne transakcije često imaju neizvestan rok, a i različitih su vrsta. Neusklađenost pozicija potencijalno poboljšava profitabilnost, ali ujedno može povećati rizik nastanka gubitaka. Dospjeća sredstava i obaveza, kao i sposobnost da se, uz prihvatljive troškove, kamatonosne obaveze zamene o njihovom dospeću, su značajni faktori prilikom procene likvidnosti Banke i njene izloženosti riziku na osnovu promena kamatnih stopa i kursa valute.

Rukovodstvo smatra da uprkos tome što su značajan deo računa komitenata računani po viđenju, diversifikacija ovih depozita po broju i vrsti deponenta, kao i ranija iskustva Banke, ukazuju na to da ovi računici deponentata za Banku predstavljaju dugoročan i stabilan izvor finansiranja.

30 Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke u smislu upravljanja kapitalom su (i) da bude usklađena sa kapitalnim zahtevima definisanim od strane Narodne banke Srbije; (ii) da sačuva mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja Banke i (iii) da održi dovoljnu kapitalnu osnovu kako bi se ostvario pokazatelj adekvatnosti kapitala od najmanje 8%, u skladu sa Bazelskim sporazumom. Usklađenost sa pokazateljima adekvatnosti kapitala koje definiše Narodna banka Srbije se prati mesečno, a izveštaje koji opisuju način njihovog obračuna sagledava Izvršni odbor. Ostali ciljevi upravljanja kapitalom se procenjuju kvartalno.

Prema trenutno važećim kapitalnim zahtevima koje definiše Narodna banka Srbije, banke moraju da održavaju nivo pokazatelja regulatornog kapitala prema ponderisanoj aktivni („statutorni pokazatelj adekvatnosti kapitala“) iznad propisanog minimalnog nivoa. Iznos kapitala kojim je Banka na dan 31. decembra 2022. godine upravljala je 4.806.296 hiljada RSD (2021. godine: 3.631.200 hiljada RSD), regulatorni kapital iznosi 2.213.438 hiljada RSD (2021. godine: 1.808.321 hiljada RSD), a tokom 2022. i 2021. godine, Banka je bila usklađena sa svim eksternim kapitalnim zahtevima.

Sastav kapitala Banke obračunat u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala Narodne Banke Srbije je naveden u nastavku:

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Osnovni kapital (Tier 1)		
Akcijski kapital	4.806.296	3.631.200
(-) Gubitak	(2.375.207)	(2.183.483)
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobitak/gubitak	(45.273)	(3.413)
(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za relevantne odložene poreske obaveze	(72.378)	(87.380)
(-) Iznos rezervisanja za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i za gubitke po vanbilansnim stavkama Banke se oduzima od akcijskog kapitala	-	-
Ukupno osnovni akcijski kapital (Tier 1)	2.313.438	1.356.924
Dopunski kapital (Tier 2)		
Revalorizacione rezerve	-	-
Subordinirane obaveze	-	451.397
Ukupno dopunski kapital (Tier 2)	-	451.397
Ukupno kapital	2.313.438	1.808.321
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	79,96%	66,69%

31 Potencijalne obaveze

Sudski sporovi. Protiv Banke s vremena na vreme, u okviru redovnog poslovanja, mogu biti pokrenuti sudski sporovi. Na dan 31. decembar 2022. godine, Banka je bila strana u sporovima za koje je izvršeno rezervisanje u iznosu od 23.859 hiljada RSD, na osnovu indikacija, eksternih profesionalnih saveta, da je moguće da će gubitak nastati. Pogledati Napomenu 16.

Potencijalne poreske obaveze. Rukovodstvo Banke smatra da ne postoji rizik bilo kakvih poreskih implikacija na finansijske pozicije Banke, te shodno navedenom u ovim finansijskim izveštajima nisu izvršena rezervisanja po tom osnovu.

Rukovodstvo je sprovedo interne kontrole koje odgovaraju zakonodavnim propisima o transfernim cenama, tako da ne postoji razlog da se u ovom delu procenjuju bilo kakvi rashodi po osnovu poreza.

Obaveze po osnovu kapitalnih troškova. Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka je imala ugovorne kapitalne troškove u vezi sa softverom i ostalim nematerijalnim sredstvima u iznosu od 4.124 hiljada RSD (2021. godine: 8.118 hiljada RSD).

Banka je već izdvojila resurse koji su potrebni u smislu ovih obaveza. Banka smatra da će budući neto prihod i sredstva finansiranja biti dovoljni da pokriju ovu i sve slične obaveze.

Budući odlivi gotovine po osnovu lizinga na dan 31. decembar 2022. godine. U slučajevima kada je Banka zakupac, budući odlivi gotovine, kojima je Banka potencijalno izložena a koji nisu uključeni u obaveze po lizingu na dan 31. decembar 2022. godine i odnose većinski na kratkoročne zakupe i zakupe male vrednost sa mesečnim plaćanjima. Troškovi iznajmljivanja za takve zakupe u 2022. godini iznosili su 2.820 hiljada RSD.

Usklađenost sa ugovornim odredbama. Banka nije predmet bilo kakvih ugovornih odredaba u smislu pozajmica.

Potencijalne kreditne obaveze. Primarni cilj ovih instrumenata je da osiguraju da klijentu sredstva budu dostupna na njegov zahtev. Garancije predstavljaju neopozivo uveravanje da će Banka izvršiti plaćanja u slučaju da klijent nije u mogućnosti da izmiri svoje obaveze prema trećim licima, pri čemu garancije nose iste kreditne rizike kao i krediti.

Potencijalna kreditna obaveza predstavlja neiskorišćene delove ovlašćenja za isplatu kreditnih proizvoda u formi kredita, garancija i akreditiva. U smislu kreditnog rizika po osnovu potencijalnih kreditnih obaveza, Banka je potencijalno izložena gubitku u iznosu koji je jednak ukupnom iznosu neiskorišćenih obaveza, ukoliko bi neiskorišćeni iznosi bili povučeni. Međutim, verovatni iznos gubitka je manji od ukupnih neiskorišćenih obaveza budući da većina obaveza odobrenja izdavanja odobrenog kreditnog proizvoda zavisi od toga da li klijenti ispunjavaju specifične kreditne standarde.

Banka prati rok do dospeća potencijalnih kreditnih obaveza, budući da dugoročnije obaveze generalno nose veći stepen kreditnih rizika nego obaveze kraćeg roka.

Preostale potencijalne kreditne obaveze su navede u nastavku:

<i>U hiljadama dinara</i>	2022.	2021.
Ukupno neopozive kreditne obaveze	44.852	57.274
Finansijske garancije	347.455	215.544
Umanjeno za: Rezervisanja za garancije	(539)	(352)
Umanjeno za: Rezervisanja za kreditne obaveze	(50)	(6)
Umanjeno za: Obaveze sa gotovinskim kolateralom	10.000	20.759
Ukupno kreditne obaveze umanjene za rezervisanja i izloženosti sa gotovinskim kolateralom	401.719	293.219

31 Potencijalne obaveze (nastavak)

Analiza kreditnih obaveza, prema kreditnom kvalitetu, na osnovu rejtinga kreditnog rizika na dan 31. decembra 2022. godine data je u nastavku.

<i>U hiljadama dinara</i>	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL umanjen za kreditne gubitke)	Ukupno
Izdate garancije				
- Odličan	137.870	-	-	137.870
- Dobar	176.604	-	-	176.604
- Zadovoljavajući	32.981	-	-	32.981
Nepriznati bruto iznos	347.455	-	-	347.455
Rezervisanja za garancije	(539)	-	-	(539)
Potencijalne kreditne obaveze				
- Odličan	-	-	-	-
- Dobar	44.852	-	-	44.852
Nepriznati bruto iznos	44.852	-	-	44.852
Rezervisanja za potencijalne kreditne obaveze	(50)	-	-	(50)

Izdate činidbene garancije na 31. decembar 2022. godine prikazane su u tabeli dole:

<i>U hiljadama dinara</i>	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Izdate činidbene garancije				
Nepriznati bruto iznos	2.153.062	-	68.908	2.221.970
Rezervisanja za činidbene garancije	(3.221)	-	(786)	(4.007)

Ukupni iznos ugovornih obaveza po nepovučenim kreditnim linijama, akreditivima i garancijama ne predstavlja nužno buduće potrebe za gotovinom, budući da ti finansijski instrumenti mogu isteći ili biti ukinuti pre nego što i budu finansirani.

32 Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Banka nije izvršila netiranje („prebijanje“) finansijskih sredstava i finansijskih obaveza u bilansu stanja ni 31. decembra 2022. godine ni 31. decembra 2021. godine.

33 Transfer finansijskih sredstava

Banka tokom posmatranog, niti ranijih perioda nije vršila transfere finansijskih sredstava kroz transakcije koje su ili nisu ispunjavale uslove za prestanak priznavanja.

34 Obelodanjivanje fer vrednosti

Odmeravanje fer vrednosti se analizira prema nivou u sledećoj hijerarhiji fer vrednosti: (i) nivo 1 odmeravanja – vrednovanje po kotiranoj ceni (nekorigovana) na aktivnom tržištu za ista sredstva ili iste obaveze, (ii) nivo 2 odmeravanja – tehnike vrednovanja zasnovane na dostupnim tržišnim podacima o sredstvima i obavezama, bilo direktno (tj. cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena) i (iii) nivo 3 odmeravanja – vrednovanja koja nisu zasnovana na dostupnim tržišnim podacima (tj. nedostupnim tržišnim podacima). Rukovodstvo vrši pažljivu ocenu prilikom klasifikovanja finansijskih instrumenata primenom ove hijerarhije fer vrednosti. Ukoliko se za odmeravanja fer vrednosti koriste dostupni tržišni podaci koji zahtevaju značajne korekcije, to odmeravanja se smatra nivoom 3 odmeravanja. Značaj informacija koje se koriste za vrednovanje se procenjuje na osnovu odmeravanja fer vrednosti u celini.

U hiljadama dinara	31.12.2022.					31.12.2021.				
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrednosti	Ukupno knjigovodstvena vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrednosti	Ukupno knjigovodstvena vrednost
Sredstva										
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	752.352	-	752.352	752.352	-	985.363	-	985.363	985.363
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	197.239	197.239	197.239	-	-	1.127.447	1.127.447	1.127.447
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	2.000.348	2.000.348	2.193.517	-	-	1.902.195	1.902.195	1.948.656
Finansijska sredstva po FVOCI	-	2.297.368	-	2.297.368	2.297.368	-	2.070.322	-	2.070.322	2.070.322
Obaveze										
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	210.316	210.316	210.316	-	-	307.363	307.363	307.363
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	-	1.609.654	1.306.996	2.916.650	2.958.614	-	1.735.526	1.480.829	3.216.354	3.231.792
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	-	-	-	587.910	587.910	587.910

Fer vrednosti iz nivoa 2 i nivoa 3 hijerarhije fer vrednosti su procenjene primenom tehnike diskontovanih novčanih tokova. Za fer vrednost instrumenata na koje se primenjuje plivajuća stopa, a koji nisu kotirani na aktivnom tržištu procenjeno je da je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti. Fer vrednost nekotiranih instrumenata na koje se primenjuje fiksna kamatna stopa procenjena je na osnovu procenjenih budućih novčanih tokova, za koje se očekuje da će biti primljeni, diskontovani za trenutno važeće kamatne stope za nove instrumente sa sličnim kreditnim rizikom i preostalim dospećem. Pogledajte Napomenu 4 za metod vrednovanja koji je Banka primenjivala u određivanju fer vrednosti finansijske imovine kroz FVOCI.

35 Prezentovanje finansijskih instrumenata prema kategoriji odmeravanja

Za potrebe odmeravanja, finansijska sredstva su prema MSFI 9 – Finansijski instrumenti – klasifikovana u sledeće kategorije: (a) finansijska sredstva po FVTPL; (b) dužnički instrumenti po FVOCI, (c) vlasnički instrumenti po FVOCI i (d) vlasnički instrumenti po AC. Finansijska sredstva po FVTPL imaju dve podkategorije: (i) sredstva koja obavezno moraju da se mere po FVTPL i (ii) sredstva prikazana kao takva nakon inicijalnog priznavanja ili naknadno. Pored ovoga, potraživanja po osnovu finansijskog lizinga čine zasebnu kategoriju.

35 Prezentovanje finansijskih instrumenata prema kategoriji odmeravanja (nastavak)

U tabeli u nastavku je prikazano usaglašavanje finansijskih sredstava sa kategorijama odmeravanja na dan 31. decembra 2022. godine:

<i>U hiljadama dinara</i>	Dužnički instrumenti po FVOCI	AC	Ukupno
Sredstva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	752.352	752.352
Hartije od vrednosti	2.297.368	-	2.297.368
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	197.239	197.239
Kredit i potraživanja od komitenata	-	2.193.517	2.193.517
Ostala finansijska sredstva	-	313	313
Ukupno finansijska sredstva	2.297.368	3.143.421	5.440.789

U tabeli u nastavku je prikazano usaglašavanje finansijskih sredstava sa kategorijama odmeravanja na dan 31. decembra 2021. godine:

<i>U hiljadama dinara</i>	Dužnički instrumenti po FVOCI	AC	Ukupno
Sredstva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	985.363	985.363
Hartije od vrednosti	2.070.322	-	2.070.322
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	1.127.447	1.127.447
Kredit i potraživanja od komitenata	-	1.948.656	1.948.656
Ostala finansijska sredstva	-	361	361
Ukupno finansijska sredstva	2.070.322	4.061.827	6.132.150

Na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, sve finansijske obaveze Banke, s izuzetkom hartija od vrednosti vodile su se po AC.

36 Odnosi sa povezanim licima

Lica se generalno smatraju povezanim ukoliko su pod zajedničkom kontrolom, ili jedna strana ima mogućnost da kontroliše drugu stranu ili izvrši značajan uticaj na drugu stranu prilikom donošenja finansijskih ili operativnih odluka. U razmatranju svakog mogućeg odnosa povezanih lica, pažnja je usmerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu. Za Banku, konkretno, povezanim licima se smatraju matična kompanija i svi entiteti koji za Banku i matičnu kompaniju čine: (i) zavisno lice, (ii) pridružen entitet, (iii) zajednički poduhvat, i (iv) osobu ili bliske članove porodice, ukoliko je ta osoba član ključnog rukovodstva. Banka pod ključnim rukovodstvom podrazumeva sve članove Upravnog odbora i članove Izvršnog odbora.

Na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, stanja po osnovu odnosa sa povezanim licima prikazana su kako sledi:

U hiljadama dinara

Bilans stanja na dan 31. decembar	2022.	2021.
Subordinirane obaveze	-	587.910
Kredit i potraživanja od komitenata	388.430	-

Pozicije bilansa uspeha iz odnosa sa povezanim licima uključivale su sledeće:

U hiljadama dinara

Bilans uspeha	2022.	2021.
Rashodi od kamata (subordinirane obaveze)	788	-
Prihodi od kamata (kredit i potraživanja od komitenata)	10.731	-
Prihodi od naknada i provizija	608	-

U hiljadama dinara

Bruto zarade	2022.	2021.
Izvršni odbor	27.911	27.784
Upravni odbor	7.830	9.999
Neto zarade	27.580	28.784
Izvršni odbor	23.059	23.111
Upravni odbor	4.521	5.673

Kredit i potraživanja od komitenata, kao i prihodi od kamata nastali u transakcijama sa povezanim licima rezultat su redovnih poslovnih aktivnosti. Kamata na potraživanja Banke se obračunava po uobičajenim kamatnim stopama.

Bruto i neto zarade u Bilansu uspeha odnose se na članove Izvršnog odbora i Upravnog odbora.

37 Događaji nakon datuma bilansa stanja

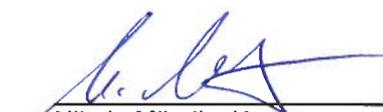
Početak 2022. godine došlo je do povećane volatilnosti na finansijskim i robnim tržištima zbog eskalacije političkih tenzija u Ukrajini, praćenih međunarodnim sankcijama određenim ruskim kompanijama i pojedincima. Iako je ova situacija još uvek u toku na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja i postoji očekivanje negativnih posledica po privredu uopšte, nije bilo vidljivog uticaja na poslovanje Banke, niti Banka ima značajnu izloženost prema ugroženim državama ili pojedincima koji su pod sankcijama, ali se budući efekti trenutno ne mogu predvideti. Rukovodstvo će nastaviti da prati potencijalni uticaj i preduzeće dalje mere po potrebi za ublažavanje svih mogućih efekata po ovom osnovu.

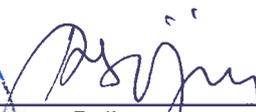
Nakon završetka izveštajnog perioda nije bilo drugih značajnih događaja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje finansijskih izveštaja Banke za 2022. godinu.

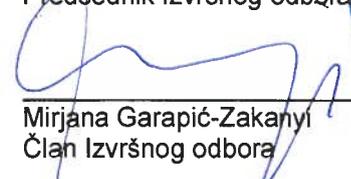
38 Skraćenice

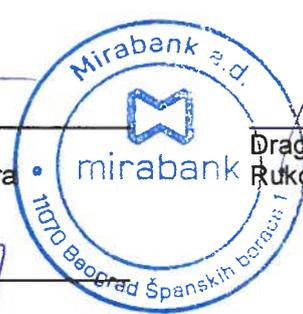
Spisak skraćenica korišćenih u ovom finansijskom izveštaju dat je u nastavku:

Skraćenica	Značenje
AC	Amortizovana vrednost
ALCO	Odbor za upravljanje aktivom i pasivom
CCF	Faktor kreditne konverzije
EAD	Izloženost po neispunjenju obaveza
ECL	Očekivani kreditni gubitak
EIR	Efektivna kamatna stopa
FVOCI	Fer vrednost kroz ostali rezultat
FVTPL	Fer vrednost kroz bilans uspeha
FX, Forex	Strana valuta
HTM	Koji se drži do dospeća
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja
L&R	Kredit i potraživanja
LGD	Gubitak zbog neispunjenja obaveza
LTV	LTV pokazatelj
PD	Verovatnoća neplaćanja
POCI finansijska sredstva	POCI finansijska sredstva – finansijska sredstva kupljena ili izdata sa kreditnim obezvređenjem
SICR	Značajan porast kreditnih rizika
SPPI	Isključivo plaćanja glavnice i kamate
SPPI test	Procena da li novčani tokovi finansijskih instrumenata predstavljaju isključivo plaćanja glavnice i kamate

 Nikola Mihailović
 Predsednik Izvršnog odbora

 Dragana Bojin
 Rukovodilac Odeljenja računovodstva

 Mirjana Garapić-Zakanyi
 Član Izvršnog odbora

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O
POSLOVANJU ZA
2022
MIRABANK A.D.
BEOGRAD**

Mart 2023

Sadržaj

1.	Uvod	1
1.1.	KLJUČNI FINANSIJSKI INDIKATORI	1
1.2.	MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE	2
1.3.	BANKARSKI SEKTOR SRBIJE	4
2.	O Mirabank	8
2.1.	Osnivanje	8
2.2.	GLAVNI STRATEŠKI CILJEVI	9
2.3.	TIM	9
2.4.	ORGANIZACIONA STRUKTURA	10
2.5.	ULAGANJA U ODRŽIVU ŽIVOTNU SREDINU I DRUŠTVENU ODGOVORNOST	11
2.6.	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	11
3.	Proizvodi i usluge	11
3.1.	KORPORATIVNO BANKARSTVO	11
3.2.	POSLOVANJE SA STANOVNIŠTVOM	12
4.	Naš poslovni fokus 2021-2023	12
5.	Upravljanje rizicima	12
5.1.	PROFIL RIZIKA I APETIT RIZIKA	12
5.2.	PROBLEMATIČNI KREDITI I NAPLATA	13
6.	Događaji nakon datuma bilansa stanja	13

1. Uvod
1.1. Ključni finansijski indikatori

Mirabank a.d. Beograd			
u hiljadama dinara	2022	2021	Promena
Bilans uspeha			
Neto prihod od kamata	155.243	113.966	36%
Neto prihod od provizija i naknada	54.428	42.418	28%
Ostali nekamatni prihodi	-	1.058	-100%
Operativni rashodi	(355.701)	(336.193)	6%
Neto gubitak od umanjenja vrednosti finansijske imovine	(45.446)	(25.211)	80%
Dobit nakon oporezivanja	(191.723)	(204.405)	-6%
Bilans			
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija Kredit i potraživanja prema bankama	197.239	1.127.447	-83%
Kredit i potraživanja od klijenata	2.193.517	1.948.656	13%
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnim bankama Depoziti i ostale obaveze banaka	210.316	307.363	-32%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema klijentima Depoziti i ostale obaveze klijenata	2.958.614	3.231.792	-8%
Kapital	2.293.654	2.050.810	12%
Ukupna bilansna imovina	5.562.077	6.285.961	-12%
Adekvatnost kapitala			
Ukupna imovina ponderisana rizikom	2.893.338	2.711.712	7%
Regulatorni kapital	2.313.438	1.808.321	28%
Koeficijent adekvatnosti kapitala	79,96%	66,69%	13p.p.
Ključni indikatori učinka			
Racio troškova i prihoda	191,22%	229,80%	-39 p.p.
ROA (Povrat sredstava nakon oporezivanja)	-3,45%	-3,25%	0 p.p.
ROE (povrat na kapital nakon oporezivanja)	-8,36%	-9,97%	2 p.p.
Odnos kredita i depozita	74,14%	60,30%	14 p.p.
Aktiva / Broj zaposlenih	142.617	157.149	-9 %
Trošak rizika	2,05%	0,41%	2 p.p.
Resursi			
Broj zaposlenih	39	40	(1)
Broj filijala	1	1	-

1.2. Makroekonomsko okruženje

Srbija se kao i većina zemalja sveta suočila sa jednim od najvećih izazova u novijoj istoriji – pandemijom virusa korona a u 2022. godini i ekonomskom krizom izazvanom sukobima u Ukrajini.

Prema dosadašnjim podacima, COVID-19 i konflikt u Ukrajini imaju manje posledice na Srbiju u odnosu na većinu evropskih zemalja zbog postignute makroekonomske i finansijske stabilnosti, prethodne dinamike rasta, stvorenog fiskalnog prostora, pravovremenog i sveobuhvatnog paketa mera kao i strukture ekonomije.

Prosečna inflacija tokom 2022. godine iznosila je 11,9%. Tako visoka inflacija posledica je svetske energetske krize, još uvek prisutnih posledica pandemije, kao i suše koja je pogodila naš region. Međugodišnja inflacija je u decembru iznosila 15,1% od čega je blizu 2/3 doprionosa posledica rasta cena hrane i energenata.

Prema proceni Republičkog zavoda za statistiku Republike Srbije, Srbija je u 2022. godini ostvarila realni rast bruto domaćeg proizvoda od 2,3%. Rast je bio vođen oporavkom uslužnih sektora, rastom industrije i povećanja neto poreza, dok je zabeležen pad građevinarstva i poljoprivrede.

Priliv stranih direktnih investicija (SDI) dostigao je nivo od oko 7% BDP-a ili 4,4 mlrd eura u novembru 2022. SDI su i geografski diversifikovane s rastućim učešćem zemalja iz azijsko-pacifičkog regiona pored EU. Pored SDI poslednjih godina uspostavljena su još tri snažna stuba finansiranja investicija: profitabilnost privrede, investicioni krediti i udvostručene državne investicije.

Uprkos ekstremnim šokovima Srbija i dalje ima punu pokrivenost tekućeg deficita stranim direktnim investicijama. Za prvih 11 meseci 2022. godine, tekući deficit iznosio je 3,15 mlrd evra.

Stopa nezaposlenosti u Q3 2022 iznosila je 8,9% što je ispod proseka za celu 2021 godinu (11%).

Agencija Fitch potvrdila je i zadržala kreditni rejting Srbije u 2022 na BB+. Glavni faktori koji su uticali na očuvanje rejtinga su: kredibilan okvir makroekonomske politike, posebno monetizovane politike, adekvatan nivo deviznih rezervi, očuvanje umerenog nivoa javnog duga i jačanje finansijske stabilnosti, sa nivoom NPL na istorijskom minimumu.

Apsolutni nivo NPL-a je u trećem kvartalu 2022 nastavio da miruje zahvaljujući merama poput naplate, otpisa i ustupanja (prodaje) trećim licima. Na kraju novembra 2022. godine najveće učešće u problematičnim kreditima čini sektor stanovništva 51,4% i privrednih društava 31%.

NBS podstiče zaduživanje i finansiranje u dinarima na način da obezbeđuje nisku i stabilnu inflaciju, održavajući relativnu stabilnost kursa stranih valuta, kroz unapređenje upravljanjem deviznim rizikom u privatnom sektoru, i kroz ostale mere. Vlada doprinosi dinarizaciji poreskom politikom i razvojem tržišta dinarskih HOV.

Donja tabela prikazuje glavne makroekonomske pokazatelje koje je NBS objavila / procenila.

Tabela: Makroekonomski pregled; Izvor: NBS

Srbija								*NBS procena
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Realni BDP, g / g %	1.8	3.3	2.1	4.5	4.2	-0.9	7.5	2.5
Privatna potrošnja, u%	-0.3	1.3	1.9	3.1	3.6	-1.9	7.7	3.0
Privatne investicije, u%	5.2	2.1	9.5	12.3	13.9	-5.5	10.5	-2.6
Državna potrošnja, u%	-3.7	0.0	2.9	3.8	2.0	2.9	4.3	0.4
Državne investicije, u%	14.0	21.2	-6.3	45.3	30.7	11.0	32.4	-0.7
Izvoz, u%	9.3	12.0	8.2	7.5	7.7	-4.2	19.5	14.1
Uvoz, u%	4.0	7.0	11.1	10.8	10.7	-3.6	17.7	15.0
Stopa nezaposlenosti, u%	18.9	16.4	14.5	13.7	11.2	9.7	11.0	9.5
Nominalne plate, u%	-0.2	3.7	3.9	6.5	10.6	9.4	9.6	13.9
Novčana masa (M3), u%	6.6	11.6	3.6	14.5	8.4	18.1	11.8	n/a
Indeks potrošačkih cena	1.4	1.1	3.2	2.0	1.9	1.6	4.0	12.0
Referentna stopa Narodne banke Srbije, u%	4.5	4.0	3.5	3.0	2.3	1.0	1.0	5.0
Deficit tekućeg računa BPM-6 (% BDP-a)	3.5	2.9	5.2	4.8	6.9	4.1	4.3	-9.0

1.3. Bankarski sektor Srbije

Stabilnost bankarskog sektora očuvana je i u periodu krize i u 2022. godini. Značajne rezerve kapitala kao i dobra struktura kapitala (95% čini osnovni akcijski kapital) omogućavaju da se banke uspešno nose sa kreditnim rizikom.

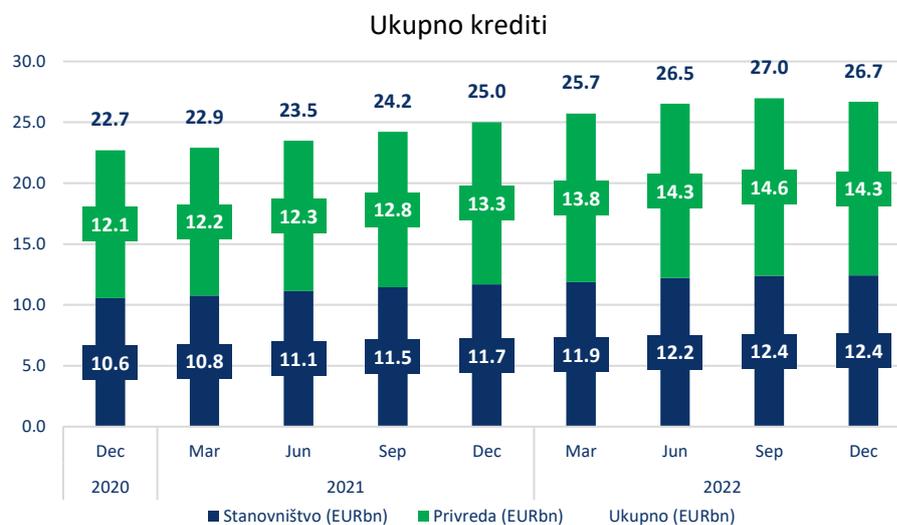
Tabela: NBS pregled bankarskog sektora; Izvor: NBS

Srbija	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	nov.22
Broj banaka	30	31	29	27	26	26	23	21
Zaposleni	24,257	23,847	23,055	22,830	23,087	22,823	22,550	22,154
Ekspoziture	1,730	1,719	1,627	1,598	1,598	1,576	1,515	1,402
Učešće stranih banaka,%	76.1	76.7	76.9	75.4	75.7	86.0	87.0	83.4
Aktiva (neto), EUR m	25,059	26,253	28,440	31,931	34,731	39,177	42,943	45,814
Kapital, EUR m	5,090	5,122	5,631	5,725	6,002	6,098	6,128	6,250
Kreditni (bruto), EUR m	16,175	16,442	17,565	19,406	21,111	23,439	25,939	28,357
Od čega bruto NPL, EUR m	3,491	2,800	1,730	1,105	862	871	927	859
Bruto NPL racio,%	21.6	17.0	9.8	5.7	4.1	3.7	3.6	3.0
Ispravke vrednosti bruto NPLa,%	62.3	67.8	58.1	60.2	61.5	59.0	56.3	57.3
Depoziti, EUR m	16,523	18,242	19,926	23,115	25,197	28,984	32,483	34,727
Profit pre oporezivanja, EUR m	80,0	172,0	579,8	640,6	575,5	391,9	458,1	600,9
CAR,%	20.9	21.8	22.6	22.3	23.4	22.4	20.8	19.5
CET1 racio,%	-	-	21.5	21.1	22.3	21.6	19.7	18.1
Leveridž,%	-	-	11.1	12.6	13.6	12.4	11.1	10.3
Racio likvidnosti	2.1	2.1	2.0	2.0	2.2	2.2	2.1	2.0
Racio pokriva likvidnom aktivom,%	-	-	239.5	213.3	199.3	211.8	199.8	164.4
FX racio,%	4.4	2.7	2.9	4.5	1.5	1.0	1.0	3.6
ROA,%	0.3	0.7	2.1	2.1	1.7	1.1	1.1	1.5
ROE,%	1.6	3.4	10.6	11.3	9.8	6.5	7.5	10.6
Neto kamatna marža,%	4.3	3.9	3.7	3.6	3.3	3.0	2.7	2.9

Pokazatelj leveridža na kraju septembra 2022 (10,3%) govori u prilog visoke solventnosti bankarskog sektora. Pokazatelji likvidnosti su konstantno viši od regulatornog minimuma. Likvidna sredstva činila su 38,5% ukupne aktive bankarskog sektora na kraju novembra 2022. U prilog stabilne strukture finansiranja i uopšte likvidnosti bankarskog sektora govori i odnos kredita i depozita klijenata koji je na kraju novembra 2022 iznosio 85,3%.

Referentna kamatna stopa je u 2022.godini dostigla nivo od 5% čime je NBS nastavila da pooštava monetarne uslove u cilju suzbijanja rasta inflacije.

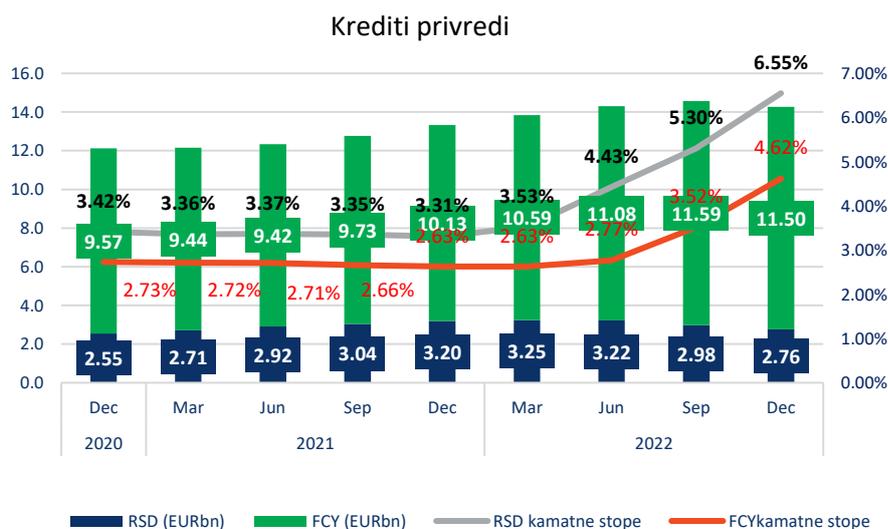
1.3 Bankarski sektor Srbije (nastavak)

Grafikon: **Kreditu sektoru privrede i sektoru stanovništva**; Izvor: NBS

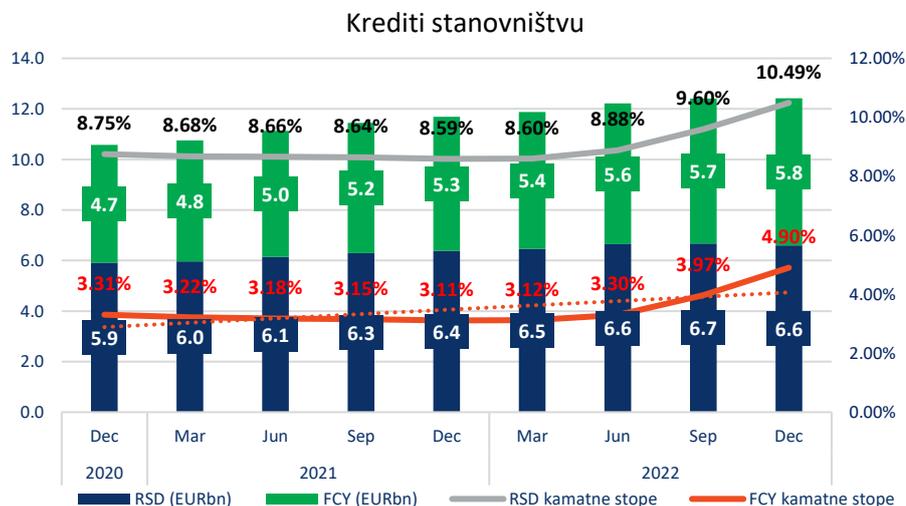
Kreditu privredi pokazuju trend rasta u poslednje tri godine. Kreditu privredi nastavili su da pružaju značajnu podršku domaćoj kreditnoj aktivnosti i doprinose oporavku ekonomske aktivnosti. Kreditu za likvidnost i obrtna sredstva su najzastupljenija kategorija u sektoru privrede, zatim slede investicioni krediti, dok su u sektoru stanovništva najzastupljeniji stambeni krediti.

Rast kamatnih stopa u 2022. godini prisutan je i u sektoru stanovništva i sektoru privrede. Pooštavanje monetarnih uslova od oktobra 2022. godine praćeno je rastom kamatnih stopa na nove dinarske kredite građanima i privredi. Kamatne stope na eurske kredite takođe rastu usled zaoštavanja monetarne politike ECB-a.

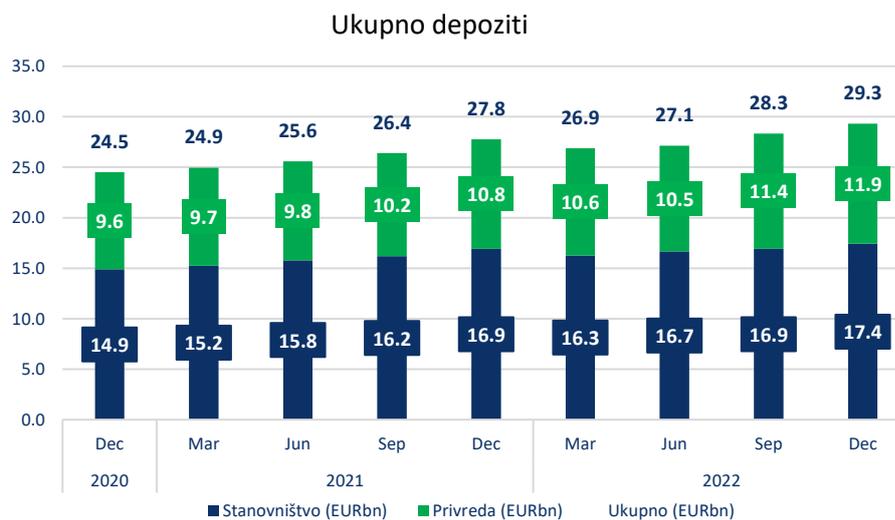
Grafikon: **Kreditu sektoru privrede - valute i kamatne stope**; Izvor: NBS

1.3 Bankarski sektor Srbije (nastavak)

Grafikon: **Kreditni sektoru stanovništva - valute i kamatne stope**; Izvor: NBS

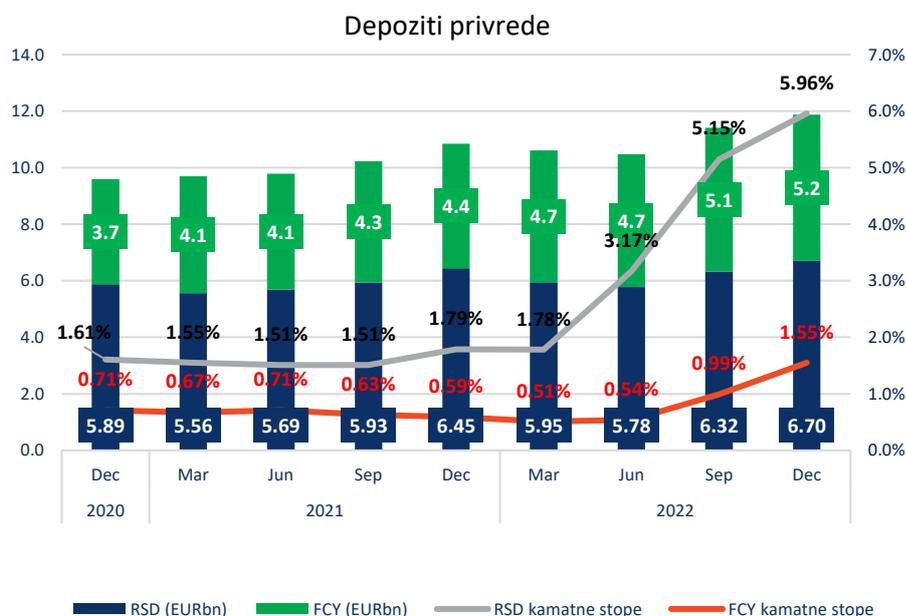
Privremeno smanjenje dinarske štednje u prvim mesecima 2022. u uslovima rastuće neizvestnosti izazvane eskalacijom geopolitičkih tenzija na međunarodnom nivou prekinuto je u junu od kada se dinarska štednja ponovo nalazi na uzlaznoj putanji. Depoziti stanovništva beleže kontinuiran rast u poslednje tri godine kako u domaćoj tako i u stranoj valuti.

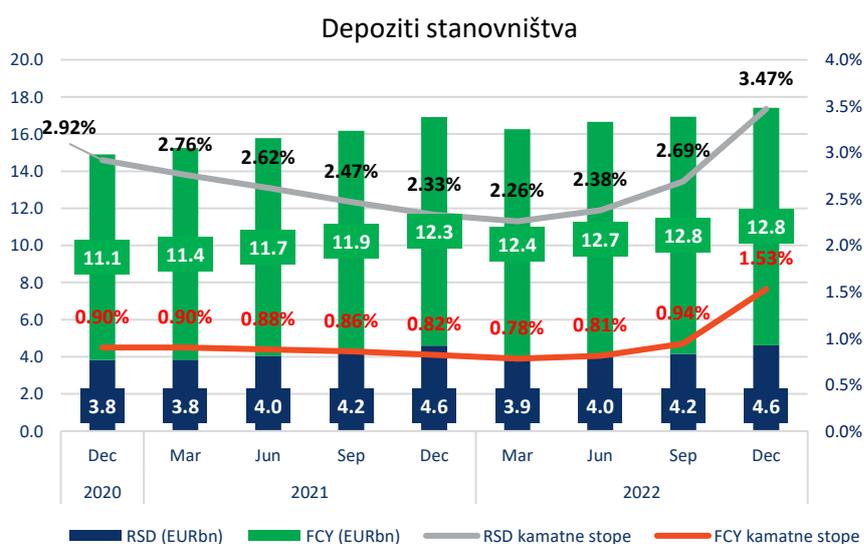
Grafikon: **Depoziti sektor privreda i sektor stanovništva**; Izvor: NBS

1.3 Bankarski sektor Srbije (nastavak)

Kamatne stope na štednju stanovništva i privrede u 2022. godini povećane su i u slučaju dinarske i u slučaju eurske štednje.

Grafikon: **Depoziti sektor privrede** – valute i kamatne stope; Izvor: NBS

Grafikon: **Depoziti sektor stanovništva** – valute i kamatne stope; Izvor: NBS

2 O Mirabank

2.1 Osnivanje

Osnivač Mirabank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka), Duingraaf Financial Investments BV, Hoogoorddreef 15, 1101BA Amsterdam, Holandija (u daljem tekstu: Osnivač), dobila je preliminarnu dozvolu za inkorporiranje Banke odlukom Narodne banke Srbije br. IO NBS 32 od dana 18. avgusta 2014.

Narodna banka Srbije izdala je Odluku br. IO NBS 58 od 16. decembra 2014. godine, čime je Banci odobrila dozvolu za rad.

Nakon dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije za akta osnivačke skupštine Banke (Odluka o imenovanju predsednika i članova odbora direktora Banke, Odluke o imenovanju predsednika i članova Upravnog odbora banke, Izvršnog odbora Banke, Odluke o usvajanju Statuta Banke, Odluke o prvom delu emisije Banke, Odluke o usvajanju strategije i poslovne politike Banke), Banka je upisana u Registar privrednih društava na osnovu Odluke Agencije za privredne registre BD 8779/2015 od 05.02.2015.

Osnivač Banke i Banka nisu članovi bankarske grupe. Osnovni kapital Banke je 15 miliona EUR u dinarskoj protivvrednosti; konverzija kapitala izvršena je 6. aprila 2015. godine, nakon otvaranja računa Banke kod Narodne banke Srbije, nakon čega je Banka počela da obavlja svoje poslovanje preko tog računa i platnih transakcija, a istovremeno je pokrenula proces izveštavanja Narodnoj banci Srbije.

Dana 11. maja 2016. godine, uz registraciju u Centralnom registru i Kliringu hartija od vrednosti, kapital Banke se povećao kroz II emisiju akcija u iznosu od 1.840.500 običnih akcija nominalne vrednosti 1.000 dinara po akciji, nakon čega je ukupan akcijski kapital (zajedno sa inicijalnom emisijom u iznosu od 1.790.700 hiljada dinara) iznosio 3.631.200 hiljada dinara. Na osnovu Odluke BD 39191/2016 od 16. maja 2016. godine, Agencija za privredne registre završila je registraciju promena / povećanja osnovnog kapitala.

Dana 03. decembra 2021. godine, registracijom u Centralnom registru hartija od vrednosti, povećan je kapital Banke kroz III emisiju akcija u iznosu od 587.797 običnih akcija nominalne vrednosti 1.000 dinara po akciji, nakon čega je ukupan akcijski kapital Banke iznosi 4.218.998 hiljada dinara. Odlukom BD 100464/2021 Agencija za privredne registre je 10. decembra 2021. godine izvršila registraciju promene/povećanja osnovnog kapitala.

Dana 15. septembra 2022. godine, registracijom u Centralnom registru hartija od vrednosti, povećan je kapital Banke kroz IV emisiju akcija u iznosu od 587.299 običnih akcija nominalne vrednosti 1.000 dinara po akciji, nakon čega je ukupan akcijski kapital Banke iznosi 4.806.296 hiljada dinara. Odlukom BD 82179/2022 Agencija za privredne registre je 21. septembra 2022. godine izvršila registraciju promene/povećanja osnovnog kapitala.

Sedište Banke je u Beogradu, u ulici Španskih boraca 1 na Novom Beogradu, a njena delatnost se odvija u jednoj ekspozituri na teritoriji Republike Srbije na istoj adresi.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka je imala 39 radnika (na dan 31. decembra 2021. godine bilo je 40 zaposlenih).

Matični broj Banke je 21080608. Poreski identifikacioni broj koji je dodeljen Banci je 108851504.

U toku 2022. godine Banka nije vršila otkup sopstvenih akcija, odnosno udela, niti ih ima.

2.2 Glavni strateški ciljevi

Kao krajnji cilj vizije, menadžment Banke definiše glavne strateške ciljeve za naredne tri godine:

Vizija Mirabanke je da postane prepoznatljiv partner od poverenja u ciljnim privrednim granama i centralna tačka ekonomskih odnosa između UAE i Srbije

Fokusiranje - izbor nekoliko privrednih grana u kojima će se izgraditi konkurentska prednost

Angažman u zajednici - potpuna integracija u odabrane zajednice kako bi se stvorile prilike umesto da se traga za postojećim prilikama

Razvoj jasnog JPP-a (Jedinstvenog Predloga Prodaje)

2.3 Tim

Upravni odbor

Gospodin Fadhel AlAli, *Predsednik Upravnog odbora*

Gospodin Majed Odeh, *Član Upravnog odbora*

Gospodin Mustafa Ghazi Kheriba, *Nezavisni član Upravnog odbora*

Gospodin Murshed Abdo Murshed AlRedaini, *Nezavisni član Upravnog odbora*

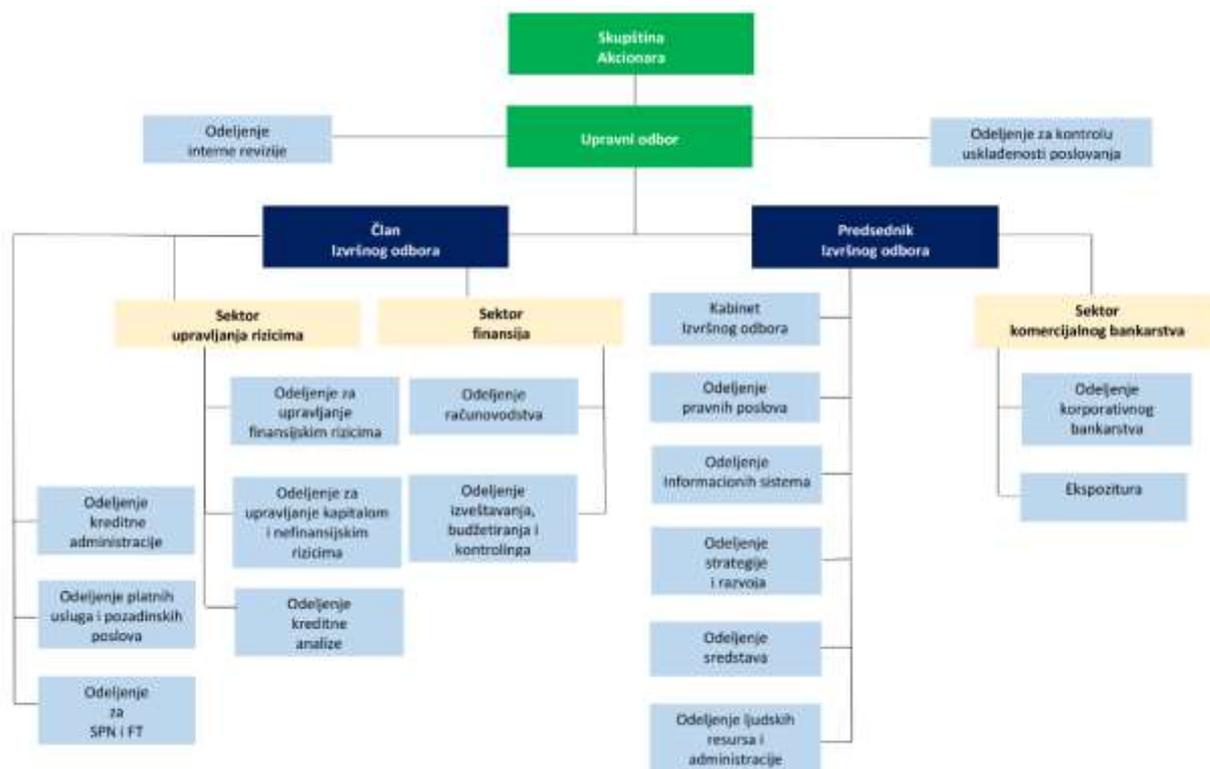
Gospodin Dejan Nikolić, *Nezavisni član Upravnog odbora*

Izvršni odbor

Gospodin Nikola Mihailović, *Predsednik Izvršnog odbora*

Gospođa Mirjana Garapić Zakanyi, *Član Izvršnog odbora*

2.4 Organizaciona struktura

2.5 Ulaganja u održivu životnu sredinu i društvenu odgovornost

Mirabank je posvećena unapređenju životne sredine kroz kontinuiranu digitalizaciju svojih procesa i smanjenje potrošnje resursa u redovnom poslovanju. Jedan od naših glavnih ciljeva u ovoj oblasti je transformacija razmene dokumentacije sa klijentima i trećim licima kako bi se smanjila upotreba štampe i papirnih formi u elektronske obrasce, kako za internu komunikaciju, tako i u razmeni sa klijentima i trećim licima. U slučajevima kada je štampanje na papiru apsolutno neophodno, mi biramo, kad god je to moguće, reciklirani papir umesto standardnog.

Pored toga, jedan od naših poslovnih fokusa je sektor obnovljivih izvora energije, gde je tokom 2022. godine Mirabank nastavila da podržava najveći projekat vetroparka u zemlji i jedan od najvećih u regionu.

2.6 Istraživanje i razvoj

Tokom 2022. godine, Banka je nastavila da istražuje mogućnosti za dalji razvoj fleksibilnih i digitalno izrađenih poslovnih modela u cilju promovisanja efikasnosti, upravljanja rizicima i održivog rasta.

3 Proizvodi i usluge

3.1 Korporativno bankarstvo

Naš glavni cilj je da pojednostavimo kontakt naših klijenata sa Bankom na način što ćemo im pružiti što jednostavnija i efikasnija rešenja koja zadovoljavaju njihove potrebe na pravovremeni i profesionalan način.

Paleta proizvoda i usluga koje nudimo korporativnim klijentima sastoji se od:

Finansiranja

- Krediti za obrtni kapital
- Investicioni krediti

Usluge upravljanja gotovinom

- Domaća plaćanja
- Međunarodna plaćanja
- Tekući računi
- O / N (prekonoćni) depoziti
- Oročeni depoziti
- Devizni poslovi
- Usluga elektronskog bankarstva

Dokumentarni poslovi

- Garancijska pisma
- Akreditivi

Savetodavne usluge

- M&A savetovanje (savetovanje u domenu spajanja i preuzimanja kompanija)

3.2 Poslovanje sa stanovništvom

Kako je svaki klijent jedinstven, prilagođavamo našu ponudu i uslugu njegovim specifičnim potrebama, uzimajući u obzir sve aspekte. Klijenti vrednuju naš personalizovani pristup, pouzdanost kao partnera i jedinstveno iskustvo koje im pružamo.

Proizvodi i usluge koje se nude klijentima privatnog bankarstva su:

Usluge vođenja računa

- Tekući računi (dinarski i devizni)
- Usluga elektronskog bankarstva
- Usluga mobilnog bankarstva

Depoziti

- Štednja po viđenju
- Oročeni depoziti

4 Naš poslovni fokus 2021-2023

Ciljevi vizije Mirabank 2023 usmereni su na izgradnju ugleda, dokazivanje samoodrživosti i pokazivanje potencijala za dalji rast. Banka nastoji da se razvije u pravcu prepoznatljivosti kao partner od poverenja u odabranim industrijama i ključna tačka ekonomskih odnosa između UAE i Srbije.

Banka ima za cilj da poveća kreditni portfolio, osigura stabilno finansiranje, poboljša marže i razvije aktivnosti upravljanja gotovinom kako bi povećala prihode od provizija.

5 Upravljanje rizicima

5.1 Profil rizika i apetit rizika

Ključni ciljevi sistema Banke za upravljanje rizicima jeste identifikovanje rizika kojima Banka može biti izložena i usklađivanje njenih poslovnih planova i izloženosti rizicima kao direktne posledice tih planova sa ciljanim odnosno planiranim rizičnim profilom Banke. Banka teži optimizaciji odluka o preuzimanju rizika u odnosu na očekivani prinos, kao i obezbeđivanje jake i nezavisne kontrolne funkcije unutar Banke, koja može da odgovori na izazove u organizaciji i okruženju, kao i obezbeđivanje da rast obima poslovanja bude adekvatno podržan efikasnom infrastrukturom za upravljanje rizicima.

U svom poslovanju Banka aktivno preuzima rizike i njima upravlja, oslanjajući se na sledeća načela:

- nivo preuzetog rizika je u granicama sklonosti Banke ka riziku i toleranciji prema rizicima;
- svaki rizik mora da bude odobren kroz sistem upravljanja rizicima;
- nagrada iz poslovnog poduhvata treba da nadoknadi rizik u vezi sa tim poduhvatom;
- rizik treba kontinuirano pratiti; i
- treba promovisati svest o riziku i jačati kulturu upravljanja rizicima, jer to doprinosi jačanju otpornosti Banke.

Pod rizičnim profilom Banke smatra se procena Banke o strukturi i nivoima svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Poslovna strategija Banke predviđa poslovanje Banke koje nužno utiče i na izlaganje Banke određenom skupu rizika. Ključni rizici kojima je Banka izložena jesu: kreditni rizik, rizik likvidnosti, operativni rizik, kamatni rizik, devizni rizik i ostali rizici. Navedeni rizici su detaljno opisani u Napomenama uz finansijske izveštaje (sekcija: 29 Upravljanje finansijskim rizicima).

5.1 Profil rizika i apetit rizika (nastavak)

Sklonošću Banke ka rizicima smatra se nivo rizika koji Banka namerava da preuzme radi ostvarivanja svoje poslovne strategije i strateških ciljeva. Tolerancija prema rizicima podrazumeva najviši prihvatljivi nivo rizika koji će Banka preuzeti u svom poslovanju.

Sposobnost za preuzimanje rizika zavisi od finansijskog stanja, stanja likvidnosti i kapitala Banke odnosno ograničenja tih faktora. Spremnost Banke za preuzimanje rizika zavisi od gledišta akcionara Banke u pogledu njenog profila i pozicioniranja.

Skлонost Banke ka rizicima utvrđuje se kao funkcija potrebnog propisanog kapitala za sve rizike kojima je izložena, kao i funkcija potrebnog propisanog kapitala za pojedinačne rizike kojima se Banka izlaže. Utvrđena sklonost ka rizicima određuje sposobnost Banke za preuzimanje rizika u svojim poslovnim aktivnostima.

5.2 Problematični krediti i naplata

U svojoj Strategiji upravljanja rizicima Banka je precizirala svoje dugoročne ciljeve u vezi sa visinom rizične aktive. Rizična aktiva Banke su nenaplative izloženosti, u skladu sa definicijom Politike upravljanja kreditnim rizikom Banke, a koja je u skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive banaka i vanbilansnih stavki. Banka je odredila osnovna načela upravljanja rizičnom aktivom kao i najveći prihvatljivi nivo rizične aktive.

Na dan 31. decembar 2022. godine, Banka ima pet problematičnih kredita (NPL). Za period planiranja strategije, nivo problematičnih kredita je planiran na relativno niskom nivou (niži od proseka za bankarski sektor u Srbiji). Ovo predstavlja jedan od ciljeva i najvažnijih principa upravljanja rizičnom aktivom.

Banka koristi širok spektar tehnika upravljanja kreditnim rizikom kako bi održala nivo problematičnih kredita u skladu sa definisanim nivoima, kao što je dobro definisan kreditni proces, robustna kreditna analiza, odobravanje izloženosti prema klijentima u odnosu na njihovu kreditnu sposobnost, strogo praćenje kreditnih izloženosti nakon puštanja kredita, rano otkrivanje pogoršanja klijenata, dobro strukturiran proces naplate, uslovi u pogledu instrumenata kreditne zaštite i dr.

U cilju efektivnog upravljanja rizičnom aktivom, Banka je odredila poziciju u okviru svoje organizacione strukture specijalizovanu za ovu oblast i uvela set internih akata kojima se uređuju aktivnosti i pravila Banke u okviru ovog segmenta. Plan oporavka Banke igra važnu ulogu u ublažavanju rizika koji proizlaze iz rizične aktive Banke, za sve rizike koji nastaju zbog nepovoljnog razvoja poslovanja banke ili spoljnih faktora koji utiču na bankarsko poslovanje.

6 Događaji nakon datuma bilansa stanja

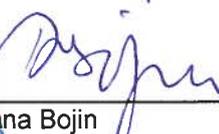
Početakom 2022. godine došlo je do povećane volatilnosti na finansijskim i robnim tržištima zbog eskalacije političkih tenzija u Ukrajini, praćenih međunarodnim sankcijama određenim ruskim kompanijama i pojedincima. Iako je ova situacija još uvek u toku na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja i postoji očekivanje negativnih posledica po privredu uopšte, nije bilo vidljivog uticaja na poslovanje Banke, niti Banka ima značajnu izloženost prema ugroženim državama ili pojedincima koji su pod sankcijama, ali se budući efekti trenutno ne mogu predvideti. Rukovodstvo će nastaviti da prati potencijalni uticaj i preduzeće dalje mere po potrebi za ublažavanje svih mogućih efekata po ovom osnovu.

Nakon završetka izveštajnog perioda nije bilo drugih značajnih događaja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje finansijskih izveštaja Banke za 2022. godinu.

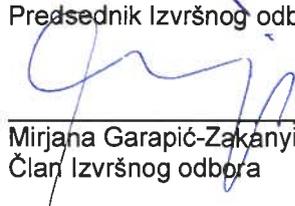
U ime Izvršnog odbora za objavljivanje odobrili i potpisali dana 16. marta 2023. godine

Nikola Mihailović
Predsednik Izvršnog odbora

Dragana Bojin
Rukovodilac Odeljenja računovodstva

Mirjana Garapić-Zakanyi
Član Izvršnog odbora